

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
ОПОДАТКУВАННЯ ТА МИТНОЇ СПРАВИ
КАФЕДРА МИТНОЇ СПРАВИ



«МИТНИЙ FORUM»

Матеріали круглого столу
(засідання студентського наукового
товариства кафедри митної справи)

06 листопада 2019 року

м. Ірпінь

УДК 339.543(477)(06)
ББК 67.9(4Укр)301.143.1я431
М66

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Навчально-наукового інституту
економіки, оподаткування та митної справи
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 6 від 04 грудня 2019 р.)*

**«МИТНИЙ FORUM»: матеріали наук.-практ. круглого столу
(засідання студентського наукового товариства кафедри митної
справи), 06 листопада 2019 р. – Ірпінь: УДФСУ, 2019. – 155 с.**

Збірник містить матеріали круглого столу (засідання студентського наукового товариства кафедри митної справи) «МИТНИЙ FORUM», який відбувся 06 листопада 2019 р. за ініціативи кафедри митної справи Навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи Університету ДФС України. Розглянуто найбільш актуальні проблеми реформування митної справи за такими напрямками: проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України; митну політику країни за умов активізації інтеграційних процесів; розвиток митного контролю з урахуванням вимог міжнародних стандартів; митне оподаткування операцій зовнішньоекономічної діяльності в Україні як важіль впливу держави на розвиток економіки країни; розвиток пост-митного аудиту як інструменту реалізації митної політики держави

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, фінансистів, юристів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів та господарюючих суб'єктів.

УДК 339.543(477)(06)

ББК 67.9(4Укр)301.143.1я431

Організаційний комітет:

Пашко П.В. – ректор Університету ДФС України, д.е.н., професор.; **Коротун В.І.** – в.о. проректора з наукової роботи Університету ДФС України, д.ю.н., професор; **Швабій К.І.** – директор ННІ економіки, оподаткування та митної справи УДФСУ, д.е.н., професор; **Гребельник О.П.** – завідувач кафедри митної справи УДФСУ, д.е.н., професор; **Сушкова О.Є.** – доцент кафедри митної справи УДФСУ, к.е.н., доцент; **Микитенко Т.В.** – доцент кафедри митної справи УДФСУ, к.е.н., доцент; **Сторожук О.В.** – доцент кафедри митної справи УДФСУ, к.е.н., доцент; **Шевчук С.В.** – доцент кафедри митної справи УДФСУ, к.е.н., доцент; **Борса В.В.** – старший викладач кафедри митної справи; **Лепеха М.О.** – старший викладач кафедри митної справи; **Ємець А.В.** – старший викладач кафедри митної справи; **Гончарук О.В.** – методист кафедри митної справи.

© Колектив авторів, 2019

© Університет державної
фіскальної служби України,
2019

ЗМІСТ

<i>Пленарне засідання</i>	Стор.
<i>МОРОЗОВА Ірина Володимирівна</i>	7
ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ВЕКТОРА РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ	
<i>Носова Марія Володимирівна</i>	11
ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЖИМУ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ ТА РОЗГОРТАННЯ NCTS	
<i>Заяць Діана Григорівна</i>	17
НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
<i>Корицька Ірина</i>	21
НЕОБХІДНІСТЬ ТА МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПРИКОРДОННИХ СТАНЦІЙ	
<i>Городнича Катерина Віталіївна</i>	26
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	
<i>Секція 1. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</i>	30
<i>Білоцерківська Катерина Олександрівна</i>	30
КОНТРОЛЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Кушнір Ірина Сергіївна</i>	33
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Морозова Ірина Володимирівна</i>	37
МІЖНАРОДНИЙ ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	
<i>Ольховик Владислав Андрійович</i>	41
МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	

Секція 2. Митна політика країни за умов активізації інтеграційних процесів.	44
Акопян Кристина Смбатівна	44
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ	
Гудзенко Олексій Віталійович	50
МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ	
Коваль Ігор Романович	53
НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	
Козун Надія Анатоліївна	57
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
Лігоцька Вікторія Олександрівна	61
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ	
Мігунова Жанна Павлівна	65
ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Нізельська Марія Анатоліївна	68
УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ ПЛАТЕЖАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	
Плешкова Діана Ігорівна	72
МИТНИЙ ДОСВІД ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ	
Ревунова Аліна Борисівна	75
РЕАЛІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ МИТНИХ ОРГАНІВ ЯК СКЛADOVA МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	
Синяк Максим Русланович	79
МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	

<i>Терехова Поліна Сергіївна</i>	82
ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ	
<i>Чепінога Дар'я Володимирівна</i>	86
СУЧАСНИЙ СТАН МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
<i>Черненко Олександр Сергійович</i>	90
МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВІДНОСИН	
<i>Секція 3. Розвиток митного контролю з урахуванням вимог міжнародних стандартів.</i>	94
<i>Бобровник Вікторія Миколаївна</i>	94
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ	
<i>Вакулич Мар'яна Васиївна</i>	97
МИТНИЙ ЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	
<i>Дрогальчук Діана Сергіївна</i>	101
ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ДО МІЖНАРОДНОГО РІВНЯ	
<i>Кожушок Марія Михайлівна</i>	103
АНАЛІЗ ОБСЯГІВ КОНТРАБАНДИ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПРОТИДІЇ	
<i>Мельник Лілія Олександрівна</i>	107
ПРОБЛЕМА ЗАНИЖЕННЯМ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ	
<i>Невмержицька Ірина Олександрівна</i>	111
ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ	
<i>Нізельська Марія Анатоліївна</i>	115
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ	

Стецюк Яна Олександрівна	120
ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТОВАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	
Струтинська Катерина Вікторівна	124
ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СПРИЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ З БОКУ МИТНИХ ОРГАНІВ	
Петрук Ярослав Анатолійович	128
ПРИНЦИП «ЄДИНОГО ВІКНА» НА МИТНИЦІ	
Чорнокур Максим	132
МІСЦЕ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	
Секція 4. Розвиток пост-митного аудиту як інструменту реалізації митної політики держави.	135
Буднік Інна Олександрівна	135
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
Гайченя Діана Василівна	141
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ ПОСТ-МИТНОГО АУДИТУ ЯК ФОРМИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ	
Морозова Ірина Володимирівна	144
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Савчук Зоя Миколаївна	148
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОСТ-АУДИТУ ЯК ФОРМИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Морозова Ірина Володимирівна,

студентка групи МЕБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ВЕКТОРА РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ

Зростання кількості населення у світі спричиняє глобальний попит на харчові продукти. Прояв цієї тенденції в Україні, як одному зі світових лідерів з виробництва та експорту ряду продовольчих товарів, має стратегічне значення для її зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).

В сучасних умовах, розвиток агропродовольчого сектору України набуває для неї доленосного значення. Це пов'язано, насамперед, з тим що в умовах занепаду базових галузей промисловості України саме агропродовольчий сектор, до складу якого входять сільське господарство та харчова промисловість, є провідною галуззю країни на достатньо тривалий період часу. Тому, дослідження перспектив розвитку зовнішньоекономічного вектору АПК (агропродовольчого комплексу) є доволі проблемним та актуальним питанням у сучасному розумінні.

Проблеми залучення іноземних інвестицій та технологічного оновлення АПК вирішуються дуже повільно, є багато спекуляцій на тему продажу землі сільськогосподарського призначення, галузі виробництва пшениці та птахівництва поступово монополізуються. До проблем реформування даної галузі в Україні відносяться: відсутність системних підходів щодо взаємодії всіх секторів галузі, надмірне податкове навантаження, корупцію у дозвільній

системі, низьку кваліфікацію молодих спеціалістів, відставання аграрної науки, неузгодженість дій різних органів державного управління.

Аграрна галузь української економіки демонструє стабільний розвиток і є основою розширення її експортного потенціалу. Зазначимо, що основу аграрного сектору України становить сировина, зокрема продукція рослинного походження (кукурудза, пшениця, соя та ячмінь), що займає понад 50% у структурі експорту. Натомість, частка експорту продукції тваринництва становить 5–6% (це пов'язано з тим, що більша частина продукції не відповідає стандартам ЄС).

В імпорті аграрної продукції домінують такі товари: насіння олійних культур та кукурудзи, плоди (цитрусові та банани), горіхи, риба та ракоподібні, тютюнові вироби, готові харчові продукти. Їхня сукупна вартісна частка в імпорті продовольства становить понад 55%. У структурі імпорту переважають готові харчові продукти (39–45%). Це свідчить про нераціональну структуру зовнішньої торгівлі: Україна імпортує товари з високою доданою вартістю, а експортує переважно сировину чи продукцію з незначним ступенем обробки.

У 2018 р. експорт продукції АПК становив 18 841,8 млн. дол. США, імпорт – 5462,9 млн. дол. США, зовнішньоторговельний обіг досяг 24 304,7 млн. дол. США. Частка експорту продукції аграрного сектору у загальному експорті країни – 39,8%, що дає значний приплив коштів до державного бюджету.

Основними імпортерами сільськогосподарської продукції України за 2018 р. стали: Індія – 9,9%, Китай – 6,2%, Нідерланди – 6,2%, Іспанія – 5,5%, Єгипет – 4,7%, Туреччина – 4,2%, Італія – 3,9%, Німеччина – 3,5%, Польща – 3,5%, Саудівська Аравія – 3,1% [4].

Основним ринком збуту сільськогосподарської продукції залишається ринок Азії (Індія, Туреччина і Китай), частка якого в структурі експорту з року в рік зменшується. Частка країн ЄС становить 31,1%, найбільшими імпортерами є Нідерланди, Іспанія та Італія. Зростає частка країн Африки (Єгипет, Туніс і Марокко). Незначні коливання в структурі експорту

відбуваються з країнами СНД. Україна багато імпортує з Польщі, Німеччини та Франції, частка аграрної продукції з інших країн ЄС скорочується.

Чинники формування міжнародної конкурентоспроможності аграрної продукції України дещо відрізняються для різних ринків і товарів з різних секторів сільського господарства. Якщо для розвинутих країн основними чинниками будуть якість, екологічність і безпечність продукції, то для менш розвинутих азійських країн найбільш ваговою є кінцева ціна з урахуванням умов доставки. До країн ЄС можемо продавати тільки пшеницю найвищої якості, а до країн Азії та Африки – більше зерна другого сорту і фуражного зерна. Українська продукція тваринництва (за винятком птахівництва) програє за більшістю параметрів європейським, північноамериканським та австралійським конкурентам, натомість маємо сильні позиції у секторах олії, горіхів, меду, деяких видів овочів і фруктів.

Вплив євроінтеграції загалом позитивний для України, хоча й не позбавлений певних «незручностей», особливо на початкових стадіях функціонування зони вільної торгівлі. Є великі перспективи тісної співпраці в аграрному секторі, однак свої позиції доведеться активно обстоювати. Євроінтеграція стимулюватиме модернізацію економіки України, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції. Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку. Співпраця з ЄС є важливим пріоритетом зовнішньоекономічної політики України.

Однак є і труднощі: система квот часто надто жорстка для наших виробників і не дає їм змоги нарощувати обсяги виробництва, вимоги до якості продукції тваринництва часто не виправдано високі, є випадки застосування технічних бар’єрів, а рівень субсидування фермерських господарств у ЄС традиційно високий.

Для подальшого розвитку експорту аграрної продукції Україні необхідно:

1) вести внутрішню політику стимулювання виробництва не тільки сировини, а й якісних та безпечних продуктів харчування, продукції переробної промисловості;

2) визначитися з ринком землі сільськогосподарського призначення;

3) забезпечити справедливую державну підтримку всіх учасників ринку;

4) підвищити кваліфікацію працівників агросектору та інженерно-технічного складу;

5) розвивати експортні поставки зернових до країн Азії та Африки;

6) сприяти припливу прямих іноземних інвестицій у сільське господарство;

7) розвивати агротехнічну науку та методи прогнозування.

Отже, за результатами дослідження зовнішньоекономічних векторів розвитку вітчизняного агропродовольчого ринку можна зробити висновок, що Україна не повинна обмежувати відносини з іншими сегментами світового продовольчого ринку – країнами ЄС, Азії, Африки тощо. Для подальшого розвитку агропродовольчого сектору необхідно виокремити наступні напрямки діяльності України:

- оптимізувати систему урядової підтримки агропромислового комплексу та збільшити інвестиції у галузь;

- розвивати зовнішньоекономічні відносини та сприяти міжнародній торгівлі;

- забезпечити сталий розвиток сільських територій;

- адаптувати процеси агропромислового виробництва до європейських вимог.

Список використаної літератури:

1. Бабенко А.Г. Державне регулювання та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору. Економіка АПК. 2008. № 5. С. 85–88.

2. Мацибора Т.В. Інвестиційна привабливість аграрного сектору України: регіональний аспект. Економіка АПК. 2018. № 3. С. 49–55.

3. Пужай-Череда А.В. Проблеми та перспективи реформування галузі АПК в Україні. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. Збірник наукових праць у 2-х вип. ПДТУ. Маріуполь, 2016. Вип. 1. Т. 1. С. 41–48.
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Носова Марія Володимирівна,

студентка групи МСБ 16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Сушкова Олена Євгеніївна,**

к.е.н., доцент кафедри митної справи

ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЖИМУ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ ТА РОЗГОРТАННЯ NCTS

На даному етапі розвитку зовнішньоекономічної діяльності гостро стоїть питання щодо імплементації українського законодавства до законодавства ЄС. Оскільки система адміністративного регулювання товаропотоків через митну територію України базується на застосуванні митного режиму «транзит», який відіграє важливу роль у завантаженні транспортних артерій країни та у формуванні внутрішньої доданої вартості. Все це зумовлює необхідність гармонізації системи проведення митних процедур до норм законодавства ЄС.

Мета: розгляд основних вимог, які має виконати Україна для приєднання до Конвенції про процедуру проведення спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами; аналіз поточного стану адаптації національного законодавства та системи контролю за транзитними перевезеннями товарів до вимог Конвенції.

Історично склалося, що Україна займає дуже вигідне політико-географічне положення, що надає сприятливі умови для проведення міжнародної діяльності. Розташування країни на перехресті транзитних потоків товарів надає можливість забезпечувати надходженнями коштів Державний бюджет України. Але при цьому на даний час митні органи України не включені у спільні ресурси і бази даних країн ЄС, які дозволяють до прибуття товару на кордон оцінити ступінь його ризику та скоротити строки митного огляду та оформлення. Тому компаніям, які займаються експортно-імпортною діяльністю доводиться оформляти різні типи документів, це в свою чергу знижує рівень ККД митних органів.

Завдяки активізації зовнішньоекономічної діяльності, поширенню міжнародного співробітництва та інтеграції виробництва транзит стає одним з найважливіших митно-правових режимів, саме це вимагає з боку держави регулювання та удосконалення враховуючи вимоги та норми законодавства Європейського Союзу. З огляду на це 23.09.2019 року було прийнято Закон України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» № 1082 [1], в якому обґрунтовується необхідність імплементації до національного законодавства України положень Конвенції про процедуру спільного транзиту [3] та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами [2].

На сьогодні, Конвенція про процедуру спільного транзиту – це спільний правовий режим для 35 країн європейського регіону (члени ЄС, ЄАВТ, Туреччина, Македонія та Сербія), який передбачає спільні правила декларування та контролю за транзитними переміщеннями товарів із використанням спільного ІТ продукту (New Computerised Transit System (NCTS)) [4]. У свою чергу NCTS – це ІТ-продукт, який дає можливість налагодити обмін інформацією з іншими країнами (як митницями так і перевізниками/ імпортерами/ експортерами) в режимі реального часу щодо кожного з етапів митного оформлення та переміщення товарів.

Процедура приєднання до системи спільного транзиту є дещо нестандартною для країн-претендентів: спершу претендент має запровадити і використовувати на своїй території положення цієї Конвенції [3] і відповідний ІТ-продукт не менше одного року, тільки після цього може бути надано запрошення щодо приєднання до Конвенції [3], що потребуватиме подальшого доопрацювання національного митного законодавства.

Таким чином, Закон України № 1082 [1] повинен забезпечити одностороннє застосування Україною спільної транзитної процедури (своєрідним тестовим періодом для отримання Україною запрошення до участі в Конвенції [3]), а тому ним врегульовано лише ті елементи спільної транзитної процедури, які Україна може застосовувати в межах однієї країни, а саме:

- основні засади організації та здійснення спільного режиму транзиту товарів через митну територію України;
- визначення термінології відповідно до Конвенції [2], порядок і умови декларування товарів у спільному режимі транзиту;
- здійснення митних формальностей, застосування механізму гарантування сплати митного боргу;
- визначення маршрутів, а також строків перевезень при спільному транзиті;
- спеціальні транзитні спрощення для сумлінних підприємств (у т.ч. загальна гарантія, зменшення або звільнення від гарантій, авторизований вантажовідправник/ вантажоодержувач, самостійне накладення пломб тощо);
- спеціальні транзитні спрощення для сумлінних підприємств тощо.

Відповідно до статті 1 Закону України № 1082 [1], режим «спільного транзиту – це різновид митного режиму транзиту, відповідно до якого товари переміщують під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання таких товарів з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та з урахуванням особливостей, визначених цим Законом» [1].

Закон не вносить зміни безпосередньо до Митного кодексу України. Натомість, ним пропонується тимчасово (до набрання Конвенцією [3] чинності для України) запровадити в Україні окремий режим спільного транзиту (як різновид митного режиму «транзит», передбаченого Митним кодексом України). Тобто в Україні будуть паралельно функціонувати два альтернативні порядки здійснення митних формальностей при транзитних переміщеннях товарів:

- Митний режим транзиту (регулюється чинним Митним кодексом України);
- Режим спільного транзиту (регулюється Законом України «Про режим спільного транзиту» [1]).

Режим спільного транзиту безпосередньо буде застосовуватися до країн, які є учасниками Конвенції про процедуру спільного транзиту [3], саме це і розмежовує використання транзиту згідно МКУ та використання спільного транзиту. Принаймні тимчасове співіснування кількох режимів транзиту («національний» транзит за МКУ та режим спільного транзиту відповідно до правил Конвенції [3]) є неминучим в процесі приєднання України до Конвенції [3]. Однак, у перспективі Україні все одно доведеться задуматися про гармонізацію та інтеграцію законодавчих та технічних вимог у сфері контролю за транзитними перевезеннями товарів.

Законом України № 1082 [1] передбачено, що для забезпечення виконання митних формальностей та електронного обміну даними при застосуванні режиму спільного транзиту використовується електронна транзитна система та електронна система управління гарантіями, які входять до складу інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів. За допомогою вказаних систем забезпечуватиметься обмін інформацією між митницею відправлення та митницею призначення в найкоротші строки. Так, відповідно до закріпленої в ст. 17 Закону України № 1082 [1] процедури запиту інформації, митниця зобов'язана надати відповідь невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня після отримання запиту [1].

Переміщення товарів через митну територію України у режимі спільного транзиту здійснюється за умови надання суб'єктом режиму митному органу фінансової гарантії забезпечення сплати митного боргу, що може виникнути щодо товарів, поміщених у режим спільного транзиту.

Українська митниця буде отримувати від колег з інших країн попередню інформацію про вантажі ще до перетину ними українського кордону, що дозволить аналізувати операції на предмет їх ризикованості ще до моменту прибуття товарів в Україну. Крім того, це дозволить обґрунтовано визначати форми митного контролю, тим самим, не затримуючи вантажі на кордоні митними оглядами та іншими контрольними процедурами.

Також згідно норм Закону України № 1082 [1], спрощення торкнуться не конкретних груп товарів, а надійних компаній. На першому етапі впровадження цієї системи підприємства-експортери та імпортери будуть проходити ретельну перевірку своєї надійності. Після цього ті, хто отримає дозвіл від Державної митної служби України на отримання спеціальних пільгових режимів матимуть змогу використовувати цілий ряд спрощень та фінансових пільг. А саме:

- загальна фінансова гарантія зі зменшенням розміру забезпечення базової суми на 50-70%, аж до звільнення від гарантії;
- самостійне накладення пломб спеціального типу;
- авторизований вантажовідправник;
- авторизований вантажоодержувач;
- митна декларація з обмеженим обсягом даних.

Це буде економічним стимулом для застосування такої транзитної процедури і певним заохоченням дотримуватися норм митного законодавства, щоб не втрачати такі спрощення. В свою чергу, компаніям, які використовували «сірі схеми» ввозу товарів, внаслідок впровадження цієї системи стане працювати важче. На думку координатора податкового та митного комітетів Наталії Яремчук, внаслідок впровадження режиму спільного транзиту «...істотно зменшаться можливості ввезення контрабанди в Україну. Конкурентоспроможність підприємств покращиться. Наприклад, споживачі

отримають товари (техніку) забезпечені гарантійним обслуговуванням від виробників. Час на митне оформлення товарів для перевізників, які будуть користуватися пільгами, істотно скоротиться. Коли компанії, отримають звільнення від фінансових гарантій, це суттєво знизить вартість доставки товарів» [2].

Отже, для України очікуваними наслідками від впровадження системи спільного транзиту будуть:

1. Імплементация спеціального програмного забезпечення на митниці, що дозволить їй працювати синхронно з митницями інших європейських країн.
2. Україна зможе застосовувати європейські транзитні правила, що дозволить підприємствам використовувати єдину митну декларацію і єдину гарантію для переміщення товарів від свого складу до складу контрагента.
3. Відбудеться істотне прискорення і здешевлення руху товарів, від якого виграють усі учасники ланцюга поставок – експортери, перевізники, імпортери.

Список використаних джерел

1. Закон України №1082 від 23 вересня 2019 «Про режим спільного транзиту та запровадження національної транзитної системи» №1082 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної ради України. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Положення Конвенції від 23 травня 1987 року «Про процедуру спільного транзиту» [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної ради України. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Положення Конвенції від 23 травня 1987 року «Про спрощення формальностей у торгівлі товарами» [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної ради України. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Using the New Computerised Transit System to move goods across the EU and Common Transit countries [зуп'яніфйгү үл[і]. – Құсқн еіі[і]: <https://www.gov.uk/guidance/using-the-new-computerisedtransit-system-to-move-goods-across-the-eu-and-efta-countries#history>.

Заяць Діана Григорівна,

студентка групи МEB-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Упродовж останніх років уряд України веде політику Євроінтеграції. Наша держава прагне долучитися до Євросоюзу та поглибити зовнішньоекономічні відносини з країнами-членами об'єднання. Таким чином, у політиків є надія на покращення стану економіки України та посилення її статусу на міжнародній арені.

Для досягнення поставленої мети уряду необхідно провести значне реформування всередині країни, так як у Співтоваристві існують свої вимоги до країн-учасниць. Вітчизняна економіка потребує вдосконалення багатьох сфер діяльності, зокрема митно-тарифного регулювання, так як це є запорукою здійснення торговельних зв'язків з країнами світу. У зв'язку з тим, що в основі інтеграційного об'єднання закладений Митний Союз, дослідження проблеми митно-тарифного регулювання України, яка планує вступити до нього є актуальним на даному етапі.

Митно-тарифне регулювання є важливим важелем державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Це своєрідний захист вітчизняної економіки від зовнішніх негативних впливів.

До основних інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності відносяться: мито, податки, кредити, дотації, пільги тощо. Взагалі митне регулювання вважається одним із головних засобів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Співтовариство ставить перед країнами-учасницями певні вимоги та принципи, яких держави мають дотримуватися. Загалом реформування митно-тарифного регулювання у країнах ЄС здійснюється у таких напрямках, як зниження або відсутність експортного мита, що є стимулятором збільшення експорту вітчизняної продукції. Цей підхід дає змогу розвиватись країні як економічно розвиненому конкурентоспроможному експортеру, а не «сировинному» постачальнику, що є досить актуальним для України [1].

Угода про Асоціацію з ЄС вимагає впровадження низки положень митного законодавства ЄС. Зокрема, до митного законодавства України повинні бути імplementовані 70-80% положень Митного кодексу ЄС. Очікувалось, що у 2015 році мала б бути розпочата масштабна митна реформа [2]. Таким чином, уряд України поставив перед собою низку завдань, які треба виконати для подальшої інтеграції. Деякі реформи у системі митно-тарифного регулювання вже втілюються в життя. Розглянемо їх.

Серед вдалих кроків, зроблених Україною, в напрямі виконання вимог ЄС до митного законодавства можна назвати створення у 2015 році Дорожньої карти євроінтеграційних реформ. Розробка й запровадження таких дорожніх карт є стандартною практикою більшості країн ЄС, так як за їх допомогою здійснюється державне регулювання різних сфер економіки [2].

Основним завданням Дорожньої карти євроінтеграційних реформ є адаптація національного митного законодавства й митних процедур до вимог, визначених ЄС.

Протягом останнього часу здійснювались такі позитивні напрямки вдосконалення національної митної політики:

1. Налагодження ефективної взаємодії з митними службами інших держав найбільших торговельних партнерів України з метою виявлення корупційних тіньових схем у зовнішньоекономічній діяльності й організованих угруповань, що ведуть злочинну діяльність у зовнішньоекономічній сфері та займаються легалізацією кримінальних коштів [2];

2. Запровадження системи електронного декларування, що здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках [2].

Дослідники вважають, що зарубіжний досвід є дуже корисним для нашої держави. Держава намагається максимально якісно використовувати досвід зарубіжних партнерів, поглиблювати міжнародне співробітництво з суміжними органами міжнародної спільноти [3].

Для рішення цих питань Україна приєдналася до угоди щодо автоматичного обміну митною та податковою інформацією. На даний час обмін інформацією з країнами ЄС здійснюється за допомогою проекту Twinning, з Білоруссю – PRINEX. Реалізація проекту Twinning розпочалася у 2016 році. Метою проекту є безпосередній обмін досвідом та новітніми технологіями для впровадження норм та стандартів ЄС у кожній конкретній сфері державного регулювання [3].

Наступним напрямом вважаються зміни до Митного кодексу України. Вони були внесені для зменшення бюрократичного навантаження на бізнес наприкінці 2018 року і суттєво скоротили кількість необхідних дозвільних документів під час ввезення та вивезення товарів та запровадили Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

На основі аналізу динаміки зовнішньої торгівлі України та ЄС за останні 10 років виявлені зміни, які відбулися в цій сфері від початку інтеграції нашої держави до ЄС. За ці роки лідер експортних та імпортних поставок до країни змінився із СНД на європейських та азіатських партнерів. Імпортні показники по Європі збільшено з 35,7% до 46,2%, а по країнах Азії – з 14,4% до 21,5%, у той час, як по аналогічному показнику за країнами СНД динаміка знижена майже вдвічі [3].

Така ж тенденція прослідковується і в експортних поставках – доля поставок до країн СНД знизилася з 33,9% до 16,0%, в той час, як торгівля з європейськими країнами збільшилася з 25,9% до 41,4%, причому перше суттєве

підвищення сталося у 2014 році, який відзначено як рік зміни економічного розвитку держави [3].

Дане дослідження говорить про те, що зміни у торговельній та митній політиці України призвели до збільшення обсягів торгівлі з країнами Євросоюзу. Це є позитивною тенденцією для вітчизняної економіки, так як посилюються торговельні зв'язки із країнами Євросоюзу.

Не дивлячись на вже проведені реформи у сфері митно-тарифного регулювання наша держава має внести значні зміни у своє законодавство та вирішити низку проблем. Серед таких експерти виділяють: спрощення процедур імпорту та експорту товарів, в тому числі на кордоні; запровадження інституту уповноважених економічних операторів, системи після митного аудиту; скорочення часу отримання дозвільних документів і митних формальностей та впровадження системи їх отримання під час знаходження вантажів «у дорозі» [3].

Також до них відносяться: контроль заходів тарифного і нетарифного регулювання; інтегроване управління кордонами; міжнародне митне співробітництво на всіх рівнях; контроль транзитних перевезень; експортний контроль; удосконалення матеріально-технічної бази, оснащення; окреслення кола повноважень, підвищення кваліфікації і професійної підготовки працівників митних органів; гармонізація ставок мита і наближення до вимог європейської спільноти [1].

Отже, можемо зробити висновок, що на шляху інтеграції України з Євросоюзом уряд нашої держави дійсно провів реформування у сфері митно-тарифного регулювання, що сприяло його зближенню з нормами Співтовариства. У зв'язку з цим поглибилися торговельні відносини із країнами Євросоюзу. Та перед нашою державою ще постає низка проблем, які треба вирішити для подальшого вдосконалення її економічного стану та інтеграції з ЄС.

Список використаної літератури:

1. О. В. Сторожук, Г. М. Свириденко Митно-тарифне регулювання як фактор забезпечення зовнішньоекономічної безпеки держави в умовах євроінтеграції / Сторожук О.В., Свириденко Г.М. // Глобальні та національні проблеми економіки. – № 17. - 2017. – С. 94-98.
2. І. М. Колодій Характеристика участі України в митних механізмах Європейського Союзу й тенденції її подальшого розвитку / І. М. Колодій // Порівняльно-аналітичне право. - № 3. – 2017. – С. 255 - 258.
3. К. В. Положенцева Механізм розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в контексті інтеграції до ЄС / К. В. Положенцева // Молодий вчений. - № 1 (65). – 2019. – С. 496 - 500.

Корицька Ірина,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Сторожук Олександр Володимирович,**

к.е.н., доцент кафедри митної справи

НЕОБХІДНІСТЬ ТА МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПРИКОРДОННИХ СТАНЦІЙ

Географічне розташування України обумовлює велику економічну роль транзитних та експортно-імпортних транспортних потоків. Залізничний транспорт бере на себе основне навантаження в забезпеченні попиту транспортними послугами, тому в умовах сучасної економіки виникає необхідність у дослідженні та удосконаленні транспортних процесів.

Актуальність обраної теми обумовлена необхідністю реформування залізничної галуззі України в умовах євроінтеграційних процесів,

удосконалення та пошуку механізмів державного управління розвитком залізничної галузі, змінами управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту України за рахунок формування ефективного механізму інвестиційного забезпечення та модернізації галузі. метою роботи є розгляд технології роботи прикордонних і передавальних залізничних станцій та покращення їх роботи за рахунок удосконалення процесу обробки вантажопотоків.

У минулому 2018 році залізничним транспортом України перевезено 79141,4 тис. тонн вантажів, що на 8 % більше, ніж у 2017 році. Вантажообіг залізничного транспорту протягом 2017-2018 років становить 55,9 % вантажообігу всіх видів транспорту, а обсяг перевезених залізничним транспортом вантажів становить 53,4 % загального обсягу вантажів у 2017 році та 52 % – у 2018 році.

Основним видом вантажів, що перевозяться залізничним транспортом України, є залізна та марганцева руда упродовж якої 2019 року за даними січень-вересень було перевезено 51,8 млн тонн. Окрім цього, у номенклатурі вантажів переважають кам'яне вугілля – 29,7 млн тонн, зерна та продукти перемелу – 28,4 млн тонн, будівельні матеріали – 21,7 млн тонн, чорні метали – 14,6 млн тонн, а також цементу 4,2 млн тонн.

Враховуючи вищезазначене, варто зауважити, що тема про удосконалення функціонування залізничних прикордонних станцій є досить поширеною у наш час і потребує значних змін з боку держави на розвиток нашої країни. Це підтверджується тим, що для значної частини продукції залізничний транспорт є безальтернативним або його заміність обмежена (часткова). Також, як зазначає Українська зернова асоціація, на сьогодні залізницею перевозиться близько 67 % зерна, що експортується з України. Це насамперед зернові та олійні культури. Автомобільним транспортом перевозиться близько 28 %, водним – 5 %.

Переорієнтація перевезень зернових вантажів на водні види транспорту відбувається досить повільно, оскільки це вимагає вкладення інвестицій у

будування відповідних плавзасобів та інфраструктури.

Ще однією перепорою стосовно цього напрямку перевезень є те, що велика кількість господарств чи елеваторів значно віддалені від річкових потужностей.

В Україні переорієнтацію вантажів із залізничного на річковий транспорт стримує висока вартість залізничних перевезень на короткі відстані (для поставки продукції від підприємства в річковий порт), нерозвиненість портової інфраструктури на Дніпрі, відсутність ефективного спеціалізованого річкового флоту й висока вартість фрахту через наявність акцизу в судовому пальному (5 грн/л палива).

Зважаючи на залежність загальних показників роботи залізничного транспорту та економіки країни в цілому, виникає необхідність у здійсненні таких заходів:

- підвищення конкурентоспроможності та потенціалу залізничного транспорту на ринку транспортних послуг;
- залучення додаткових вантажопотоків на територію України;
- розширення географії міжнародних проектів за участю залізниць України;
- удосконалення тарифної політики Укрзалізниці;
- технічне переозброєння;
- удосконалення перевізного процесу за рахунок залучення та освоєння сучасних транспортно-логістичних технологій;
- сучасне облаштування прикордонних переходів;
- перехід до глобальної маршрутизації (розширення фронтів навантаження, інтенсивність навантаження).

Інфраструктурний потенціал залізниць України має можливості для збільшення обсягів перевезень як на західних, так і на східних кордонах від 10 до 50 %. Одним із кроків для повноцінного використання цього потенціалу є забезпечення якісних змін в організації роботи прикордонних станцій, застосування логістичних підходів, спрощення прикордонних і митних операцій, прискорення технічної та комерційної обробки поїздів і вагонів.

Враховуючи наявну нормативно-правову базу, існує низка невирішених питань, актуальних для залізниць України, а саме: недостатня автоматизація процесу передачі та обробки інформації при здійсненні перевезень, відсутність співпраці станційних підрозділів і державних контролюючих органів, а також сприйняття інновацій учасниками транспортного процесу. Впровадження “Інформаційних терміналів” дозволить декларантам сканувати оформлені в паперовому вигляді митні декларації, а електронні копії митних декларацій вводити в автоматизовану систему митного оформлення,

що значно покращить функціонування міждержавних прикордонних переходів

Скорочення часу доставки вантажів можна досягти за рахунок зменшення технологічного часу обробки поїздів на прикордонних станціях. Оскільки у нашій країні ситуація склалася таким чином, що вагони, які за нормативним строком доставки повинні перебувати в дорозі 7 – 8 днів, фактично можуть прямувати в пункт призначення протягом 20 діб. Також вагони простоюють тижнями на проміжних станціях у «залишених поїздах», як наслідок, порушуються терміни доставки вантажу за контрактами, що тягне за собою штрафні санкції від 48 покупців, псування вантажу під час перевезення, вимушене повернення вантажу на станцію навантаження; Одним з варіантів скорочення часу передачі вагонів є проведення митного огляду лише один раз (на території країни, що здає вантаж за участі робітників обох суміжних залізниць). Для

цього перевізник має пред’явити акт огляду митного органу відправлення та цілісність пломб, кузовів, контейнерів. Слід також зазначити, що, на відміну від вищезазначеного варіанта митного огляду, повне його виключення знижує потребу в робітниках для його проведення, внаслідок чого зменшуються витрати на штат робітників.

Враховуючи, що оформлення комерційних операцій при перевезенні вантажів вимагає значного обсягу ручної праці. Тому для позбавлення рутинної роботи необхідно від застарілої технології більш активно

переходити до використання сучасних технологічних засобів автоматизації. Дуже перспективний напрямок – створення WEB-офісу вантажних перевезень. В ідеалі за його допомогою клієнт все зможе зробити, сидячи за своїм персональним комп'ютером. У цьому віртуальному офісі він зможе за мінімальний проміжок часу оформити заявку на укладання договорів з перевезення, зробити попередні розрахунки провізних платежів, оформити перевізні документи. Також передбачається, що клієнт у будь-який проміжок часу зможе отримати інформацію про дислокацію, стан вагонів, контейнерів, виконання перевезення та наявність коштів на власному рахунку. У межах нарад між українськими залізницями та залізницями європейських країн-сусідів УЗ ініціювала створення міждержавних систем електронного обміну інформацією про вантажообіг.

Таким чином, за інформацією, наданою учасниками ринку, послуги перевезення вантажів залізничним транспортом не є взаємозамінними з перевезенням вантажів іншими видами транспорту або його заміненість обмежена (часткова) через економічну доцільність, розвинену мережу залізничних колій і спроможність до перевезення великих обсягів вантажів. Інфраструктурний потенціал залізниць України має можливості для збільшення обсягів перевезень як на західних, так і на східних кордонах від 10 до 50 %. Одним із кроків для повноцінного використання цього потенціалу є забезпечення якісних змін в організації роботи прикордонних станцій, застосування логістичних підходів, спрощення прикордонних і митних операцій, прискорення технічної та комерційної обробки поїздів і вагонів.

Список використаної літератури:

1. [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт Укрзалізниці. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tr/pv_zal/pv_zal_u/pv_zal0919_u.htm
2. [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт Укрзалізниці. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-pro-ukrainski-zaliznici.html>

3. Матвієнко В.В. Напрямки державної стратегії розвитку залізничного транспорту в Україні / В.В. Матвієнко // Економіко-правові виклики 2018 року: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 14 січня 2018 р., Львів, Україна / Національна академія наукового розвитку. – Львів, 2018. – С. С. 35-37.

Городнича Катерина Віталіївна,

студентка групи МЕБ 16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день зовнішньоекономічна діяльність країни відіграє досить важливу роль для здійснення господарської діяльності підприємств, організацій, окремих регіонів та України в цілому. Вона сприяє відтворенню експортного потенціалу країни, залученню іноземних інвестицій, формуванню конкурентоспроможної економіки. Враховуючи становлення та розвиток економіки нашої країни та політичну нестабільність варто дослідити міжнародне економічне співробітництво, для подальшого його аналізу.

Під зовнішньоекономічною діяльністю слід розуміти сукупність методів і форм торгово-економічного, науково-технічного співробітництва, а також кредитних та валютно-фінансових відносин країни з іноземними державами з метою ефективного використання переваг міжнародного поділу праці[1].

Однією із основних причин погіршення макроекономічного становища України є зниження обсягів експорту та збільшення в той же час обсягів імпорту, що призводить до знецінення національної грошової одиниці та зниження конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Для більш детальної оцінки економічного стану України, а саме зовнішньоекономічної діяльності варто дослідити динамку експорту, імпорту та торговельне сальдо, з метою аналізу їх тенденцій.

Протягом 2002-2018 рр. обсяг імпорту значно перевищує обсяг експорту. Найбільший розрив спостерігається у 2011-2013 рр., в часи коли макроекономічні проблеми загострились настільки, що їхні наслідки стали помітними практично у всіх галузях, що в кінцевому випадку призвело до Революції Гідності. Протягом трьох останніх років динаміка обсягів зовнішніх операцій значно скоротились, імпорт продовжує домінувати у ЗЕД України. На рис. 1 представлено динаміку обсягів експорту та імпорту товарів і послуг за 2002-2018 рр., млрд. дол. США.

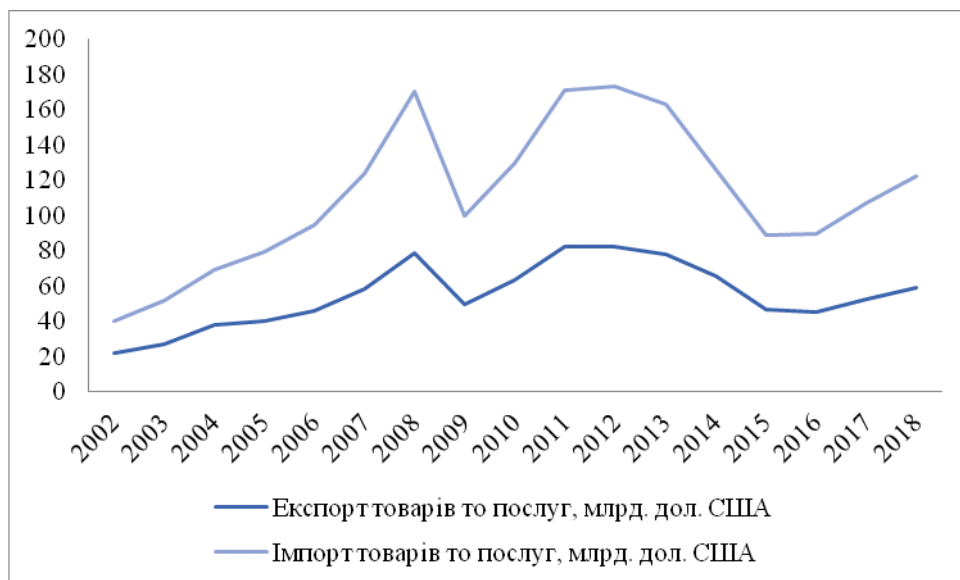


Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту товарів і послуг для України за 2002-2018 рр., млрд. дол. США[2]

Для більш детальної оцінки стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні необхідним є аналіз динаміки торговельного сальдо та платіжного балансу протягом досліджуваного періоду.

Так, на рис. 2 представлено динаміку торговельного сальдо за період з 2002 по 2018 рр., млрд. дол. США. На даному рисунку можна побачити позитивну динаміку торговельного сальдо протягом 2014-2016 рр., проте за останні роки цей показник скорочується. У 2015 р. протягом досліджуваного

періоду після 2005 року спостерігалось додатне значення показника. Скорочення торговельного сальдо зумовлене зменшенням їх експорту, що в умовах зростаючої економіки свідчить про збільшення споживання на внутрішньому ринку. Найбільша різниця торговельного сальдо спостерігалась у 2008 та 2012 р., протягом якого імпорт перевищував експорт на 15,9 млрд. дол. США, що становить 21% ВВП у 2012 р. і більше половини державного бюджету.

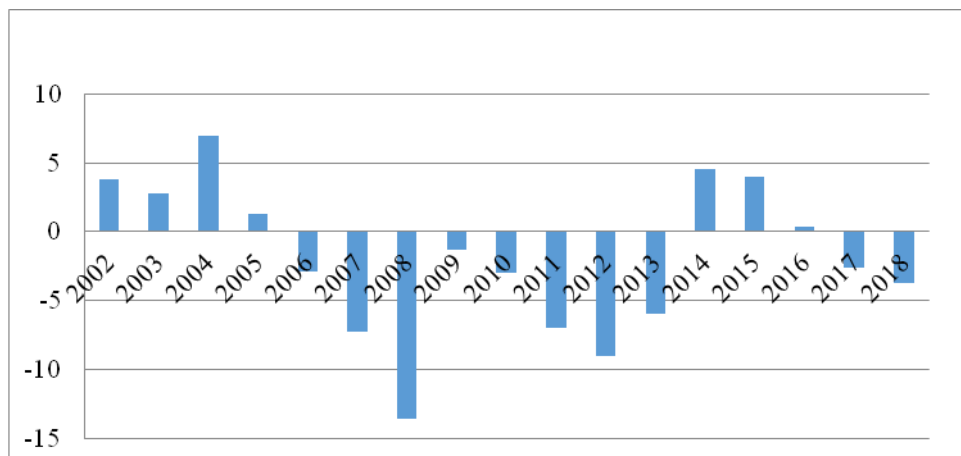


Рис.2. Динаміка торговельного сальдо для України за період 2002 по 2018 рр.

[2] Важливим етапом на шляху розвитку ЗЕД України було введення преференцій для національних виробників на експорт деяких груп товарів до країн ЄС. Проте, судячи із динаміки зовнішньоекономічних операцій за останні три роки, це практично не вплинуло на стан зовнішньої торгівлі. Головними статтями вітчизняного експорту залишаються сировинні товари, сільськогосподарська продукція та деякі види послуг, зокрема, у сфері високих технологій. За даними світового банку, частка експорту високотехнологічної продукції з України у загальному обсязі експорту складає 7-8 % протягом останніх трьох років.

Частка послуг у вітчизняному експорті є значною. Причинами цього може бути наступне [4]:

- 1) Україна в основному виробляє та експортує товари з низькою доданою вартістю, що приводить до знецінення національного експорту;

2) в Україні починають формуватись креативні індустрії інноваційно-технологічного спрямування, які експортують інтелектуальні послуги.

Таким чином, підсумовуючи вищезазначене, можна зробити наступні висновки:

- в зовнішньоекономічній діяльності в Україні на сьогодні імпорт переважає над експортом, про що свідчить від'ємне сальдо торгового балансу;
- обсяг експорту та імпорту за останні 4 роки помітно зменшився, причиною чого була нестабільна політична ситуація в країні, а саме військові дії на сході України;
- перевага імпорту над експортом також свідчить про високий рівень залежності вітчизняної економіки від імпортних комплектуючих, ресурсів та послуг.

Для усунення негативних аспектів зовнішньоекономічної діяльності у нашій країні варто збільшити частку експорту насамперед готової продукції. Це допоможе зменшити або усунути негативне сальдо. Також варто запровадити нетарифні методи регулювання імпорту для захисту насамперед вітчизняного виробника.

Список використаної літератури:

1. Вічевич, А.М., Максимець О. В. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. [Текст] / А. М. Вічевич, О. В. Максимець // Львів : Афіна, 2004. – 140 с.
2. Державна служба статистики України [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Світовий банк. Україна. Банк даних [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://api.worldbank.org/v2/uk/country/UKR?downloadformat=excel>.
4. Fitch улучшило прогноз роста экономики украины на 2018 год / інформаційне агенство «уніан». [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://economics.unian.net/finance/2214614-fitch-uluchshilo-prognoz-rostaekonomiki-ukrainyi-na-2018-god.html>.

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ.

Білоцерківська Катерина,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна,**

к.е.н., доцент кафедри митної справи

КОНТРОЛЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан вітчизняної економіки характеризується підвищенням ролі в ній зовнішньоекономічної діяльності, в якій крім товарообмінних операцій з'являються нові риси, пов'язані з розвитком інформаційного, фінансового і технологічного забезпечення з міжнародною інтеграцією бізнесу. Вихід на світовий ринок надає підприємствам переваги міжнародного поділу праці. При цьому підприємства зменшують залежність від кон'юнктури національного ринку і набувають додаткового потенціалу.

Метою контролю зовнішньоекономічних операцій підприємства слід визнати перевірку експортно-імпоротної діяльності суб'єкта: цільового та ефективного використання виробничих, фінансових, трудових ресурсів; дотримання норм державного регулювання господарської діяльності з питань ЗЕД; реалізацію установчих та договірних завдань; достовірність ведення обліку зовнішньоекономічних операцій та підготовки показників зовнішніх форм фінансової звітності тощо; усунення та попередження порушень фінансової дисципліни, відшкодування заподіяних збитків; вжиття заходів до запобігання фінансовим порушенням та мінімізацію ризиків.

Предметом контролю експортно-імпортних операцій є процес визначення їх відповідності нормам чинного законодавства, визначення відповідності їх ефективності бажаному рівню.

Контроль зовнішньоекономічних операцій реалізується у різних формах. Так, зовнішній контроль експортно-імпортних операцій суб'єктів ЗЕД реалізується державними контролюючими органами (Державною митною службою України, Державною податковою службою України, Міністерством економічного розвитку та торгівлі України) та незалежних аудиторів (аудиторських фірм) – для суб'єктів підприємницької діяльності, та у формі державного фінансового контролю, який здійснює Державна аудиторська служба України, – для суб'єктів господарювання державного сектору економіки підприємств, організацій, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів, або використовують державне чи комунальне майно.

Зовнішній контроль експортно-імпортних операцій суб'єктів ЗЕД обов'язковий, а відтак, його методичні та організаційні аспекти досить детально визначені на законодавчому рівні. Одним із превентивних заходів регулювального спрямування є проведення інформаційної кампанії легалізації ведення бізнесу, пов'язаного з зовнішньоекономічною діяльністю. Державним органам, і зокрема ДМС України, доцільно активізувати інформаційно-просвітницьку діяльність щодо негативного впливу контрабанди й інших митних правопорушень на соціально-економічний розвиток України.

Внутрішній контроль зовнішньоекономічних операцій не є обов'язковим для всіх суб'єктів господарської діяльності та передбачає певну варіативність. Відповідно до Міжнародних стандартів професійної діяльності внутрішній аудит допомагає підприємству досягти поставлених цілей, використовуючи системний і послідовний підхід до оцінювання і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролем і корпоративного управління [1]. Тобто одним із основних об'єктів внутрішнього аудиту виступає система управління ризиками підприємства. Об'єктами виступають ризики притаманні зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Суб'єктами є керівництво

підприємства і спеціалізовані функціональні відділи, такі, як відділ зовнішньоекономічних зв'язків, юридичний, фінансовий відділи та інші.

Потрібно зазначити, що внутрішні аудитори відповідно до положень Міжнародних стандартів професійної діяльності оцінюють процес управління ризиками і визначають області з високим рівнем властивого та остаточного ризику. Високий рівень властивого ризику притаманний операціям експорту і імпорту із-за нестабільності курсу валют, змін умов оподаткування, валютних обмежень, змін процентної ставки по кредитах тощо. Щодо остаточного ризику, то його рівень буде зумовлений заходами, які розробляються і реалізуються менеджерами підприємства.

Сфера зовнішньоекономічної діяльності підприємства контролюється за такими напрямками тематичного аналізу, як комерційний, валютний, фінансовий, транспортний, міжнародних розрахунків тощо.

Джерелом контролю є дані обліку експортно-імпортних операцій підприємства, що являє собою безперервне документально обґрунтоване відображення міжнародних комерційних операцій, функціонування відповідних структурних підрозділів підприємства з метою об'єктивної оцінки досягнутих результатів, виявлення причин відхилення та шляхів підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Отже, контроль зовнішньоекономічних операцій сприяє підвищенню ефективності управління підприємством, дотриманню фінансової дисципліни, пов'язаною зі справлянням митних та податкових платежів. Новітнім підходом в цій справі має стати запровадження діагностики зовнішньоекономічної діяльності підприємства, що дасть змогу розширити діапазон відомостей про діяльність суб'єкта та з більшою ймовірністю визначити його надійність для здійснення подальших контрольних заходів або спрощення процедур контролю.

Список використаної літератури:

1. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту в редакції 2013р. URL: <https://na.theiia.org/.../IPPF%202013%20Ukrainian.pdf>.

Кушнір Ірина Сергіївна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Університету ДФС України

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективною формою функціонування кожної держави є здійснення її зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність відіграє ключову роль у підвищенні економічного становища держави, покращення рівня життя населення і зміцненні конкурентоспроможності держави та її продукту на міжнародному рівні.

Основним джерелом одержання прибутку держави та підприємств є експортні операції. Так, як саме вони є найважливішою складовою частини зовнішньоекономічної діяльності. Україна, з моменту здобуття незалежності, вела пошук свого напряму розвитку та свого власного місця у світовому співтоваристві. І наразі, Україна визначилася з цим напрямом. Це відбулось 12 липня 2017 року коли Рада ЄС остаточно ратифікувала угоду між Києвом та Брюсселем. Угода про асоціацію з ЄС складається з семи розділів, які чітко регулюють поступове економічне та політичне зближення України з Європейським Союзом. Перші три розділи стосуються загальних принципів асоціації України та ЄС, політичного діалогу та реформ, зближення зовнішньої політики та безпеки, а також юстиції. Проте ключовими є четвертий та п'ятий, які стосуються торгівлі, економічної та галузевої співпраці. Вони утворюють так звану глибоку і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, метою якої є

лібералізація взаємного доступу до ринків товарів та послуг, а також узгодження українських правил та регламентів з нормами ЄС[1].

Зона вільної торгівлі передбачає зменшення або зняття мит та тарифів на більшість товарів у взаємній торгівлі. Зокрема зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) підприємств сприяє відтворенню експортного потенціалу країни, залученню іноземних інвестицій, формуванню відкритої економіки.

Під зовнішньоекономічною діяльністю (ЗЕД) розуміють діяльність суб'єктів господарської діяльності України (частіше підприємств) та іноземних суб'єктів господарської діяльності (іноземних підприємств), яка заснована на взаємовідносинах і здійснюється або на території України, або за її межами.

Практика здійснення зовнішньоекономічної діяльності в сучасних умовах відтворюється через зовнішньоекономічні зв'язки суб'єктів господарювання, які, в свою чергу, здійснюються за такими напрямками:

- зовнішня торгівля;
- спільне підприємництво на території України;
- спільне підприємництво за кордоном;
- іноземне підприємництво на території України; міжнародні об'єднання та організації;
- консорціуми;
- підрядна співпраця;
- концесії;
- лізинг; співробітництво на компенсаційній основі;
- співробітництво на умовах розподілу продукції між партнерами;
- іноземний туризм;
- співробітництво у вільних економічних зонах;
- інші форми міжнародного економічного співробітництва (біржі, торговельні будинки, асоціації [2].

Необхідність товаровиробників більш прискіпливо ставитися до здійснення зовнішньоекономічної діяльності, процесу міжнародної співпраці та

інтеграції викликана процесами глобалізації та диверсифікації міжнародних ринків вітчизняної продукції.

Глобалізація істотно впливає на економічні, політичні та соціокультурні аспекти життєдіяльності країни. Ці наслідки особливо відчутні для України, яка цілком самостійно та цілеспрямовано рухається до євроінтеграції [3].

Зараз перед українськими підприємствами постає важливе і досить складне завдання, що полягає у підвищенні ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Проведення її аналізу допомагає зрозуміти, які зовнішньоекономічні операції з експорту й імпорту є найбільш вигідними. Багато вчених ототожнюють вихід на зовнішні ринки з початком конкурентної боротьби.

Ефективність здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства пов'язана з багатьма внутрішніми та зовнішніми чинниками, серед яких провідне місце належить формуванню та реалізації результативної стратегії зовнішньоекономічної діяльності, яка є програмою розвитку діяльності підприємства на зовнішніх ринках, підкоренням визначеної частки ринку, розширенням та підтриманням конкурентних позицій [4].

Отже, консолідація в міжнародний економічний простір залежить насамперед від ефективної стратегії ЗЕД, яка розробляється у комплексі із загальним стратегічним планом функціонування підприємства. Визначення конкретного переліку дій допомагає вітчизняним підприємствам з'ясувати основні заходи під час виходу на зовнішні ринки та можливості посилити свої конкурентні позиції на ринку [5].

Для покращення конкурентоспроможності вітчизняному товаровиробнику перш за все потрібно покращити якість продукції, яка б відповідала потребам та вимогам споживачів, стандартам якості.

Особливо важливу роль в реалізації всього експортного потенціалу України відіграє ефективність зовнішньоекономічної діяльності. Якщо ми

аналізуємо функціонування українських підприємств, слід зазначити, що для того, що покращити діяльності підприємства у зовнішньоекономічному секторі, слід перш за все, покращити зовнішньоекономічну діяльність країни в цілому.

Керівний склад підприємства повинен мати на меті саме розробку стратегії ефективної зовнішньоекономічної діяльності, що містила б в собі чітко виражені завдання для покращення фінансово-економічної ситуації. Також, варто зосередитись на чинниках, які є актуальними та мають вплив на результат зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Тільки при умові вигідних умов економіки для виробництва якісної продукції, впровадження модернізації загального виробництва інноваційних технологій та реалізації промислової продукції, має місце акумуляція експортного потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: <http://reforms.in.ua> (дата звернення: 13.01.2019).
2. Кушнір Н., Дяченко Б. Асоціація «Україна – ЄС»: потенційні вигоди та можливі ризики для економіки України. Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Економіка. 2014. Вип. 2. С. 224-228.
3. Артеменко Л., Гарбовська Н. Формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах євроінтеграції. Економіка та менеджмент: перспективи розвитку: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 20 листопада 2014 р.) / за заг. ред. О. Прокопенко. Суми: СумДУ, 2014. С. 11-14.
4. Манаєнко І., Кравець А. Фінансування інноваційної діяльності підприємств: українські реалії та досвід ЄС. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 15. С. 109-114.
5. Талавіра Є. Сучасні тенденції регулювання ЗЕД підприємств в умовах глобалізації. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (дата звернення: 13.10.2019).

Морозова Ірина Володимирівна,

студентка групи МЕБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна,**

к.е.н., доцент, доцент кафедри митної справи

МІЖНАРОДНИЙ ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

З розвитком ринкових відносин в умовах необхідності технічного переоснащення та оновлення основних засобів існуючих підприємств, запровадження нових результатів в межах науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у процес виробництва, а також у потребі розширення матеріально-технічної бази підприємств зростає значення міжнародного лізингу для суб'єктів господарювання як нового перспективного методу інвестування, дослідження значення якого є досить актуальним питанням. Серед вітчизняних дослідників проблем лізингу слід назвати Н.Внукову, А.Загороднього, Е.Кабатова та інших.

На думку зазначених дослідників, міжнародний лізинг — це договір лізингу, що укладається суб'єктами лізингу, які перебувають під юрисдикцією різних держав, або якщо майно чи платежі перетинають державні кордони.

Використання міжнародного лізингу як методу залучення інвестицій в економіку України є особливо корисним в сучасних умовах дефіциту капітальних вкладень за рахунок власних коштів підприємств, відсутності необхідної державної підтримки, недостатнього обсягу прямих іноземних інвестицій, обмеженого доступу до довгострокових кредитних ресурсів.

Вітчизняний ринок лізингу розвивається за європейською моделлю, адже близько 80% контролюється комерційними банками. Підтвердженням такого факту є дані Асоціації Українського об'єднання лізингодавців [1], за

якими рейтинг очолюють лізингові компанії, підконтрольні банкам, а саме: Райффайзен Лізинг Аваль, ОТП Лізинг, ВТБ Лізинг Україна, Український Лізинговий Фонд, УніКредит Лізинг та ін.

Для України міжнародний лізинг – це відносно новий вид фінансування. У 2006 році Україна приєдналася до Конвенції УНІДРУА «Про міжнародний фінансовий лізинг», що відкрило перспективи для подальшої праці з міжнародними лізинговими компаніями. Оскільки норми даної Конвенції діють при майнових відносинах, які виникають при укладанні та реалізації договорів, пов'язаних з операціями лізингу, сторонами яких є компанії різних країн. Найбільшим попитом серед предметів міжнародного лізингу в Україні користується транспорт (50,1%), сільськогосподарська техніка (14,7%), комп'ютерна техніка (5,7%).

На даний час найбільш поширеним є лізинг вантажних автомобілів, морських та повітряних суден, інформаційної техніки. Постачання цієї техніки на лізинговій основі пропонують «RENAULT», «DAF», «SCANIA», «IBM», «HP» та ін. Багато іноземних компаній готові фінансувати розвиток співробітництва з провідними вітчизняними лізинговими компаніями, щодо постачання в Україну сільськогосподарської та тракторної техніки й обладнання- «John Dear», «Bizon», «NEUERO», «URSUS», «PROKOP»; будівельної техніки-«Caterpillar», «ZEPPELIN», «TATRA», «Condor»; автотехніки — «MAN», «Mercedes», «Mitsubishi», «Volvo», «Shčoda» на лізинговій основі. В Україні вітчизняні міжнародні перевізники за допомогою лізингу, обновили свій автомобільний парк на суму, яка складає понад 380 млн дол. США [2].

Переломним в сфері лізингу став 2015 рік. Багато іноземних фінансових установ згортають лізингові програми: «Райффайзен Лізинг Аваль» передав цей напрям банку, ТОВ «УніКредит Лізинг» призупинив фінансування, «VAB Лізинг» більше працював з малим і середнім бізнесом.

У 2015-му ринок лізингу скоротився більш як у два рази. У рейтингах Global Leasing Report [3] Україна опустилася до 44 позиції в рейтингу

проникнення лізингу із показником 0,44% (рис. 1). Слід додати, що стримування розвитку лізингового бізнесу відбувається в умовах критичної потреби в оновленні матеріально-технічної бази, адже це стосується всіх галузей виробництва товарів та послуг.

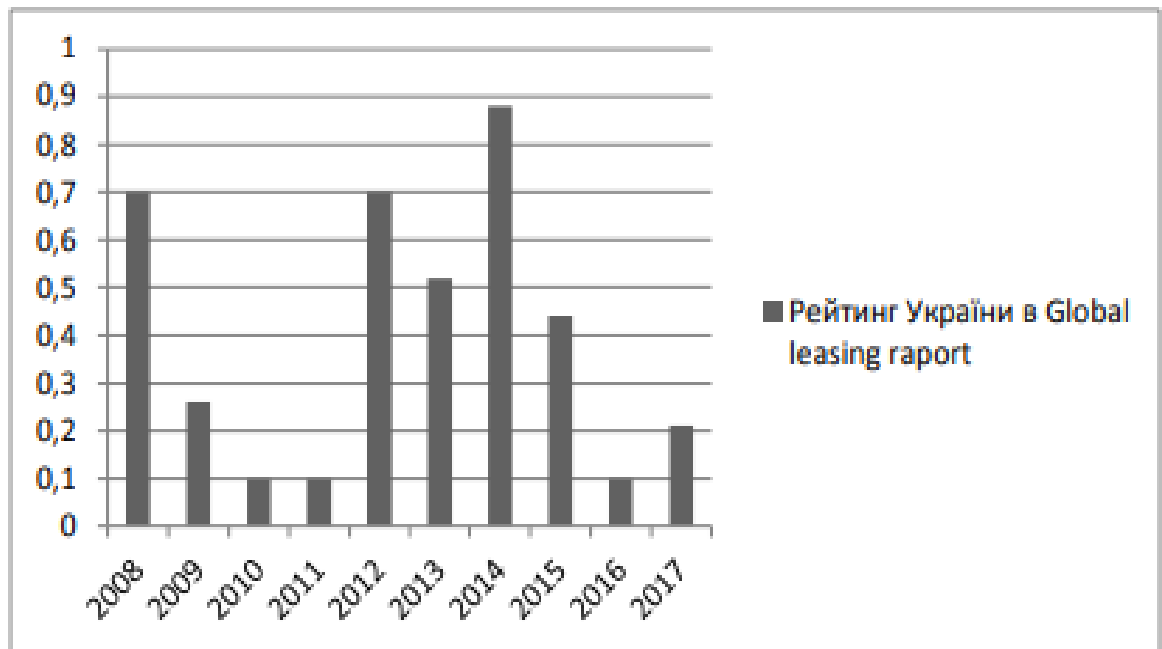


Рис. 1 Рейтинг України в Global leasing Report, 2008–2017 pp., (за даними WHITE CLARKE), %

Незважаючи на повільні показники проникнення лізингу в економіку України, враховуючи ситуацію з іноземними кредитами і інвестиціями, а також ситуацію на вітчизняному ринку довгострокових кредитів саме міжнародний лізинг може стати єдиною формою довгострокового кредитування в Україні найближчим часом.

Можна констатувати, що в даний час Україна є сировинним придатком розвинених країн світу (нацією забезпечення) і тому однією з першочергових завдань економічної політики повинна бути задача виходу України на рівень технологічної нації. Для цього необхідні технологічні інвестиції, які можуть бути отримані за допомогою міжнародного лізингу, переваги якого наступні:

- фінансова безпека, оскільки, фінансовий лізинг унеможливорює нецільове використання фінансових ресурсів у порівнянні з банківським кредитуванням;

- збільшення пропозицій і асортименту товарів та послуг, за рахунок використання основних засобів, отриманих в лізинг;
- зростання попиту на засоби виробництва, що призводить до виникнення мультиплікативного ефекту і ланцюгової реакції
- зростання попиту на продукцію багатьох як виробничих, так і інфраструктурних галузей;
- мінімальний обсяг вкладень на інвестиційній стадії, можливість реалізації проекту від розробки технічного завдання до передачі готового об'єкта, введеного в експлуатацію.

Основними перешкодами в розвитку ринку лізингових послуг в Україні, які підвищують ризикованість лізингових відносин, є нестача довгострокових коштів лізингодавців та низька платоспроможність більшості лізингоотримувачів.

Отже, в сучасних умовах лізинг стає гнучким та перспективним економічним важелем. Вирішення основних перешкод в розвитку ринку лізингових послуг - сприятимуть піднесенню виробництва, залученню капіталу в важливі галузі економіки, забезпеченню реальної підтримки малому бізнесу і підприємцям-початківцям, розширенню сфери діяльності підприємств, як способів зменшення підприємницьких ризиків і можливості отримання доходу.

Список використаних джерел:

1. Підсумки діяльності Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців» у II кварталі 2018 року [Електронний ресурс] // Асоціація «Українське Об'єднання Лізингодавців». – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://uul.com.ua/2018/asotsiatsiya-ukrayinske-ob-yednannya-lizyngodavtsiv-pidvelapidsumky-diyalnosti-u-ii-kvartali-2018-roku/>
2. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Global Leasing Report 2018 [Електронний ресурс] // White Clarke Group. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2018>

Ольховик Владислав Андрійович,

студент групи МСБ 16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Борса Вадим Вікторович,**

старший викладач кафедри митної справи

МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тарифні і нетарифні заходи разом з торговими обмеженнями є потужним механізмом регулювання торгівлі.

Сучасний світ вимагає різнобічного підходу до регулювання міжнародної торгівлі. Лібералізація одних сфер і підтримка вітчизняного виробництва в інших дозволить раціонально використовувати конкурентні переваги країни і досягти успіху на міжнародних ринках. У той же час підходи до регулювання торгівлі повинні ґрунтуватися на дотриманні міжнародних зобов'язань і передбачуваності торгівельної політики держави як надійного торгового партнера.

Одним із головних інструментів регулювання зовнішньоторговельних відносин у ринковій економіці є митний тариф. Як активний інструмент державного впливу він знаходить своє застосування повсюди, охоплюючи, за окремими оцінками, близько 2/3 зовнішньоторговельного обороту розвинених країн, а загальне число найменувань і товарних позицій у митних тарифах цих же країн досягає 7–9 тис. [1, с. 21].

Тарифне регулювання національними урядами використовується в якості інструмента, який впливає на витрати виробництва і торговельний прибуток. Таким чином здійснюється опосередковане регулювання державою сфери підприємництва та корегуються напрями зовнішньоторговельної діяльності. Торговельна політика різних держав, частка в них лібералізму та протекціонізму, рівень захисту внутрішнього ринку різних товарів залежать від особливостей товарних ринків та характеру конкуренції на них. Зазвичай

мінімальним рівнем захисту відрізняються ринки базових товарів, а для ринків готових виробів характерним є протекціонізм. При цьому використовуються тарифні та нетарифні методи обмеження імпорту (і нетарифні поступово збільшуються). Зменшення рівня тарифного захисту стало невід'ємною рисою становлення глобального торговельного режиму, що функціонує в рамках СОТ [1, с. 134].

Кількісні обмеження, як відомо, є адміністративною формою нетарифного державного регулювання зовнішньої торгівлі, що визначає кількість та номенклатуру товарів (в натуральному або вартісному виразі), що дозволені до експорту або імпорту протягом визначеного періоду часу. Такі обмеження, зрозуміло, залежно від конкретних цілей торговельної політики здатні бути як знаряддям протекціонізму (в цьому разі можна говорити про обмеження міжнародної торгівлі), так і засобом для забезпечення безпеки, захисту життя і здоров'я громадян, гарантування права на сприятливе навколишнє середовище тощо.

До основних інструментів кількісних обмежень відносять такі:

1) квотування – це встановлення державними органами обмежень у кількісному або вартісному виразі щодо обсягу продукції, дозволеної до ввезення в країну (імпортна квота) або вивезення з країни (експортна квота) за певний період відповідно до національних та міжнародних законодавчих норм; реалізується за допомогою глобальних (нерозподілених), індивідуальних (розподілених), групових, сезонних, тарифних та інших видів процентних або вартісних обмежень (квот);

2) ліцензування експорту/імпорту – надання державою суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності права на експорт або імпорт певних товарів або валютних коштів протягом встановленого терміну з метою їх поставки, інвестицій або кредитування;

3) «добровільне» обмеження експорту – кількісне обмеження експорту, засноване на зобов'язаннях одного з партнерів у торгівлі (експортера) обмежувати чи не змінювати обсяги експорту в межах узгоджених обсягів, що

здійснюється під тиском більшої імпортуєчої країни в обмін на відмову імпортуєчої сторони від введення жорстких обмежень на імпорт;

4) ембарго – це заборона державою (або групою країн) завою в країну або вивозу з країни товарів, що вводиться зазвичай за політичними мотивами; такі заходи визнаються до використання міжнародною практикою винятковими. Згідно з даними Міжнародного Торговельного Центру в розвинених країнах за допомогою них регулюється близько 3% всіх експортно-імпортних операцій [2]. При цьому розвинені країни використовують нетарифні заходи щодо 17% імпорту, зокрема щодо 50% металопродукції, 25% текстильних виробів, 44% продукції сільського господарства. Лідерами у використанні нетарифних обмежень у міжнародній торгівлі є США, Японія та ЄС. СОТ регулярно відстежує використання країнами кількісних інструментів.

З наведених даних можна зробити висновок, що за останні 5 років найбільше кількісних обмежень використовували розвинені країни (Японія, США, Швейцарія), а серед країн, що розвиваються, – більша частина тих, які показували високі темпи зростання ВВП (Індія, Китай, Кот-Д'Івуар, Лаос, Філіппіни).

Незважаючи на те, що загалом СОТ закликає до зменшення використання кількісних протекціоністських інструментів через процес тарифікації (трансформація кількісних обмежень у відповідні до рівня захисту мита), перш за все квотування, вони досить активно застосовуються країнами, що розвиваються, – до 40% всього імпорту, зокрема 50% імпорту продовольства [2].

В азійських країнах, що розвиваються, зокрема кількісні форми обмеження, нині є головним засобом зовнішньоторговельного регулювання, що використовується як з метою стабілізації валютного балансу, так і з метою захисту молодих галузей національної промисловості.

Список використаної літератури:

1. Борисов К.Г. Международное таможенное право: учеб. пособие / К.Г. Борисов. – Москва, 2015. – 616 с.

2. Гуцу С. Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс].
[http://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/GCH/2013/GCH413/pdf/15. pdf](http://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/GCH/2013/GCH413/pdf/15.pdf).
3. Дубініна А. А., Сорокіна С.В., Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 320 с.
4. Мельник Т.М. Розвиток національної регуляторної політики в процесі становлення глобальної торговельної системи: дис. ... докт. екон. наук.: спец 08.00.02. / Т.М. Мельник; ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». — Київ, 2012. — 631 с.

СЕКЦІЯ 2. МИТНА ПОЛІТИКА КРАЇНИ ЗА УМОВ АКТИВІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.

Акопян Кристина Смбатівна,
студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Борса Вадим Вікторович,**
старший викладач кафедри митної справи

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Корисним для України в процесі формування її митної політики та механізму використання інструментів митно-тарифного регулювання є використання світового досвіду - а саме досвіду тих країн, яким вдалося створити ефективну систему митно-тарифного регулювання. Розглянемо особливості митно-тарифного регулювання провідних країн світу, та звернемо увагу на ті інструменти митної політики, які можна використати для підвищення ефективності митної політики України.

Митно-тарифне регулювання експортно імпорتنих операцій розвинутих країн світу в основному відповідає рекомендаціям міжнародних організацій. У країнах з ринковою економікою з метою стимулювання припливу капіталу до країни митом оподатковується лише імпорт, а експортне мито не застосовується, а у США навіть заборонено законодавчо. Взагалі, більшість високорозвинених країн та країн з перехідною економікою застосовували на різних етапах свого розвитку схожу зовнішньоекономічну політику, що полягала у стимулюванні експорту готової продукції, обмеженні вивозу сировини та заохочення імпорту комплектуючих, матеріалів для розвитку власної промисловості.

Митно-тарифне регулювання як засіб стимулювання експорту успішно використовується у багатьох країнах світу, зокрема, в Індонезії, якщо експортер представляє план експорту, де вказані імпортні матеріали, а також додає банківську гарантію, то імпортер даних матеріалів звільняється від сплати мита шляхом отримання ліцензії на імпорт ресурсів, а суму мита сплатить експортер у тому випадку, якщо не вивезе 85% продукції у вказаний час [1]. У Китаї також діє система сприяння експорту, що полягає у наданні численних пільг та сприянні при здійсненні експортних операцій, в той час, як пільги імпортерам заборонені та введено додаткові тарифи за прискорення митного оформлення.

У Сполучених Штатах Америки ключовим засобом державного регулювання імпорту є обкладання товарів при ввозі митом. Розмір такого обкладання визначений митним тарифом США.

Правила митної оцінки і процедура митного обкладання встановлені Законом про тарифи в 1930 р., в який періодично вносяться зміни, що приводять його у відповідність до торгово-політичного курсу американського уряду.

Імпортний митний тариф США має восьмизначну номенклатуру на основі ГС. Він містить два стовпчики ставок мита (як адвалерних, так і специфічних). Другий стовпчик — це ставки, встановлені Законом про тариф 1930 р. і з того часу не змінені.

Середньоарифметичний рівень застосовуваних ставок мита складає 3 % для сільськогосподарської і 5 % для промислової продукції. Для окремих категорій товарів (тютюн, овочі, кераміка, бензольні хімікати, текстиль і одяг) рівень середньоарифметичних ставок значно вищий (іноді він досягає 20 %). Найвищими митами на практиці виявляються специфічні [2].

У Європейському Союзі митний тариф є одним з ключових інструментів імпортного регулювання. Крім національних тарифів існують митні тарифи в рамках національних торгово-економічних об'єднань країн, а учасники таких об'єднань встановлюють загальний митний тариф у торгівлі з третіми країнами.

Митна система ЄС має Єдиний митний тариф (ЄМТ), єдині норми і правила визначення митної вартості товарів, встановлення країни походження товарів, режими ввозу і вивозу товарів і т. ін.

Розміри митних ставок на конкретні товари встановлені залежно від ступеня їх обробки: якщо ввіз на територію країн-учасниць ЄС практично всіх сировинних товарів здійснюється безмитно або з невеликим обкладанням, то мита на напівфабрикати помітно зростають і досягають максимуму у випадку ввозу готових виробів. Як правило, більш високі ставки мита передбачені для товарів, що конкурують із продукцією західноєвропейських фірм: до таких товарів відносяться текстильні вироби, взуття, велика кількість інших товарів широкого вжитку, у тому числі продовольчих, хімічна продукція, прокат чорних металів.

За методом обкладання переважна більшість мита на промислові товари є адвалерною, тільки в деяких випадках застосовуються специфічні мита. При імпорті аграрних товарів, що підпадають під дію єдиної сільськогосподарської політики ЄС, стягується спеціальний компенсаційний збір, що в принципі становить різницю між світовими цінами і більш високими внутрішніми цінами ЄС на ці товари, або ж мито в сполученні з таким збором [2].

В Японії одним з основних інструментів регулювання імпорту товарів також є митний тариф. На протязі всієї історії в цій країні митний захист внутрішнього ринку відігравав провідну роль.

У сучасному митному тарифі Японії ставки мита згруповані в чотирьох стовпцях: загальні ставки мита, ставки мита, зафіксовані в ГАТТ/ВТО, преференційні ставки; тимчасові ставки мита, що реалізуються на підставі Закону про тимчасові тарифні заходи. При визначенні ставки мита для митного обкладання користуються таким правилом: спочатку береться преференційна ставка, а якщо вона відсутня, то послідовно аналізуються ставки ГАТТ/ВТО, тимчасова і загальна ставки. Якщо ставка ГАТТ/ВТО перевищує інші ставки, використовується тимчасова ставка, а у випадку її відсутності - загальна ставка. Для забезпечення вибору необхідної ставки мита в самому тарифі невикористовувані ставки заключають в дужки [3].

Сьогодні більшість мита у митному тарифі Японії є адвалерними. Специфічними митами обкладаються лише деякі товари, зокрема, м'ясні продукти, руди і концентрати кольорових металів. Специфікою митного тарифу Японії є примітки, що містять інформацію про додаткові заходи, що регулюють імпорт конкретного товару (кількісні обмеження, податки і збори, санітарні вимоги і т. ін.).

Щодо уніфікації тарифних ставок, це є важливою складовою ефективного митнотарифного регулювання, то деякі країни зробили вагомі кроки у цьому напрямку, так, можна навести приклад Чилі, де ставка тарифу дорівнює 15%, та Болівії, де діють всього дві ставки – 10% і 17% [1].

Митний тариф Польщі передбачає чотири види митних ставок: основні (конвенційні), преференційні, автономні та знижені. Знижені ставки застосовуються для країн, які підписали угоди про вільну торгівлю з Польщею. З того часу, як Польща увійшла до ЄС, вона не може самостійно встановлювати митні тарифи, крім того, значна частка від зібраних митних зборів направляється до бюджету ЄС. Стрімка лібералізація митно-тарифної політики цієї держави послабила фіскальну функцію митного тарифу та обмежила

можливість застосування протекціоністських заходів. Що важливо відзначити, що, на відміну від українського законодавства, норми митного законодавства Польщі та порядок застосування інструментів митно-тарифного регулювання дуже наближені до вимог та норм Європейського Союзу, незважаючи на те, що кількість нормативно-правових актів, що потребувала гармонізації у країнах Центральної та Східної Європи, складала до 1,5 тисячі.

В Угорщині, аналогічно до Польщі, митно-тарифна політика здійснюється за нормативами ЄС, а митне оформлення – на основі Єдиного адміністративного документа, що застосовується у країнах ЄС [4]. Митна політика Угорщини та інших країн - членів ЄС, що в минулому належали до комуністичного табору (Словенії, Словаччини), характеризується перехідним станом від політики захисту національної економіки від імпортової експансії до лібералізації торговельної політики під тиском СОТ, намаганням уникнути різкого зниження митних ставок та зберегти елементи державної підтримки сільського господарства та інших вразливих галузей економіки.

Головною відмінністю митно-тарифного регулювання в Україні від провідних країн світу полягає у надзвичайно розгалуженій товарній номенклатурі, що створює потенційну можливість для зловживань суб'єктів ЗЕД шляхом декларування товару не за своїм кодом з метою сплати меншої суми платежів. Важливим для вдосконалення митної політики України є гармонізація товарної номенклатури відповідно до міжнародних стандартів.

Сьогодні вже відбуваються позитивні зміни в митному законодавстві, але гармонізації митного законодавства України за вимогами ЄС гальмується через надання пріоритету фіскальній функції митних органів, що ускладнює можливість тісної співпраці з країнами ЄС [5].

У розвинутих країнах мито виконує перш за все регулюючу функцію, а не фіскальну, і надходження від справляння імпортного мита складають не більше 0,3% ВВП, на відміну від України, митна служба якої відіграє вагомий роль в процесі наповнення державного бюджету. Виконання митними органами України насамперед фіскальної функції зменшує

можливості реалізації інших їх функцій та створює перешкоди для міжнародного співробітництва та ефективної боротьби з митними правопорушеннями. Як наслідок, зростають масштаби ухилення від сплати податків, зменшується конкурентоспроможність вітчизняного товаровиробника, не приділяється належної уваги розвитку співробітництва на міжнародній арені тощо [6].

Україні для створення ефективної системи митно-тарифного регулювання доцільно використовувати аналогічний досвід країн Центральної Європи, які вирішували подібні проблеми в формуванні митної політики. В умовах інтеграції України до європейської спільноти необхідно вносити зміни у національне митне законодавство та використовувати ті інструменти митно-тарифного регулювання, які не лише не суперечать принципам СОТ та ЄС, але і здатні захистити економічні інтереси України. Також важливо впроваджувати систему аналізу ризиків та пост-аудиту для запобігання митним правопорушенням. Тут може бути корисним використання досвіду США та Японії та скорочення товарної номенклатури, що зменшить зловживання при визначенні коду товару.

Список використаної літератури:

1. Гребельник О.П. Митна справа: Підручник.- К.: Центр навчальної літератури, 2017р.
2. Макогон, Ю.В. Митна справа: Навчальний посібник. / Ю.В. Макогон, А.Б. Яценко.- К.: Центр навчальної літератури.
3. Комарницька О.П. Історико-науковий аналіз митно-тарифного регулювання у контексті еволюції наукової думки / О.П. Комарницька // Електроний ресурс. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/e.../09_komarnytska.pdf
4. Буланій О.О. Світовий досвід сучасного митно-тарифного регулювання та застосування його в Україні // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 9 (63). – С. 7 – 13.
5. Суворкін В.А. Україна – СОТ – ЄС: перепони до інтеграції // Митна справа. - 2010 № 2. – С. 43 – 49.

6. Любива Ю.В. Місце та роль фінансової функції серед інших функцій митних органів // Вісник АМСУ. – 2009. – № 1 – С. 94 – 97.

Гудзенко Олексій Віталійович,

студент групи ЕПБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ

Вигідне географічне розташування України на шляху основних транзитних потоків між Європою та Азією, наявність морських портів, розгалуженої мережі залізниць та автомобільних доріг, трубопроводів, створює сприятливі умови для активізації зовнішньоекономічної діяльності та для подальшої інтеграції України до європейського політичного, економічного і правового простору.

У цьому зв'язку українське законодавство зазнає постійних змін, пов'язаних із гармонізацією та приведенням його у відповідність до стандартів ЄС, митне законодавство не є винятком, постійно адаптується та вдосконалюється. З огляду на це, варто наголосити на актуальності проблемних питань пов'язаних із провідною роллю митної політики в забезпеченні реалізації економічних інтересів держави в контексті її євроінтеграційного вектору розвитку [1].

За умов визначення євроінтеграційних пріоритетів саме ефективна митна політика держави та дієва митна система набуває провідного значення,

відображаючи реалії економічного розвитку держави, її зовнішніх векторів співробітництва та позицій у глобальному економічному просторі.

Україна є невід'ємною частиною економічного та торговельного співробітництва, а співпраця податкових і митних органів відіграє важливу роль у збільшенні обсягів зовнішньої торгівлі, стабілізації соціально-економічного розвитку держави та підвищенні добробуту населення. Однак, зважаючи на те, що наша держава належить до держав з рівнем доходів нижче середнього, реформи будуть ефективними за умов полегшення митних процедур, гармонізації документів, підвищення якості державного управління, належного застосування законодавства та доступності достовірної інформації [2].

Досліджуючи визначену проблематику доречним буде підкреслити, що з 1 січня 2016 року між Україною та Європейський Союзом діє Угода про Поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі (ПВЗВТ). Вказаний документ є надзвичайно важливим, адже спрямований на зменшення та скасування тарифів, лібералізацію доступу до ринку послуг, приведення українських правил та регламентів ведення бізнесу у відповідність правилам та регламентам ЄС з метою забезпечення вільного руху товарів і послуг та взаємного недискримінаційного ставлення до компаній, товарів і послуг на території України та ЄС[3].

Дієвим кроком інтеграції України до Євросоюзу є оприлюднена в 2016 році інформація прес-служби Державної фіскальної служби України про те, що виконавчий орган ДФС України підтримує імплементацію Європейського митного кодексу, діючого з липня 2016 р., та про наміри адаптувати і імплементувати Європейський митний кодекс з 2017 року [4].

До позитивних змін у митній політиці варто додати і реформування Державної фіскальної служби України. У березні 2017 року Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію реформування ДФС, яка значною мірою охопила і митну політику України. Ця Концепція отримала рекомендації від Європейської комісії та Митно-прикордонної служби США. Під час створення

Концепції Міністерство фінансів України взяло до уваги митні стандарти ЄС (Customs Blueprints). Відповідно до положень зазначеного нормативного акта передбачається впровадження єдиних стандартів визначення митної вартості та класифікації товарів, мають бути створені певні автоматизовані рішення, основним завданням яких є блокування сумнівних митних операцій, встановлення балансу в часі під час здійснення митного оформлення тощо. Відтак, покрокова реалізація основних положень вказаного документа має забезпечити рівень митної політики України, який вимагає Європейський Союз[5].

Євроінтеграційний вектор розвитку України посилює роль митної політики та потребує пошуку нових механізмів її реалізації. Ратифікація Угоди про асоціацію та амбітні плани на інтеграцію з ЄС розпочали новий етап формування сучасних підходів до реалізації митної політики в Україні. Особливого значення, в цьому аспекті, набуває митне регулювання та підвищення якості митних послуг шляхом узгодження регуляторної бази країни з відповідним законодавством ЄС[6].

Позитивних результатів реформування можна досягти лише за умов спрощення митних процедур, гармонізації документів, підвищення якості державного управління, належного застосування законодавства та доступності достовірної інформації.

Таким чином, слід зазначити, що лише за умови наявності зваженої та далекоглядної митної політики, можливо досягти ефективного державного управління зовнішньоекономічною діяльністю, спрямованого на забезпечення належних зовнішньоекономічних умов для розширеного відтворювального процесу в державі.

Список використаної літератури:

1. Гуцу С. Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції / Гуманітарний часопис. 2013. № 4. С. 105–109.

2. Кузьмін О. Є., Тодощук А. В., Мельник О. Г. Реформування митної політики України в умовах європейської інтеграції // Актуальні проблеми економіки. 2016. № 11 (185). С. 53–60
3. Новікова К. І. Світовий досвід митно-тарифного регулювання та можливості його застосування в Україні. Академія митної служби України. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=13564>.
4. Прес-служба Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua>
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495-VI : чинне законод. із змін. та допов. станом на 26 лютого 2019 р. / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Коваль Ігор Романович,

студент групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Митна політика України є одним з основних важелів, який використовується для регулювання зовнішньої торгівлі та захисту національних інтересів у цій сфері.

Проблеми сучасної митної політики визначають стратегію розвитку митної діяльності як сьогодення, так і майбутнього. Це пов'язано з цілим комплексом факторів. Формування й реалізація митної політики держави спричинена розвитком міжнародних зв'язків та відносин, умовами соціально-економічного розвитку світової спільноти..

На сучасному етапі розвитку економіки України, проведення ефективної митної політики є одним з основних засобів регулювання

зовнішньоекономічної діяльності з огляду на важливість інтеграції у світовий торговельний простір.

Для України сучасний етап характеризується постійним зростанням обсягів та розширенням масштабів міжнародної торгівлі, посиленням вимог міжнародних організацій щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниженням національних торговельних бар'єрів.

В Митному кодексі України, державна митна політика трактується як система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики[1, 2]

Митна політика держави залежить від багатьох факторів, зокрема від стану внутрішнього середовища, яке включає відповідну політичну, соціальну та економічну складову. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків України з європейським співтовариством свідчить, що в основі взаємовідносин між країнами лежить торговельна складова.

До однієї з основних категорій митної політики слід віднести напрямки її вдосконалення. Під напрямками розуміються головні, концептуальні ідеї, вихідні положення, на засаді яких відбувається розробка всієї митної політики. Іншими словами напрямки вказують на необхідні шляхи розвитку відповідної сфери.

На сучасному етапі митна політика України є недосконалою, свідченням чому можуть бути такі факти: значна частка у загальному обсязі товарообігу товарів переміщуються з приховуванням інформації від митних органів або шляхом контрабанди, велика кількість правопорушень у сфері інтелектуальної власності, невідповідність існуючої системи митного контролю сучасним стандартам пропускнуої спроможності, корупція в митних органах, великий обсяг тінізації зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств [3,4].

Однією з найголовніших проблем митної політики України є відставання митного контролю від сучасних потреб пропускну здатності та світових стандартів контролю товарів. Суттєве зростання обсягів зовнішньоторговельного обороту та зміцнення цих тенденцій вимагає якісно нового підходу до здійснення контролю міжнародних вантажних потоків. Зростання товаропотоків висвітлює такі проблеми митного контролю як суттєві часові витрати на проведення митних процедур та застарілі механізми.

Про значну недосконалість митної політики України свідчать також: значний вміст товарів, що переміщуються контрабандним шляхом; збереження загрозливої ситуації з контрабандою наркотичних засобів та зброї; учинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності та інші. Також однією із важливих проблем митної політики України є експортно-імпортні операції через офшорні зони [1,4].

З огляду на такий стан та умови функціонування митної політики в Україні, пріоритетами вдосконалення у цій сфері мають стати:

- підвищення рівня захисту національних інтересів держави з одночасним упровадженням міжнародних вимог та стандартів;
- спрощення митних процедур;
- підвищення ефективності виявлення та протидії негативним явищам у середовищі зовнішньої торгівлі;
- створення максимально сприятливого середовища для учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Для реалізації таких пріоритетів Україні потрібно збільшити рівень бюджетного фінансування процесів модернізації та реформування системи реалізації митної політики, за вимогами міжнародних норм та стандартів.

В умовах формування розвитку ринкових відносин митна політика поступово стає інструментом і засобом рішення внутрішньо-економічних завдань: вона покликана стимулювати всебічний розвиток вітчизняної економіки, надавати їй нові імпульси, захищати її від проникнення

деструктивних елементів та руйнівного впливу, оперативно вирішувала внутрішні соціально-економічні проблеми [1, 4, 5].

Вдосконалення митної політики Україна повинне мати комплексний характер та враховувати інтереси не тільки держави, а й інших суб'єктів митних відносин. Для реалізації таких завдань митне законодавство України передбачає комплекс засобів регулювання. Діяльність держави в економічній сфері базується на принципах дотримання національного митного законодавства та міжнародних угод, укладених Україною. При цьому держава надає суб'єктам підприємницької діяльності свободу в здійсненні зовнішньої торгівлі, покладаючи на них обов'язок діяти в рамках законодавства. Положення митної політики повинні забезпечувати захист митного кордону України а також її внутрішнього ринку

Основна робота при вдосконаленні митної політики має бути спрямована на оптимізацію митного тарифу шляхом зниження податкового навантаження за різною номенклатурою товарів, імпорт яких є економічно недоцільним. Існуюча диференціація ставок митних зборів (мінімальні ставки мита на матеріали, сировину, комплектуючі; максимальні – на готові вироби) створює більш привабливі умови для виготовлення товарів в Україні порівняно з їх імпортом і сприяє перенесенню виробництва на територію України. При цьому обмеженням для застосування диференційованих ставок мита в залежності від призначення товарів є правова та економічна невизначеність статусу окремих товарів [3].

Отже, митна політика займає важливу роль у розвитку міжнародних відносин країни, а тому її вдосконалення є національним пріоритетом та потребує уваги з боку влади. митна політика є невід'ємною складовою політики сучасної держави. Але для впровадження та реалізації напрямків вдосконалення спершу потрібно підняти українське законодавство до європейського рівня. При цьому налагоджуючи відносини на міжнародному рівні, необхідно пам'ятати, що однією з основних функцій митної політики є захист національних інтересів.

Список використаної літератури

1. Актуальні питання формування митної політики в Україні /О.М Краснікова // Східна Європа: економіка, бізнес та управління – 2018. – № 3(14) – С.352-355.
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] // . – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/.html>.
3. Софіщенко І. Я. Митна політика України в умовах розвитку відносин з європейським союзом / І. Я. Софіщенко, М. О.Рубан // Вісник ЖДТУ. – 2016. – № 1. – С. 166-168.
4. Голинський Ю.О. митна політика та її вплив на менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / Ю.О Голинський, В.В. Муляр // Young Scientist – 2018 – С.745-748.
5. Митна політика України в контексті євроінтеграційних відносин / В.Є. Зайцев // Вісник економічної науки України. – 2017. – № 2 (33). – С. 43-47.

Когун Надія Анатоліївна,

студентка групи МEB-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Заходи нетарифного регулювання та їх обмеженість, пов'язана зі зменшенням ефективності застосування мита, робить більш актуальним питання щодо використання заходів нетарифного регулювання, які держава може використовувати. Метод нетарифного регулювання входить в широкий спектр заходів зовнішньоекономічної діяльності.

В сучасних умовах в Україні існує значна потреба ефективного регулювання зовнішньої торгівлі, а саме використання засобів формування зовнішньоекономічної діяльності. Ця необхідність пов'язана із забезпеченням інтересів у світовій економічній системі, підтримкою міжнародних зв'язків та розвитком національного виробництва. Чинне законодавство визначає зовнішньоекономічну діяльність як діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території країни, так і за її межами [1].

Сьогодні зміни світового господарства досить активно впливають на формування економіки України в цілому. Зовнішньоекономічна діяльність набуває відповідного значення, так само як і складова частина фінансового формування держави. Україна має необхідність структурної перебудови економіки за умов розширення експорту країн світу, що допоможе сформувати ефективну стратегію експортних операцій. Протягом останніх років у регулюванні зовнішньої торгівлі країни спостерігається суттєве посилення ролі нетарифного регулювання у забезпеченні захисту внутрішнього ринку, що проявляється у збільшенні кількості випадків застосування нетарифних заходів до імпорту. В Україні виявлена тенденція зростання кількості застосувань нетарифних заходів зі збільшенням обсягів застосування нетарифних заходів щодо українського імпорту на 63% визначається саме його обсягом [2, с. 43].

Чинне законодавство України визначає нетарифне регулювання як комплекс заходів обмежено-заборонного порядку, що перешкоджають проникненню іноземних товарів на внутрішній ринок країни. Нормативно-правовими адміністративними заходами нетарифного регулювання є субсидіювання, антидемпінгові заходи, ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Саме існування тарифних квот на ввезення конкретних продуктів з України стало істотним бар'єром і чинником зниження переваг з уведення ЗВТ між Україною та Євросоюзом.

Щодо поняття «квотування», то конкретного визначення в законодавстві немає, але існує поняття «квоти» які поділяються на п'ять видів:

- квоти глобальні, які встановлюються по товарах без зазначення конкретних країн, куди товар експортується, або звідки імпортується;
- квоти групові, що встановлюються по товару з визначенням групи країн, куди товар експортується, або з яких імпортується;
- квота експортна - граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається в натуральних чи вартісних одиницях;
- квоти індивідуальні, які встановлюються по товару із визначенням конкретної країни;
- квоти спеціальні - граничний обсяг імпорту в Україні певних товарів, що є об'єктом спеціального розслідування або спеціальних заходів, які дозволено імпортувати в Україну протягом встановленого строку та який визначається в натуральних або вартісних одиницях виміру [1].

Однією з основних позитивних рис вільної торгівлі України з ЄС миттєве введення безмитної торгівлі майже по всіх товарах. Це пожвавило б зовнішню торгівлю України і сприяло б збільшенню вигідних умов зі здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Проте, перш за все, не здійснилися ділові очікування аграріїв: згідно з багатьма товарними позиціями сільськогосподарської продукції і продукції її переробки, з 1 січня 2016 р. Україна дійсно придбала можливості безмитної торгівлі, але тільки в межах тарифних квот.

Український суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності ніяк не може використати квоту (навіть за її наявності), якщо відсутній запит на цю продукцію з імпортера країни – члена ЄС. Можна припустити, що адміністрування тарифних квот через систему імпортних ліцензій створює певне підґрунтя для зловживань, адже вся інформація про запити імпортерів із країн ЄС зосереджена в державному органі України, який може її повідомити

лише окремим експортерам [3, с. 51–53]. Єдиний законодавчий акт з нетарифного регулювання в Україні відсутній, і вона знаходиться у стадії розвитку. Нетарифне регулювання в Україні характеризується відсутністю єдиного законодавчого акту. Крім того, одиничні події нетарифного регулювання знаходяться в нормативно-правових діях різної юридичної сили, що не дозволяє учасникам ЗЕД правильно використати певні норми.

Україні потрібна реалізація власних операцій ліцензування імпорту в узгодженні з інструкціями «Угоди про ліцензування імпорту», які передбачають прозорість, спрощення й прискорення процедур і не повинні чинити обмежувальну дію на торгівлю. Заходи нетарифного регулювання в Україні не достатньо систематизовані, тому раціональним буде врегулювати інструменти заходів нетарифного регулювання за допомогою їх вдосконалення в законодавчій площині. А також варто систематизувати і узагальнити в базі міжнародно - правових норм ГААТ/СОТ і угод в сфері нетарифного регулювання із загальноприйнятими заходами. Для дієвості системи заходів нетарифного регулювання ЗЕД в Україні треба забезпечити її ефективне функціонування, гармонізацію економічного, інституційного і законодавчого складників з урахуванням державних інтересів, з акцентом у бік національного товаровиробника і споживача, їх підтримки і захисту. Необхідна гармонізація технічного регулювання до міжнародних стандартів, указівок і рекомендацій для диверсифікації зовнішніх ринків збуту і, крім того, сприяння розвитку інституту добровільної сертифікації виробництва за допомогою підвищення відповідальності бізнесу з метою модернізації моделей господарювання, що сприятливо стане впливати на конкурентоспроможність вітчизняної продукції [4, с. 25–26].

Таким чином, виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок про те, що методи нетарифного регулювання здійснюють великий вплив на міжнародну торгівлю і стають більш затребуваними для застосування, однак мають певні недоліки, які потребують подальшого вдосконалення для більшої ефективності використання.

Список використаної літератури:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 04.10.2018 № 959 - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
2. Іваншина С.Ю., Астапова Є.Г. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Економічний простір. 2018. № 1. С. 38–46.
3. Панасейко І.М., Губа М.О. Проблеми нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах дії зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Бізнес Інформ. 2019. № 2. С. 50–54.
4. Мельник Т., Пугачевська К. Нетарифне регулювання у країнах ЄС. Вісник КНТЕУ. 2017. № 2. С. 15–28.

Лігоцька Вікторія Олександрівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна,**

к. е. н., доцент, доцент кафедри митної справи

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

Добробут громадян України та сталий розвиток її економіки — головні національні інтереси, забезпечення яких є найважливішою функцією держави, направленої на посилення її позицій у міжнародному середовищі. Обов'язковим компонентом в структурі національної безпеки виступає національна економічна безпека, тоді як інші структурні елементи національної безпеки (демографічна, екологічна, політична, оборонна, інформаційна, соціальна, екологічна тощо) не можуть бути достатньою мірою реалізовані без економічного забезпечення.

Метою зміцнення митної безпеки – це досягнення необхідного рівня надійності митної системи, зокрема, усталеної та передбачуваної діяльності митної служби, достатнього рівня сприяння зовнішньоекономічній діяльності в нестабільних зовнішніх і внутрішніх умовах, забезпечення зниження митних ризиків, а також виявлення та нейтралізація ризик-чинників, які безпосередньо впливають на стан реалізації митної справи й опосередковано – на діяльність суб'єктів ЗЕД.

Якщо розглядати митну безпеку як стан захищеності митних інтересів держави, то митні інтереси держави – це національні інтереси, забезпечення та реалізація яких досягаються провадженням митної справи. Митні інтереси – це певний спектр національних інтересів держави, що пов'язані їх забезпеченням і реалізацією митної справи й задоволення яких сприяє забезпеченню ефективного функціонування, стійкого розвитку економічної системи, зменшенню загроз національній безпеці України, стабільності в суспільстві в сферах, що пов'язані з митною сферою та визначається поточним станом зовнішньоекономічних відносин, повнотою задоволення матеріальних потреб громадян, ступенями реалізації визначених стратегічних орієнтирів соціально-економічного розвитку й захисту культурного та інформаційного середовища держави, станом зовнішньоекономічної та митної безпеки.

Таким чином, митна безпека охоплює не лише стан захищеності економічних інтересів держави, а і стан захищеності митних інтересів у цілому, складовим елементом яких є економічні інтереси держави.

До митних інтересів, захист яких забезпечує митну безпеку України, відносять:

- вдосконалення механізмів захисту внутрішнього ринку від несумлінної конкуренції з боку імпоротної продукції;

- створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, прискорення товарообігу і пасажиропотоку через митний кордон;

- своєчасне і повне стягнення податків і митних зборів;

ефективну організацію боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил, їхнє і попередження;

наближення митного законодавства до світових вимог, розвиток міжнародного співробітництва у сфері митної справи;

забезпечення конфіденційності інформації щодо суб'єктів ЗЕД та їхньої діяльності;

збільшення транзитної привабливості країни;

недопущення ввезення неякісних товарів, використання і споживання яких становить небезпеку для здоров'я населення;

недопущення ввезення продукції з низьким морально-етичним змістом, що пропагує міжнаціональні конфлікти, сепаратизм тощо.

Для реалізації митної безпеки доцільно виділити такі етапи:

1. формування та затвердження митної політики в галузі митної безпеки;
2. формування системи митного регулювання у взаємозв'язку з економічними інтересами і цілями держави, котрі впливають на визначення орієнтирів митного регулювання;
3. застосування обраних заходів щодо методів регулювання та контролю до товарів, котрі переміщуються через кордон;
4. моніторинг системи митного регулювання.

Вплив митної системи на стан національної економіки виражається контролем за експортно-імпортними операціями, що спрямований на підтримку і захист національного виробника, протидію неконтрольованому впливу національних фінансових, матеріальних ресурсів.

Поняття «забезпечення митної безпеки» необхідно розглядати в рамках створеної системи захищеності національних та митних інтересів держави як здатність управлінських рішень протидіяти можливим небезпекам у митній галузі. Зовнішніми і внутрішніми загрозами, які впливають на стан реалізації митної справи, можуть бути різні критичні ситуації (стан війни, стихійні лиха, страйки), тривалі важкі економічні ситуації, надзвичайні ситуації, різні, у т. ч.

діаметрально протилежні економічні інтереси України та інших держав, обмежувальні та протекціоністські дії як держав, так і окремих фінансових груп та ін. Завжди існує можливість негативного впливу на стан митної безпеки, тобто створюються ризикові ситуації, які сприяють появі намірів переміщення товарів і транспортних засобів на територію держави у вигляді дій економічного та митного шахрайства. Кількісною величиною митного виклику у вигляді визначеної оцінки чи ймовірності реалізації діючої або потенційної загрози митній безпеці виступає митний ризик як з погляду усвідомленої можливості виникнення митної шкоди, при цьому ймовірність реалізації загрози повинна збалансовано розраховуватися на підставі комплексної оцінки показників імовірності реалізації конкретної загрози як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі. Виходячи з цього, пріоритетним завданням митних органів є захист національних інтересів. Доцільно враховувати досвід провідних країн світу, а саме:

- чітко акцентувати пріоритети у національних інтересах під час регулювання зовнішньої торгівлі;

- затвердити принципи взаємності в наданні зовнішньоторговельних переваг і дотриманні партнерами вимог справедливої конкуренції;

- передбачити можливість захисту національної економічної безпеки шляхом адміністративного регулювання експорту;

- забезпечити детальне юридичне відпрацювання всіх інструментів регулювання ЗЕД, в т. ч чітке формування процедурних аспектів.

Визначення пріоритетів у діяльності надасть змогу митним органам з мінімальними затратами забезпечити ефективну взаємодію із правоохоронними органами країни та максимізувати ефективність наповнення державного бюджету країни. Таким чином, перед митними органами існують доволі складні завдання у сфері гарантування митної безпеки і захисту національних економічних інтересів, які потребують швидкого реагування.

Список використаної літератури

1. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 696 с.
2. Пашко П.В., Пісной П.Я. Митна безпека України // Вісник НАДУ при Президентові України. – 2012. – №2. – С. 138-143

Мігунова Жанна Павлівна,

студентка групи ЕПБ 16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

ст.викладач кафедри митної справи

ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За умов ринкової відкритої економіки надзвичайно вагомою складовою є розвиток зовнішньоекономічної діяльності, яка безпосередньо впливає на здійснення взаємовигідних торгівельних відносин. Перетворення митних органів України у фіскальні структури зменшує можливості реалізації інших їх функцій та створює перешкоди для міжнародного співробітництва та ефективної боротьби з митними правопорушеннями. Як наслідок, збільшуються масштаби ухилення від сплати податків, зменшується конкурентоспроможність вітчизняного товаровиробника, не приділяється належної уваги розвитку співробітництва на міжнародній арені тощо. Для ведення ефективної зовнішньоекономічної діяльності в країні встановлено певне тарифне регулювання, яке безпосередньо є інструментом впливу та здійснення зовнішньоекономічних відносин. Вагомим є те, що тарифне регулювання впливає на приплив валюти, розвиток регіонів країни та вільні економічні зони.

Регулювання зовнішньої торгівлі здійснюється, серед іншого, за допомогою економічних та технічних заходів оперативного регулювання: тарифні – ґрунтуються на використанні Митного тарифу України, затвердженого Законом України «Про Митний тариф України», а також особливих видів мита, передбачених Законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» та «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну».

Система управління процесом тарифного регулювання підрозділяється на п'ять елементів: торгово-тарифна співпраця, код з товару згідно з УКТЗЕД, країна походження товару, митна вартість та митно-тарифний контроль, що у сукупності становлять митний тариф. [1, с.750]

Тарифне регулювання, у першу чергу, захищає вітчизняних виробників, що сприяє розвитку політики протекціонізму. Ключовими елементами тарифного регулювання є ставки мита, які визначають розмір оплати по експортних та імпорتنих товарах. Ставки підрозділяються на: максимальні, мінімальні та преференціальні. Максимальні ставки відносять до країн, з якими не має торгових договорів. Мінімальні ставки відносять до країн, яким надається визначений режим: режим найбільшого сприяння. Преференціальні ставки характеризуються певним ввозом товарів з інших країн, в тому числі, що розвиваються.[3,с.66] До основних інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності варто віднести мито, податки, кредити, дотації, пільги тощо, а отже, митне регулювання можна вважати одним із інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.[5, с.95] Також, головним елементом митного тарифу є мито, що являє собою певний грошовий збір (податок), який держава вимагає з товарів та певних цінностей при перетині кордону. В державі використовуються експортні, імпорتنі та транзитні стягнення.[4, с.77]

Характерною ознакою регулювання митних тарифів є функції, закріплені за тарифним регулюванням: захист національних виробників, сприяння

постійних надходжень у державний бюджет, вдосконалення умов поширення вітчизняних товарів за кордон, покращення стану платіжного балансу. Основними способами нарахування мита є: адвалерні (нарахування у відсотках до митної вартості товару), специфічні (нарахування у визначеному розмірі одиниці вимірювання товарів), комбіновані (специфічні і адвалерні мита), автономні (встановлені державною владою), конвенційні (при укладанні договору з іншою країною), спеціальні (захист національної економіки від конкурентів), антидемпінгові (захист від демпінгу), компенсаційні (ввезення на територію товарів, для яких використано субсидії), сезонні мита (впроваджуються для окремих товарів не більше чим на чотири місяці). [3, с.66]

Головним напрямком забезпечення ефективності митного регулювання є організація успішної зовнішньоекономічної діяльності, яке можливо лише при умові правильного тарифного регулювання, що впливає на ведення прозорої та добросовісної зовнішньоекономічної діяльності з одночасним посиленням відповідальності і санкцій за не добросовісні дії та зловживання. Система тарифного регулювання має забезпечити сприятливі умови для адаптації національної економіки до серйозної міжнародної конкуренції внаслідок приєднання до системи глобального регулювання і вільного переміщення ресурсів та поступове включення її економіки до глобальних та європейських економічних процесів.

Список використаної літератури:

1. Голинський Ю.О., Павелчак А.В. Митно- тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення // Молодий вчений. — 2018. — № 10.
2. Карпенко Г.Л. Історія трансформації Митного тарифу України / Г.Л. Карпенко // Митна справа. — 2014. — № 2.
3. Кахович О.О., Прудіус А.В. Принципи митно-тарифного регулювання в Україні// Економічний простір. — 2018. — №138.

4. Петруня Ю.Є., Єдинак В.Ю., Бугай Я.В. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні за допомогою митного тарифу//Економіка та держава. – 2015. – №2.
5. Сторожук О.В., Свириденко Г.М. Митно-тарифне регулювання як фактор забезпечення зовнішньоекономічної безпеки держави в умовах євроінтеграції//Глобальні та національні проблеми економіки. — 2017. — №17.

Нізельська Марія Анатоліївна,

студентка групи МEB-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Белінська Я.В.,**

д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки

УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ ПЛАТЕЖАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

З часу вступу України до СОТ в наукових дослідженнях особливу увагу приділено митним платежам, їх структурі, реалізації фіскальної функції митних платежів. Це актуалізує питання дослідження управління митними платежами при здійсненні експортно-імпортних операцій у сучасних умовах, адже від якісного адміністрування значною мірою залежить стабільність надходження митних платежів до доходної частини державного бюджету України, підтримка стійкості бюджетної системи тощо.

На сьогоднішній день системі управління митними платежами при здійсненні експортно-імпортних операцій та удосконаленню порядку його здійснення, приділяється значна увага з боку вчених та практичних працівників фіскальних органів України. Українським урядом проводиться масштабна робота у напрямку модифікації законодавства з питань адміністрування митних

платежів.

Належне місце в дослідженні системи адміністрування митних платежів займають наукові праці провідних вчених як з юридичних, так і з економічних наук, серед них необхідно виділити праці С.О. Баранова, О.В. Годованець, Є.В. додіна, О.Б. Єгорова, О.Ф. Запорожець, В.П. Мартинюка, В.Б. Марченко, В.М. Мельника, В.П. Науменка, О. Бакаєва, І. Бережнюка, А. Войцещука, О. Гребельника, П. Гончарова, Ю. Іванова, М. Каленського, П.В. Пашка, С.П. Познякова, Т.О. Проценко, Л.О. Савченко, А.О. Селіванова, С.С. Терещенка та ін.

Упродовж останнього десятиліття в Україні актуалізується застосування різноманітних митних інструментів, за допомогою яких забезпечується захист національних інтересів держави. Основними серед них є митні платежі – одні із важливих важелів регулювання зовнішньоекономічної діяльності та головне джерело наповнення дохідної частини державного бюджету України. В Митному Кодексі України [1], надано перелік митних платежів, а саме: мито; акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

На рівень надходження митних платежів до бюджету визначальний вплив має низка факторів: факторів першого порядку (зовнішніх) та факторів другого порядку (внутрішніх). Зовнішні фактори включають: вартісний об'єм та структуру зовнішньоторговельного обігу, рівень податкових ставок, митні пільги, валютні курси та окреслюють потенційні можливості стосовно обсягів надходження митних платежів до бюджету. Внутрішні фактори відображають рівень організації митного контролю, тобто професійну підготовку працівників митниці, технічну оснащеність тощо[4].

Таким чином, сучасна наука й практика доводять, що справляння митних платежів залежить від ефективності процесу їх адміністрування.

Огляд міжнародної практики свідчить, що одним із механізмів визначення контролю за митною вартістю використовується автоматизована система

управління ризиками, застосування інформаційних технологій (наприклад, таких як Багатофункціональна система «електронна митниця», застосування сукупності програмно-інформаційних комплексів «Система управління ризиками», «Митний пост-аудит»). Використання цієї системи здійснюється відповідно до: Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція, 1973 р.); Рамкових стандартів безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі Всесвітньої митної організації (2005 р.); Компендіуму з управління ризиками СОТ; Провідної практики у пункту пропуску сприяння торгівлі та перевезенням довідника ОБСЄ-ЄЕК ООН; Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі; Митні прототипи ЄС [2].

В окремих випадках важливу роль у процесі нарахування митних платежів відіграють експертні підрозділи «Спеціальна лабораторія з питань експертизи та досліджень ДФСУ». експертизу широко застосовують в митній справі і вона забезпечує правильність визначення коду товару за УКТ ЗЕД, сприяючи при цьому правильності нарахування митної вартості, покращенню якості товарів й запобігає постачанню фальсифікованих та неякісних товарів у торговельні підприємства. до об'єктів митної експертизи належать: товари та предмети, які переміщуються через митний кордон, а також їх проби, відібрані для дослідження; об'єкти контрабанди і порушення митних правил; товаросупровідні документи, котрі використовуються під час митного оформлення та митного контролю. А одним із пріоритетних завдань митної експертизи є проведення лабораторних досліджень та прийняття рішень про класифікацію товарів, згідно з УКТ ЗЕД, для забезпечення здійснення митного контролю [3].

З метою підвищення показників надходження митних платежів до бюджету, перш за все, необхідно удосконалювати організацію митного контролю за імпор্তними операціями: при ввезенні товарів на митну територію; при розміщенні товарів на митних ліцензійних складах; при здійсненні митного контролю із застосуванням вантажних митних декларацій. Посилення митного контролю сприятиме значному зменшенню обсягів

неврахованого імпорту та скороченню кількості випадків ухилення від сплати митних платежів. Типовими порушеннями щодо імпорту товарів виступають: недостовірне декларування їх кількості і ваги; декларування за кодом іншого товару, на який встановлено нижчу ставку ввізного мита; заниження митної вартості товарів. Оскільки Україна стала на шлях лібералізації митної політики, основним резервом збільшення надходжень митних платежів до бюджету на перспективу стане удосконалення організації митного контролю.

Сучасна розгалуженість і відкритість економічної політики України вимагає вдосконалення та застосування нових методів і прийомів регулювання зовнішньоекономічних зв'язків країни з іншими державами та застосування нових методів управління митними платежами, що зумовлено досить високим рівнем надходжень митних платежів у структурі податкових надходжень державного бюджету України. Враховуючи складність зазначеної сфери відносин, основні напрями вдосконалення системи повинні бути зосереджені на вивченні й аналізі митних відносин у сучасних умовах, усіх механізмів існування та вдосконалення систем адміністрування митних платежів.

Список використаної літератури:

1. Митний Кодекс України.url:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Митна справа: підруч. / [А.І. Крисоватий, С.д. Герчаківський, О.Б. дем'янук та ін.]; за ред. А.І. Крисоватого. – Тернопіль: ВПЦ «економічна думка ТНеУ», 2015. – 540 с.
3. Мостовий А. Порядок справляння митних платежів / А. Мостовий // Митна справа. – 2016. – № 2(68). – С. 22-26.
4. Ривак Н.О. Шляхи підвищення ефективності митної політики України / Н.О. Ривак // Науковий вісник НлТУ України : зб. наук.-техн. праць. – львів: РВВ НлТУ України. – 2017. – Вип. 21.3. – С. 224-232.

Плешкова Діана Ігорівна,

студентка групи ЕПБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

МИТНИЙ ДОСВІД ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Сучасний етап розвитку України характеризується доволі контрверсійними тенденціями, що, з однієї сторони, відображають перспективні можливості європейської інтеграції, а з іншої сторони, репрезентують соціальноекономічну та військово-політичну нестабільність у державі. За таких обставин зусилля представників різних сфер та різних рівнів повинні бути спрямовані на виведення національної економіки із кризового стану та забезпечення її прогресивного розвитку у структурі європейської економіки.

У вирішенні цього завдання ключову роль відіграє митна система держави, що іманентно покликана виконувати важливі для країни функції, пов'язані, насамперед, із забезпеченням національної безпеки держави, її територіальної цілісності, захистом суспільства від небезпечних, неякісних та заборонених товарів, формуванням економічної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості на різних рівнях тощо.

Насамперед, проаналізуємо позиції Литовської Республіки у ключових міжнародних рейтингах, що характеризують роботу митних органів держави. Відповідно до даних Міжнародного рейтингу "Doing Business" [1] у 2018 р. Литва посідала 19 місце у числі 190 країн світу за параметром "Міжнародна торгівля". Так, для проходження прикордонного та митного контролю у Литві при реалізації експортних операцій знадобиться в середньому 9 год. та 58 дол. США, тоді як у країнах ОЕСР з високим рівнем доходу — 12,7 год. та 149,9

дол. США відповідно. Оформлення пакету документів при експорті в Литві триває близько 3 год. та вартує 28 дол. США, а у країнах ОЕСР — 2,4 год. та 35,4 дол. США відповідно. Своєю чергою, часові і вартісні показники щодо проходження прикордонного та митного контролю при здійсненні імпорتنих операцій у Литві, а також вартість оформлення документації при імпорті дорівнюють нулю, а оформлення пакету документів при імпорті займає приблизно 1 год[2].

У країнах ОЕСР з високим рівнем доходу для проходження прикордонного та митного контролю при здійсненні імпорتنих операцій необхідно в середньому 8,7 год. та 111,6 дол. США, а для оформлення документації при імпорті знадобиться 3,5 год. та 25,6 дол. США. Як бачимо, більшість розглянутих вище показників у Литовській Республіці, що характеризують експортні операції, приблизно відповідають аналогічним середнім показникам у країнах ОЕСР з високим рівнем доходу або ж перевищують їх, тоді як імпорتنі показники у досліджуваній країні істотно перевищують середні показники країн ОЕСР та відображають кращу практику[3].

Порівнюючи вищенаведені показники Литви та України, слід зауважити про існування істотного розриву в усіх сферах, що вказує на значно нижчий рівень розвитку національної митної системи та наявність критичних проблем, котрі провокують такий стан справ та повинні бути вирішені за допомогою реалізації прогресивних ефективних та дієвих реформ. Згідно із Індексом ефективності логістики [4], котрий формується Світовим Банком, у 2018 р. за параметром "Митниця" Литва займала 46 позицію серед 159 держав світу, тоді як Україна знаходилась на 88 місці. За даними Індексу сприяння торгівлі [5], що складається Світовим Економічним Форумом та Глобальним Альянсом, у 2016 р. досліджувана країна посідала 29 місце серед 139 держав, а Україна перебувала лише на 95 сходинці рейтингу. Таким чином, простежуємо істотну нерівність у рівнях розвитку литовської та української митних систем і за даними інших рейтингів.

Доцільно також зауважити, що литовська митниця веде активну міжнародну діяльність на засадах митної співпраці із ЄС та міжнародними організаціями, успішної реалізації численних міжнародних та регіональних митних програм і проектів, а також надання технічної підтримки з митних питань іншим державам[3].

На сучасному етапі митна система України перебуває на етапі стагнації, характеризується існуванням чималої кількості об'єктивних та суб'єктивних проблем, що мають бути вирішені спільними зусиллями представників органів влади у різних сферах шляхом масштабного ефективного реформування роботи митних органів. В умовах європейської інтеграції України вирішення цього комплексного завдання вбачається через вивчення успішного досвіду європейських держав щодо побудови та функціонування митних систем, які ґрунтуються на використанні європейських митних принципів та ефективно функціонують на європейському та міжнародному рівнях.

Перспективами подальших досліджень є поглиблене аналізування вітчизняного митного досвіду з метою ідентифікування ключових нагальних проблем у цій сфері, що повинні бути вирішені на засадах розроблення й впровадження ефективних реформаторських заходів.

Список використаної літератури:

1. Кузьмін О. Є., Тодощук А. В., Мельник О. Г. Реформування митної політики України в умовах європейської інтеграції // Актуальні проблеми економіки. 2016. № 11 (185). С. 53–60
2. Бондаренко О.О. Основні напрями удосконалення національного законодавства у сфері охорони промислових зразків в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2015. Вип. 15(2). С. 4–7.
3. Філь С.П. Адміністративна відповідальність за переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності. Право і суспільство. 2016. № 5(2). С. 129–134.

4. Берлач Н.А. Сутність митної діяльності, спрямованої на сприяння захисту прав інтелектуальної власності в Україні / Н.А. Берлач, С.П. Филь. Наука і правоохорона. 2017. № 1. С. 20–27.

5. Запобігання митним правопорушенням: охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України: монографія; за заг. ред. Пашка П. В. Ірпінь-Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2017. 323 с.

Ревунова Аліна Борисівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи та страхування

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна**

к.е. н., доцент кафедри митної справи

РЕАЛІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ МИТНИХ ОРГАНІВ ЯК СКЛADOVA МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Держава із розвиненою ринковою економікою потребує постійного удосконалення та здійснення пошуку напрямків виваженої митної політики, яка завдяки своїм фінансово - економічним важелям впливу зможе підтримувати функціональність і ефективність співіснування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Дієвий фіскальний механізм митної політики та його функціонування надає можливість формувати в державі потужну систему ринкових відносин серед учасників міжнародної торгівлі та стимулювати її розвиток, покращувати загальний рівень життя в суспільстві. Дослідження проблематики в напрямку справляння фіскалу та формування митними органами грошових фондів державної казни має важливе практичне значення, адже дозволяє віднайти напрямки реформування митної політики в цілому та у сфері удосконалення роботи митних органів, зокрема.

Теоретико – практичні основи реалізації фіскальної функції митних органів як важливого елемента митної політики держави досліджували науковці: О. Бакаєва, О.Борисенко, В. Зобов, О. Комаров, Ю. Любива, П.Пашко та інші.

Міжнародна діяльність держави нерозривно пов'язана із митною політикою. Даний факт зумовлює переважання економічного характеру функцій митної політики. На сучасному етапі є шість базових функцій митної політики: «фіскальна; захисна; економіко-регуляторна; контрольно-організаційна; інформаційно-статистичну та міжнародно-політична» [1].

Фіскальна функція митних органів фахівцями митної справи розглядається як основна, базова, всеохопна і пріоритетна, котра в умовах здійснення ефективної митної політики і шляхом раціонального застосування інструментів впливу здатна суттєво поліпшити економічний розвиток в державі. «Суть фіскальної політики митних органів полягає в сплаті суб'єктами ЗЕД податкових платежів до Державного бюджету України, зокрема завдяки справлянню мита, акцизного податку, ПДВ та інших зборів» [2].

Досліджуючи досвід економічно розвинених держав, можна стверджувати про визначну роль економіко-регуляторної функції в напрямку їх міжнародних відносин. Проте в Україні основне завдання митних органів полягає в забезпеченні фіскальної функції внаслідок стягнення митних платежів (рис 1).

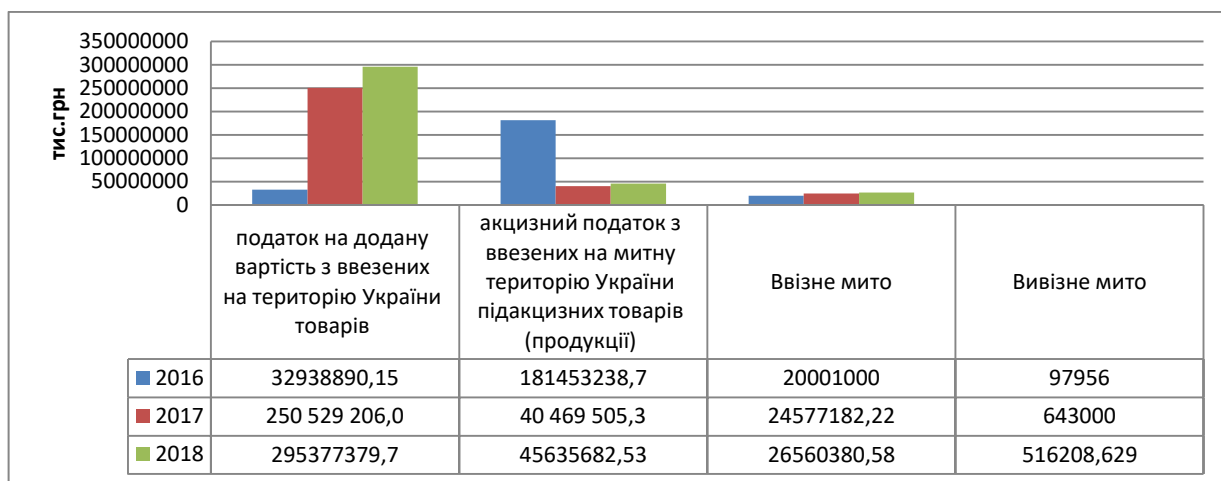


Рис 1. Динаміка структури митних платежів у 2016 - 2018 роках, тис. грн

Джерело: складено автором на основі [3]

З рис 1 в структурі митних платежів ПДВ є найбільшим за обсягом, його динаміка за 2016 – 2018 роки збільшилась на 262438489,50 тис. грн, на другому місці знаходиться акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів, його динаміка протягом 2016 – 2017 років зменшилась на 140983733,40 тис. грн, а з 2017 по 2018 роки збільшилась на 5166177,20 тис. грн. Ввізне і вивізне мито є найнижчими за обсягом в структурі митних платежів, динаміка ввізного мита протягом звітного періоду збільшилась на 6559380,58 тис. грн., а динаміка вивізного мита в 2016 - 2017 роках збільшилась на 545044 тис. грн, а у 2017 - 2018 роках зменшилась на 126791,37 тис. грн. Загалом же динаміка митних надходжень за 2016 – 2018 роки підвищилась на 134 151 344,80 тис. грн.

Фіскальна функція митних органів проявляється і в здійсненні митного контролю, зокрема митницями ДФС України протягом 2016 – 2018 років забезпечувалась належна реалізація стосовно контролю правильності визначення митної вартості товарів (табл.1).

Таблица 1

Оцінка контрольно-перевірочних заходів митниць ДМС стосовно порушення правил сплати митних платежів у 2016 - 2018 роках, (тис. шт.)

	Проведено планових перевірок:			Проведено позапланових перевірок:			Донарахування коштів до бюджету у вигляді штрафів та стягнень, млрд. грн.
		з них порушено справ про порушення митних правил	з них передано в суд		з них порушено справ про порушення митних правил	з них передано в суд	
2016	8,1	3,9	2,1	36,3	26,7	18,5	8,1
2017	5,1	2,7	1,2	33	23,2	15,3	7,2
2018	4,5	2,12	0,8	27,3	18,6	11,3	6,4

Джерело: складено автором на основі [3]

З табл. 1 кількість здійснених планових контрольно – перевірочних заходів у 2018 році зменшилась на 3,60 тис. одиниць, а позапланових на 9 тис.

одиниць. Загальна сума донарахувань до Державного бюджету України у 2018 році знизилась на 11% (на 6,4 млрд. грн.) порівняно із 2017 роком [3].

Отже, здійснивши аналіз реалізації фіскальної функції митних органів, котра проявляється в здійсненні аналізу митних надходжень до державної казни України і оцінці митного контролю митними органами, встановлено, що дана функція є основною серед інших, адже завдяки їй щороку державна казна одержує значні надходження від сплати митних платежів, зокрема у 2016 – 2018 роках збільшення надходжень від митних платежів відбувалось завдяки акцизному податку і ПДВ. Мито на сучасному етапі не відіграє фіскальної значимості в структурі митних платежів, це мало б насторожити державу, адже фіскальна функція повинна відігравати основну роль в зовнішньоекономічній торгівлі. Головним напрямком удосконалення фіскальної функції митних органів є повномасштабне впровадження процедур електронного декларування, спрощення процедур митного контролю, розвиток системи митного пост-аудиту та формування ефективних моделей управління митними ризиками.

Список використаної літератури:

1. Пашко П.В Функції митної політики. – Дніпропетровськ. – Вісник АМСУ. – 2009, №.1(41), С.16-22.
2. Любива Ю. В. Місце та роль фіскальної функції серед інших функцій митних органів / Ю. В. Любива // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. - 2009. - № 1. - С. 94-97 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2009_1_15.
3. Офіційні дані Державної фіскальної служби України URL: <http://minrd.gov.ua/>

Синяк Максим Русланович,

студент групи ЕПБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Митно-тарифне регулювання – це найважливіший механізм державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Головним завданням постає захист вітчизняної економіки від зовнішньо-негативних впливів. Враховуючи посилення інтеграційних процесів у світовій економіці, встановлюються нові вимоги до розвитку та функціонування національних економічних систем, зокрема у сфері митно-тарифного регулювання ЗЕД. Світова економічна наука відводить державі одну з провідних ролей у розробці і реалізації національної зовнішньоторговельної політики.

Необхідно надалі дослідити питання обґрунтованого підтвердження митної вартості з дотриманням вимог чинного законодавства, ризиків митно-тарифного регулювання, модернізації розвитку інституту уповноваженого економічного оператора ЗЕД, що є важливим як з наукового, так і з практичного погляду. Від їх ефективного вирішення залежить рівень митної безпеки – складової економічної безпеки національної економіки.

Митний тариф є одним із найбільш розповсюджених регуляторів зовнішньоекономічної діяльності. За його допомогою майже всі країни світу вирішують різноманітні завдання: від захисту вітчизняного виробника до поповнення державного бюджету [1].

Тариф як інструмент регулювання впливає, перш за все, на витрати виробництва і торговельний прибуток, завдяки чому забезпечується

можливість прямого та опосередкованого втручання держави у сферу підприємництва і приватних економічних інтересів з метою корегування напрямів зовнішньоторговельної діяльності підприємств [2].

Комплекс заходів, який спрямований на формування митного тарифу, застосування інших видів мита та податків у зовнішньоекономічній діяльності визначає митно-тарифну політику [3].

На сучасному етапі питання митної політики України залишаються актуальними, тому відповідно до Програми діяльності уряду України проводяться заходи, які спрямовані на розробку нової редакції Єдиного митного тарифу України. В ньому передбачається: введення диференційованого підходу до рівня митного оподаткування залежно від того, виробляється в країні на недостатньому, достатньому чи надлишковому рівні, застосування односторонніх обмежень імпорту, включаючи підвищення ставок ввізного мита; широке застосування специфічних та комбінованих ставок мита на товари так званого некритичного імпорту; введення заходів митно-тарифного захисту сільськогосподарського виробництва України, в тому числі шляхом застосування сезонних ставок; скорочення переліку країн, які користуються пільгами; введення єдиного порядку сплати акцизів та ПДВ для товарів як вітчизняного, так й імпортного виробництва зміна механізму начислення акцизу та ПДВ на імпортні товари [4].

На даний момент однією з найважливіших проблем, яку потрібно розв'язати у митно-тарифному регулюванні якнайшвидше, – це впровадження міжнародних норм і правил, які дадуть змогу перейти до впровадження єдиних стандартів в сфері митної справи та знайти шляхи розв'язання питань, що пов'язані з приєднанням до міжнародних конвенцій із гармонізації та спрощення митних процедур, а також питання процедури спільного транзиту та здійснення поетапного наближення митного законодавства і митних процедур, які застосовуються в Україні, до країн Євросоюзу.

Суттєва відмінність митно-тарифного регулювання в Україні від провідних країн світу полягає у надзвичайно розгалуженій товарній номенклатурі

зовнішньоекономічної діяльності. Така ситуація створює потенційну можливість для зловживань суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності шляхом декларування товару не за своїм кодом з метою сплати меншої суми платежів. для реалізації намагань України інтегруватися до ЄС та посилити співпрацю з провідними світовими економічними організаціями, слід вносити зміни у національне законодавство та використовувати лише ті інструменти митно-тарифного регулювання, які не лише не суперечать принципам СОТ та ЄС, але і здатні захистити економічні інтереси України. Тобто слід взяти на озброєння досвід країн, які нещодавно приєдналися до ЄС, а саме поступово зменшувати митні ставки відповідно до домовленостей із СОТ, при цьому не відмовляючись від захисту вразливих галузей економіки (АПК, машинобудування, харчова промисловість. Вступ України до ЄС передбачає уніфікацію та врегулювання питань здійснення митної справи. для економії витрат часу при розмитненні товарів, зменшення розбіжностей між митними процедурами країн світу слід запровадити наступне:

- об'єднати наявні системи контролю за експортом, імпортом і транзитом у єдину систему;
- надати суб'єктам ЗЕД можливість використання місць єдиного електронного доступу для оформлення зовнішньоекономічних операцій;
- проводити всі фактичні перевірки товару в один час і в одному місці;
- забезпечити обмін електронною інформацією між усіма органами й суб'єктами, що беруть участь у зовнішньоекономічних операціях;
- створити єдине середовище для митниці й торгівлі для подання митної декларації в електронному вигляді зі свого місця розташування незалежно від країни відправлення або ввезення товарів;
- проводити електронний обмін інформацією між митними пунктами пропуску на території усього ЄС, де вона необхідна для митних процедур [5].

Україна повинна приділяти особливу увагу зовнішнім джерелам надходжень до державного бюджету, оскільки перебудова економіки упродовж останніх років призвела до падіння виробництва, а це зменшує базу податкових надходжень

від внутрішніх джерел. Система митного регулювання в Україні має забезпечити сприятливі умови для адаптації національної економіки до більш гострої міжнародної конкуренції внаслідок приєднання до системи глобального регулювання і вільного переміщення ресурсів та поступове включення її економіки до глобальних та європейських економічних процесів

Список використаної літератури:

1. Митна справа: підруч. / А. Крисоватий, С. Герчаківський, О. Дем'янюк та ін.; за ред. А. Крисоватого. Тернопіль: ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с
2. Опалинський В. Деякі аспекти тимчасового зберігання товарів під митним контролем / О. В. Опалинський // Митна справа. - 2014. - № 6. - С. 66-71.
3. Митна політика // Наукові праці НдФІ. – 2016. – № 8.
4. Федотов О.П. Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія та практика: дис. д-ра. юр. наук. — Одеса, 2016. — 457с.
5. Кубарєва І.В. Механізм забезпечення інвестиційної привабливості підприємства: сутність, особливості формування та засади функціонування / І. В. Кубарєва // Бізнес Інформ. — 2014. — № 7. — С. 82—88

Терехова Поліна Сергіївна,

студентка групи ЕПБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: Лепеха Марина Олександрівна,

старший викладач кафедри митної справи

ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ

Забезпечення митної безпеки є основним завданням митних органів кожної держави, адже вони мають забезпечувати адміністрування митних

платежів до державного бюджету, захищати національного виробника, запобігати ввезенню до країни заборонених та небезпечних виробів, забезпечувати дотримання законодавства.

Надійність захисту життєво важливих інтересів України залежить від вироблення науково обґрунтованої концепції митної безпеки та механізму її реалізації, розвитку законодавства у галузі митної справи та практичної координації діяльності органів державного управління з метою відвернення, виявлення й усунення явних і потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз. Пріоритетним напрямом для України є захист економічних інтересів через призму забезпечення митної безпеки в цілому.

У ринковій економіці держава має широкий спектр інститутів для застосування організаційно-економічних механізмів захисту своїх національних стратегічних пріоритетів. Основним інститутом виступають митні органи, які покликані забезпечувати економічну стабільність і національні інтереси України. У своїй діяльності митні органи керуються принципом вибіркової під час здійснення митного контролю і, як правило, обмежуються формами митного контролю, обов'язковими і достатніми для забезпечення норм митного законодавства [1, 50].

Успіх діяльності митних органів у забезпеченні економічної безпеки визначається сукупністю факторів, важливе місце серед яких посідає ефективне управління такими органами. Грамотне і послідовне втілення управлінських рішень у життя неможливе без оцінки ефективності діяльності митних органів, яка дозволяє визначити, наскільки правильно обрані напрями їхньої роботи, й оцінити результати [2].

Забезпечення контролю за дотриманням порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, здійснення митного оформлення, забезпечення застосування до товарів заходів тарифного і нетарифного регулювання покладено на митні органи України. Поряд із цим у державі залишаються нерозв'язаними проблеми з незаконним переміщенням

товарів та інших предметів через митний кордон, тобто пов'язані з порушенням митних правил, установлених митним законодавством держави [1].

Державними програмами протидії митним правопорушенням, які запроваджено протягом останніх років Урядом України, передбачено створення системи протидії, зокрема вжиття кардинальних заходів не тільки щодо підвищення ефективності боротьби з контрабандою та порушенням митних правил безпосередньо на кордоні, але й створення умов, що не дозволяють перевозити, зберігати й реалізувати незаконно ввезені товари на внутрішньому ринку України. З цією метою пропонується об'єднати зусилля правоохоронних, контрольних і митних органів у рамках своїх повноважень та компетенції для виконання спільного завдання – захисту економічних інтересів України [4].

Необхідність контролю за товарами, що переміщуються через митний кордон України, обумовлена економічними й фінансовими наслідками торгівлі контрабандною і контрафактною продукцією. Результатом цього є зменшення надходжень від податків на міжнародну торгівлю та міжнародні операції, а також митних платежів у доходну частину бюджету, пригнічення розвитку легального виробництва і тимчасове зупинення процесів створення нових виробничих потужностей та залучення у господарський обіг якісної продукції національного виробництва, а також інші фактори, що сприяють розвитку національної економіки країни [3, 11].

Нині головним завданням, поставленим перед Державною фіскальною службою України, є захист економічних інтересів держави, якого можна досягти за умови використання конкретних методів регулювання ЗЕД.

Сучасний стан справ у сфері протидії порушенням митних правил перебуває на низькому рівні. Тому слід виділити такі пріоритетні напрями вдосконалення діяльності митних органів щодо профілактики порушень митних правил: раціоналізація системи управління профілактикою правопорушень; розмежування й забезпечення оптимального співвідношення функцій відповідних підрозділів митних органів з профілактики правопорушень, підвищення координації їхніх дій та взаємодії з іншими суб'єктами

профілактики; підвищення професійного рівня посадових осіб митних органів, які безпосередньо здійснюють профілактику правопорушень, зміцнення дисципліни; вдосконалення правового регулювання діяльності митних органів, які здійснюють профілактику порушень митних правил[5].

У підсумку необхідно зауважити, що розвиток економіки тісно пов'язаний із забезпеченням зовнішньоекономічної безпеки країни. Стійкий розвиток передбачає збереження значень істотних внутрішніх змінних економічної безпеки в певних межах, незважаючи на різноманітні зовнішні впливи. Отже, наявна система індикаторів зовнішньоекономічної безпеки потребує доповнення митними індикаторами з метою якісного визначення поточних змін у впливі зовнішніх факторів на економічну безпеку нашої держави.

Список використаної літератури:

1. Сучасна парадигма фіскальної політики України в умовах формування суспільства сталого розвитку : монографія / А. І. Крисоватий, Т. Я. Маршалок, Л. П. Амбрик [та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 50–58.
2. Новосад І. В. Проблемні аспекти адміністрування митних платежів / І. В. Новосад // Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів : збірник тез-доповідей науково-практичної студентської конференції. – Тернопіль, 2012. – С. 142–144.
3. Ківалов С. В. Митне право: система та динаміка розвитку / С. В. Ківалов, Б. А. Кормич // Митна справа. – 2002. – № 1. – 359 с.
4. Лисенко О. М. Методологія виявлення та припинення порушень митного законодавства / О. М. Лисенко // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. – 2013. – № 6. – С. 125–128.
5. Гаманюк Л.О. Особливості юридичного обов'язку у військовому праві / Л.О. Гаманюк. Митна справа. 2015. № 3(2). С. 187–192.

Чепінога Дар'я Володимирівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: Микитенко Тетяна Владиславівна,

к.е.н., доцент кафедри митної справи

СУЧАСНИЙ СТАН МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Автотранспортні засоби в вітчизняному законодавстві з питань державної митного регулювання фігурують в декількох нормативних площинах. По-перше, автотранспортні засоби можуть бути задекларованими до переміщення через митну територію України як засіб транспортування пасажирів та/ чи товарної продукції при проведенні комерційних перевезень. Стосовно таких автотранспортних засобів посадовими особами митниць ДФС України проводяться митні формальності уніфікованого характеру. По-друге, автотранспортні засоби при їх переміщенні через митну територію України можуть бути товарною продукцією. Тому першочерговими питаннями в даній сфері є створення належних умов для збільшення виробничих обсягів та реалізації вітчизняних автотранспортних засобів, не допуск ухилення від оподаткування під час ввезення і реалізації авто, забезпечення економічних інтересів вітчизняних підприємницьких структур та держави загалом.

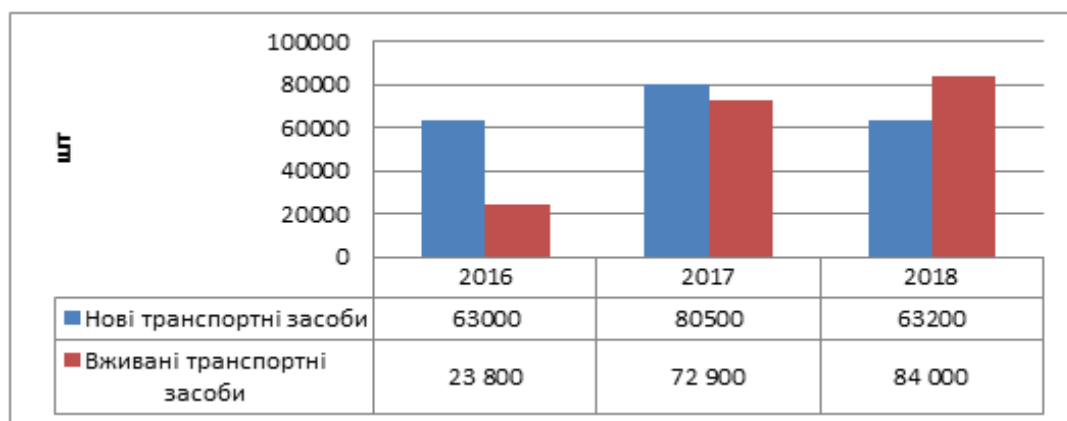
Теоретичні та практичні аспекти митного регулювання автомобільного ринку України досліджували такі науковці, як: Бережнюк І., Войцещук А, Герчаківський С., Герман О., Запорожець О., Прус Л. та інші.

Автомобільний ринок являє собою сукупність економічних відносин, завдяки котрим здійснюється взаємодія суб'єктів ринку із метою обміну готових автомобілів на гроші чи їх еквіваленти.

Нормативну основу митного регулювання автомобільного ринку України становлять: Митний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон

України “Про зовнішньоекономічну діяльність”. Так, ввезення автотранспортних засобів на митну територію держави оподатковується митними платежами, зокрема: ПДВ (пп.185.1 ст.185), митом (ввізне мито; ст.277 МК України) і акцизним податком (пп. 213.1.3 п. 213.1 ст. 213) згідно ПК України. Ставка ПДВ є фіксованою і становить 20% від суми митної вартості авто, нарахованих мита і акцизного податку [1].

Митниці ДФС здійснюють заходи для пришвидшення і оптимізації процесу здійснення митного контролю та митного оформлення автотранспортних засобів із використанням митної декларації. Митну вартість авто під час їх переміщення через митну територію держави заявляє декларант. Кількість імпортованих транспортних засобів в Україну протягом 2016 – 2018 років показано на рис 1.



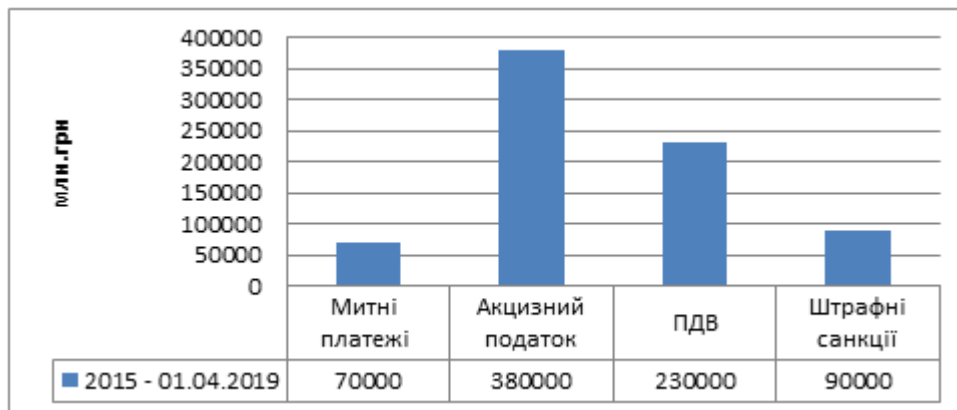
Джерело: розроблено автором на основі офіційних даних ДФС України [2]

Рис 1. Кількість імпортованих транспортних засобів в Україну протягом 2016 – 2018 років

Зокрема, кількість нових транспортних засобів імпортованих в Україну за 2016 – 2018 роки збільшилась на 17 500 одиниць, а з 2017 по 2018 роки зменшилась на 17300 шт. Щодо вживаних транспортних засобів «Євроблях» то їхня динаміка за 2016 – 2018 роки суттєво збільшилась, а саме на 60200 одиниць.

Ситуація щодо митного оформлення автомобілів змінилась, коли наприкінці 2018 року запроваджено пільги стосовно розмитнення автотранспортних

засобів. Так, за 3 місяця (25.11.2018 – 22.02.2019) пільгового періоду розмитнено 124 тис. автотранспортних засобів і державна казна наповнилась 12 млрд.грн. Структура усіх платежів від розмитнених авто які були ввезені в Україну з 2015 року зображено на рис 2.



Джерело: розроблено автором на основі офіційних даних ДФС України [2]

Рис 2. Сплата усіх платежів за митне розмитнення автомобілів із 2015 по 01.04.2019 (млн. грн.)

Найдорожчими розмитненими автомобілями 2018 року стали Porsche 911 turbo s (2013) – 766100 дол. США та Bentley Flying spur (2014) – 727900 дол. США. Найбільше автотранспортних засобів у 2018 році оформлено Київською міською митницею – 20 866 шт, друге місце посідає Волинська митниця - 14652 шт, на третьому місці знаходиться Закарпатська митниця – 10687 шт.

Незважаючи на значний обсяг митних платежів від митного оформлення автомобілів, існує ціла низка проблем, зокрема: поагрегатне ввезення автотранспортних засобів; заниження показників об'єму циліндрів двигуна і завищення року виробництва; оформлення фальсифікованих документів під час реєстрації; тимчасове ввезення «Євроблях» із іноземним представництвом; ухилення від оподаткування під час імпорту запасних частин.

Важливим напрямком в удосконаленні митного регулювання авторинку має стати ліквідація схем ухилення від сплати митних платежів під час імпорту автотранспортних засобів. Для ліквідації агрегатного ввезення автотранспортних засобів необхідно запровадити бланки суворої звітності, паспорт транспортного засобу та шасі. В даному документі необхідно

передбачити можливість відстеження всіх змін, які проводяться в авто (заміна кузова, шасі, двигуна тощо), зміна власника, суми сплачених платежів під час розмитнення. Окрім цього, необхідно перевіряти організації, котрі відповідно до закону мають право надавати дозвіл на переобладнання автомобіля із однієї моделі на іншу, аби виявляти видачу недостатньо обґрунтованих дозволів.

Механізм митного регулювання автомобільного ринку буде значно ефективнішим, якщо посилиться взаємодія митниць ДМС України із суб'єктами ЗЕД (автоімпортерами). Даний напрямок «здійснюється внаслідок укладання спільних угод, котрі дозволяють усунути зайві перешкоди і спростити процедуру митного оформлення автотранспортних засобів» [3].

Отже, протягом останніх років динаміка імпорту автотранспортних засобів в Україну збільшилась, що вплинуло на зростання митних платежів від їхнього оформлення. Однак, митне регулювання автомобільного ринку потребує удосконалення. Ліквідація усіх можливих схем ухилення від сплати митних платежів під час імпорту автотранспортних засобів, посилення ефективної взаємодії митниць ДМС із суб'єктами ЗЕД сприятиме стабілізації вітчизняної економіки; збільшити рівень платоспроможного попиту населення та захистить економічні інтереси держави.

Список використаної літератури:

1. Прус Л.Р. Оподаткування ввезення транспортних засобів в Україні. Інфраструктура ринку. Одеса, 2018. Вип. 22. - С.19-27
2. Офіційні дані Державної фіскальної служби України: URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Герчаківський, С. Д. Домінанти митного регулювання експортно-імпортних операцій на автомобільному ринку України. Фінансова система України. Наукові записки. Серія "Економіка" (Вип.15). 2010, с. 339-345.

Черненко Олександр Сергійович

студент групи ЕПБ 16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Сьогоденний процес розвитку світового господарства вимагає нового рівня розвинутих економічних взаємовідносин. На сучасному етапі розвитку світу жодна країна не здатна розвиватися одиночно. Багатосторонність господарського життя сьогодні стала провідною передумовою розвитку сучасної світової економіки. Однією з основних особливостей даного процесу є головна частка впливу найбільш розвинутих країн. Вони стають своєрідними угрупованнями, навколо яких об'єднуються інші держави, що забезпечує їм важливу роль у світовому господарстві й політиці.

Посилення інтеграційних процесів на макро- і мікрорівні пояснюється зрослою взаємозалежністю економік окремих країн і знаходить свій вираз насамперед в укладанні багатосторонніх угод, що стосуються регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Крім того, важливість взаємовідносин пов'язана з тенденцією приведення систем національних законодавств до деякого загального, однакового базису, до погоджених державами принципів управління світовим господарством. У зв'язку з цим актуальними стають проблеми участі і визначення ступеня включення України у процеси зовнішньоекономічної взаємодії країн, визначення тієї ролі, яку вона буде грати у світовому співтоваристві. При цьому не треба забувати і те, що наші пріоритети – будувати зовнішню політику, виходячи з національних інтересів власної країни [4, с.17]

Участь у митних союзах, зонах вільної торгівлі та міжнародних угодах (конвенціях) з митних питань названо в комплексі пріоритетних напрямів реалізації митної політики України, як невід'ємної складової зовнішньоекономічної політики держави. Вступ у дію Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, створення на її основі поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС відкриває доступ Україні до внутрішнього ринку Євросоюзу. Усунення перепон, із якими стикаються економічні оператори, та впровадження високих стандартів захисту споживачів є тим міцним фундаментом, на якому функціонує ЄС та до якого прагне Україна. В умовах курсу європейської інтеграції напрямки митної політики набувають особливого значення та зосереджуються на питаннях міжнародного співробітництва та впровадження в Україні світового досвіду митного регулювання.

У діяльності з регулювання зовнішньоекономічних зв'язків і захисту національних інтересів існує широкий набір засобів і методів торговельної й кредитної політики. До них належать різноманітні торговельні договори та угоди, в тому числі угоди про економічне співробітництво. На національному законодавстві базується митно-тарифне регулювання торговельно-економічних відносин, переважно імпорту, а адміністративні акти широко використовуються для створення нетарифних бар'єрів у сучасній міжнародній торгівлі. Важливу роль відіграють різноманітні засоби регулювання експорту, особливо так званих стратегічних товарів, а також засоби, які застосовуються для здійснення політики в галузі кредитів, субсидій тощо.

Таким чином, серед засобів зовнішньоекономічної політики, що базуються на внутрішньому (національному) законодавстві, найвагомішими є митно-тарифні системи. Мито, як і договори, належить до найстаріших засобів торговельної політики, проте нині його роль та сутність значно змінилися [3, с.124].

Сучасна митна справа — це відносини, що складаються у системі зовнішньоекономічних відносин, одна з найважливіших ланок у міжнародних

відносинах на світовому регіональному і національному рівні. Митні відносини характеризуються насамперед митною політикою, міжнародними правилами, зовнішньоторговельними угодами, порядком і умовами переміщення через митні кордони товарних, транспортних, фінансових та інформаційних потоків, а також загальноприйнятими заходами тарифного і нетарифного регулювання, експортного контролю тощо.

Інтеграція митних відносин України і ЄС повинна виявлятися в укладанні договорів і угод з різних питань, виробленні єдиних тарифів, погоджених систем опису і кодування товарів, у створенні загальної системи управління, яка буде запроваджувати митні правила, норми і процедури регулювання зовнішньоекономічної діяльності [2, с.187].

Розвиток митних відносин між Україною і ЄС повинен відповідати загальній тенденції включення країн у світову торговельну систему. У результаті процес інтеграції національних економічних систем приведе до створення більш стабільної і передбачуваної атмосфери торгівлі і до формування регульованих митних відносин.

Слід також зазначити, що формуючи міжнародні митні відносини в сучасних умовах, необхідно враховувати наступні обставини, що є зараз актуальними:

1. Сполучення бар'єрної та контактної функцій митних відносин в умовах глобалізації економічних процесів.

2. Підвищення рівня взаємодії і гармонізації, тобто погодженості й однастайності митних систем. Створення на цій основі уніфікованих документів і норм регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

3. Удосконалювання організації управління в митних органах. Перехід до «безконтактної» митниці, до систем електронної обробки інформації, застосування новітніх інформаційних технологій, що відповідають вимогам часу.

4. Розвиток і поліпшення технічних засобів контролю, що обумовлено збільшенням кількості і зміною якісного складу об'єктів митного контролю (це

пов'язано, зокрема, з необхідністю створення ефективних систем контролю за переміщенням товарів, послуг і об'єктів інтелектуальної власності, запобігання витоку інформації по глобальній мережі Інтернет і т.д.).

Щодо можливостей України в міжнародних зовнішньоторговельних відносинах з іншими країнами світу, то вона вільна укласти будь-які інші угоди про вільну торгівлю відповідно до своїх економічних пріоритетів. Однак, за логікою, ці угоди не мають загрожувати зобов'язанням, взятим в рамках створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС [1, с.26].

Отже, вибір Україною вектора економічної інтеграції є актуальним питанням, а всі економічні розрахунки є супутнім чинником. Економічні втрати можуть бути у будь-якому випадку, але безумовним є одне: лише варіант взаємовідносин з Європейським Союзом залишає Україні політичну самостійність і потенційну перспективу.

Список використаної літератури:

1. Бураковський І.К. Оцінка витрат та вигод від укладання угоди про Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС / І.К. Бураковський // Випуск ІЕД. — К.: К.І.С., 2016. — 96 с.
2. Дуран М.М. Значення митної політики в системі державного регулювання міжнародної економічної інтеграції України та її регіонів / М.М. Дуран // Науковий вісник НЛТУ України. — 2017. — Вип. 19.1. — С. 184-190.
3. Зайцев В. Проблеми вдосконалення митної політики України в умовах формування єдиних глобальних ринків / В. Зайцев // Вісник Тернопільської академії народного господарства. — 2017. — № 8-1. — С. 122-126.
4. Луцик А.І. Митна політика України як стимулятор економіки в умовах інтеграційних процесів / А.І. Луцик // Вісник Тернопільського НЕУ. Економічний аналіз. — 2018. — №7. — С. 90-93.

СЕКЦІЯ 3. РОЗВИТОК МИТНОГО КОНТРОЛЮ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

Бобровник Вікторія Миколаївна,

студентка групи МEB-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Питання митної безпеки є одним із найактуальніших, оскільки дуже важливе значення для держави має захист економічних інтересів та економічної безпеки, реалізація яких покладається на митні органи України. Головною метою митної безпеки є забезпечення захисту економічних інтересів країни, захищеність життєво важливих потреб, інтересів і цінностей людини, населення, держави та регіонів від внутрішніх та зовнішніх загроз, джерелом яких є зовнішньоекономічні зв'язки. Через постійні зміни у податковому та митному законодавстві, нестабільність фінансової ситуації в державі, тіньову економіку митна безпека, як складова економічної безпеки країни, залишається під загрозою. Якщо ж митна безпека держави не буде забезпечена належним чином, то це може негативно вплинути на стан соціально-економічного розвитку країни.

Для різних країн світу існують індивідуальні загрози митній безпеці. У деяких країнах загрозу становлять контрабанда наркотиків і зброї, незаконна міграція, в інших – так звана економічна чи «товарна» контрабанда. Також загрози для митної безпеки деяких країн світу можуть становити незаконне переміщення через митний кордон контрафактних товарів, підакцизних товарів (особливо цигарок та автомобілів), валютних і культурних цінностей, належне

митне регулювання і контроль за повнотою сплати митних та інших платежів, а також правильністю бази оподаткування [1, с. 2].

З метою визначення напрямків митної політики держави та основних загроз митній безпеці слід розглянути систему органів провідних країн світу, на які покладається функція із забезпечення митної безпеки, і розглянути їхні повноваження.

Так, у Німеччині з 1 січня 2016 року запроваджено нову модель митного управління, на чолі якої як вищий федеральний орган натеper – Генеральна митна дирекція (Generallzolldirektion). З метою забезпечення митної безпеки федеральне законодавство покладає на митні органи Німеччини досить широкі повноваження. Окрім стягування митних платежів і контролю за переміщенням товарів через кордон, до сфери повноважень митних органів зараховано як боротьбу з контрабандою наркотичних, тютюнових і лікєро-горілочаних виробів, зброї та боєприпасів, так і запобігання фінансуванню й припинення фінансування тероризму. Останнім часом особливого значення набуває боротьба з нелегальною трудовою діяльністю, робота мобільних митних груп із виявлення цієї діяльності, а також виявлення фальсифікованих товарів під час спроби ввезення на територію Європейського Союзу [2, с. 123].

У США забезпеченням митної безпеки займаються багато органів, проте після терористичних атак 11 вересня 2001 року основну увагу на кордоні уряд цієї країни спрямував на напрямі забезпечення захисту американського народу від терористичних атак. Саме тому більшість служб та організацій, що забезпечують митну безпеку, входять до складу Міністерства внутрішньої безпеки США, основними завданнями якого є запобігання тероризму, безпека кордонів, управління імміграційними процесами, координація відомств при надзвичайних подіях тощо. Це – Митно-прикордонна служба (Customs and Border Protection), Імміграційна та митна поліція (Immigration and Customs Enforcement), Берегова охорона (Coast 3 Guard), Служба громадянства та імміграції (Citizenship and Immigration Service), Адміністрація транспортної безпеки (Transportation Security Administration). Також питаннями забезпечення

митної безпеки займається Адміністрація щодо боротьби з наркотиками (Drug Enforcement Administration), яка входить до складу Міністерства юстиції США та протидіє контрабанді й нелегальному обігу наркотиків. Аналіз діяльності цих органів дає змогу дійти висновку, що основним завданням американської системи забезпечення митної безпеки є забезпечення безпеки її населення від зовнішніх загроз, тобто основними ризиками вважаються протиправні дії проти її громадян, що мають іноземне походження.

Забезпеченням митної безпеки Великої Британії займаються декілька органів, основні з яких – Державна служба з податкових і митних зборів (Her Majesty's Revenue & Customs), Національне агентство з питань злочинності (National Crime Agency), Прикордонні війська (UK Border Force), Агентство з віз та імміграції (UK Visas and Immigration) [1, с. 3].

За результатами наведеного дослідження, ми можемо прийти до висновку, що Сьогодні для України є важливим усвідомити важливість проведення ефективної зовнішньоекономічної політики, забезпечення захисту внутрішнього ринку, на принципах, що відповідають світовим, а також реформування українських митних органів потрібно проводити з урахуванням основних світових тенденцій у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання.

Пріоритетним завданням митних органів в будь-якій країні, і в тому числі в Україні, є захист національних інтересів. Саме тому, нам доцільно враховувати досвід провідних країн світу, а саме:

- сформувати потужну систему митних органів та збільшити їхні правоохоронні повноваження;
- чітко визначати пріоритети у національних інтересах під час регулювання зовнішньої торгівлі;
- взаємно надавати зовнішньоторгівельні переваги і дотримуватись вимог справедливої конкуренції;
- передбачити можливість захисту національної економічної безпеки шляхом регулювання експорту.

Список використаної літератури:

1. Попівняк О.І. Міжнародний досвід забезпечення митної безпеки. Правова просвіта: електронне науково-фахове видання. 2018. № 2. URL: http://www.pravo.nayka.com.ua/pdf/2_2018/82.pdf.
2. Петрова І. Митна служба Німеччини в інтегрованій системі митних служб європейського союзу. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 1. С. 121–126.
3. Регламент Європейського парламенту і ради (ЄС) від 9 жовтня 2013 року № 952/2013 про встановлення Митного кодексу Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/984_009-13/print.
4. Антонов К.В. Збільшення правоохоронних повноважень митних органів в контексті розвитку митного та оперативно-розшукового законодавства. Вісник Академії митної служби України. Серія «Право». 2010. № 4 (1). С. 152–157.

Вакулич Мар'яна Василівна,

студентка групи ОМЛ-18-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Гребельник Олександр Петрович,**

доктор економічних наук, професор кафедри митної справи

МИТНИЙ ЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблема захисту об'єктів права інтелектуальної власності в Україні на сьогодні має колосальну актуальність і значущість. Досить гостро стоїть питання необхідності посилення ролі держави у захисті інтелектуальної власності, яка, будучи включеною в економічний оборот, зачіпає національні інтереси у багатьох проявах.

На даний момент одну з ключових ролей у захисті інтелектуальної власності відіграють митні органи ДФС України. Це викликано значним зростанням обсягів міжнародної торгівлі контрафактною продукцією. Основною діяльністю органів ДФС України в цій галузі є розробка змін та доповнень до митного законодавства, а також створення нормативно-правової бази в частині регулювання питань захисту інтелектуальної власності митними органами.

З економічної точки зору необхідність захисту прав інтелектуальної власності можна розглядати як захист прав інвесторів та виробників інноваційних продуктів, створення стимулів для інновацій та гарантування права виробників на створену ними додаткову вартість товару у вигляді інтелектуальної власності (наприклад, створення брендового товару, який має покращені якісні характеристики, надійність при довгостроковому користуванні тощо). Крім того, зазвичай у виробленні підроблених товарів задіяні напівлегальні фірми, продукція яких у результаті ухилення від сплати податків має невисоку ціну, що впливає на рівень надходження до бюджету митних платежів при імпорті таких товарів та на рівень захисту вітчизняних виробників аналогічних товарів [1, с.100].

У процесі приведення українського законодавства відповідно до вимог Угоди про торгівельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – Угода TRIPS), було внесено зміни у напрямі врегулювання можливості захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні [4].

Зважаючи на особливе становище об'єктів інтелектуальної власності та їх відмінності один від одного, митні органи ДФС України приймають заяви та інформацію окремо по кожному виду об'єктів інтелектуальної власності. Нині до списку таких об'єктів входять не всі види інтелектуальної власності. Це призводить до погіршення роботи митних органів ДФС України в сфері захисту інтелектуальної власності у зв'язку з тим, що список товарів, випуск яких може бути призупинено, значно скорочений порівняно з положеннями Угоди TRIPS. До нього наприклад не входять топографії мікросхем, закрита інформація тощо.

На практиці контроль за товарами, що містять ці та інші об'єкти інтелектуальної власності, є трудомістким і комплексним процесом. Однак відносно промислових зразків і топологій мікросхем, у зв'язку з наявністю матеріально-речової форми, митний контроль при перетині кордону цілком реальний.

Об'єкти права інтелектуальної власності за заявою правовласника, можуть бути включені до Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності. Посадові особи митних органів мають право вживати заходів щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності за власною ініціативою. Дана процедура носить назву «ex officio» і затверджена Угодою TRIPS. Практично це означає можливість призупиняти переміщення через митний кордон без письмової заяви правовласника, а також без внесення ним застави або еквівалентної гарантії.

Із введенням процедури «ex officio» повноваження митних органів ДФС України в частині контролю товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, розширилися. При цьому оперативність дій залишилася в колишньому стані. Пропонується скоротити термін розгляду заяви до 5 робочих днів, що на сьогоднішній день цілком можливо з огляду на розвиток засобів зв'язку та введення електронного декларування. Даний термін ідеально підходить для розгляду посадовою особою заяви і негайного захисту інтересів правовласника.

Окремим недоліком, який також потребує вирішення пов'язаний з необхідністю встановлення незавершеного переліку підстав для призупинення митного оформлення товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, за ініціативою митного органу. Адже в тій редакції, у якій він викладений на сьогодні, про дійсну ініціативу митних органів не йдеться. У зв'язку із цим необхідно додати до Переліку підстав для призупинення митного оформлення товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт

права інтелектуальної власності, за ініціативою митного органу [3] п. 4 в такій редакції: «Інших випадках, за яких у митних органів буде підстава вважати, що внаслідок переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких особою не подано заяву про сприяння захисту належних їй майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до ст. 256 Митного кодексу України, може бути порушене право на об'єкти авторського права й суміжних прав, прав на торговельні марки, промислові зразки та географічні зазначення, митний орган може за власною ініціативою призупинити митне оформлення таких товарів». Внесення такого незначного уточнення змінить статус переліку із завершеного на незавершений, що сприятиме виконанню основної мети дій «ex officio» – допомоги правовласникам у застосуванні тимчасових заходів захисту прав інтелектуальної власності [2, с. 143].

Отже, аналіз захисту інтелектуальної власності в Україні дозволяє зробити висновок про те, що країна знаходиться на шляху ефективного провадження міжнародних стандартів, проте багато що ще належить виконати, особливо в рамках регіональної інтеграції, оскільки глобалізація світових ринків товарів і послуг має на увазі тісну взаємодію у всіх сферах міжнародних економічних відносин. Після внесення змін, на нашу думку, більше правовласників будуть звертатися до митних органів з метою захисту своїх інтересів, і більшу кількість об'єктів інтелектуальної власності буде внесено до митного реєстру. Вирішення зазначених вище проблем дозволить підвищити якісний рівень роботи системи митного контролю товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності.

Список використаної літератури :

1. Запобігання митним правопорушенням: охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України : монографія; за заг. ред. Пашка П. В. – Ірпінь–Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2017. – 323с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; том 98)

2. Москалюк Н. Б. Дії ex officio в міжнародному регулюванні спеціальних вимог щодо заходів на кордоні в процесі захисту прав інтелектуальної власності. Альманах міжнародного права, 2015. Вип. 8. С. 138 – 144.

3. Перелік підстав для призупинення митного оформлення товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, за ініціативою митного органу, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012р. № 432. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2012-%D0%BF>

4. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018

Дрогальчук Діана Сергіївна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Сторожук Олександр Володимирович,**

кандидат економічних наук, доцент кафедри митної справи

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ДО МІЖНАРОДНОГО РІВНЯ

З розвитком сучасних економічних відносин для держави пріоритетними завданнями є захист її економічних інтересів та недопущення ввезення на територію країни заборонених товарів, що призводить до економічних втрат Державного бюджету України. Для вирішення поставлених цілей існує необхідність у вдосконаленні та пошуку нових засобів і форм митного контролю. *Актуальність* даної теми полягає в тому, що митний контроль є недостатньо вдосконаленою, а в деяких випадках застарілою ланкою всієї митної справи та потребує переходу до нового рівня – рівня розвинених країн. *Мета* роботи зводиться до виявлення першочергових напрямів удосконалення

процедур митного контролю в Україні відносно до високорозвинених країн світу.

На сьогоднішній день митна служба України вже є на шляху вдосконалення власного законодавства, шляхом підписання міжнародних двосторонніх та багатосторонніх угод вона прямує від вітчизняної застарілої бази законів до сучасних міжнародних стандартів. Основою даного розвитку є митний контроль - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм МКУ, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Основними пріоритетними напрямками вдосконалення процедур митного контролю є:

- Повномасштабне впровадження електронного декларування. Переваги: зменшення термінів; зменшення впливу людського фактору; зручність використання. Недоліки: законодавча неврегульованість діяльності різних органів влади; застаріла нормативно-правова база у паперовому вигляді; відсутність взаємодії різних державних органів.
- Спрощення процедур митного оформлення. Переваги: можливість скорочення переліку документів, необхідних для здійснення митного контролю (без виключення документів, які спрямовані на захист життя та здоров'я громадян); зменшення затримок і простоїв товарів; більші грошові надходження до державного бюджету. Недоліки: недосконалий перелік документів для митного оформлення; присутній людський фактор.
- Митний пост-аудит. Переваги: зменшення часових втрат; збільшення товарообігу; запобігання правопорушень; своєчасне виконання митними органами захисної, регуляторної та фіскальної функцій. Недоліки: покладання на добровільне дотримання суб'єктами ЗЕД нормативно-правової бази; присутність ризиків митного характеру.

Отож, підсумовуючи вище сказане можна стверджувати, що Україна стоїть на шляху реформування вітчизняного митного контролю до міжнародних

стандартів. Першочерговими напрямками вдосконалення процедур митного контролю є впровадження процедур електронного декларування, спрощення процедур митного контролю, розвиток системи митного пост-аудиту, формування ефективних моделей управління митними ризиками.

Список використаної літератури:

1. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р., редакція від 24.07.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Ткачик Ф. П. Сучасні орієнтири вдосконалення митного контролю в Україні / Ф. П. Ткачик // ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА - 2013. - №1.
3. Шульга М. Г. Митне законодавство України і міжнародні стандарти / М. Г. Шульга // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» - 2014. - № 4.
4. Сушкова О. С. Вдосконалення державного контролю за правильністю визначення митної вартості товарів / О. С. Сушкова // СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МИТНОЇ СПРАВИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ – 2017.

Кожушок Марія Михайлівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Сторожук Олександр Володимирович,**

к.е.н., доцент кафедри митної справи

АНАЛІЗ ОБСЯГІВ КОНТРАБАНДИ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПРОТИДІЇ

Постановка проблеми. Проблема контрабанди в нашій державі набула особливої актуальності та боротьба з даним негативним явищем є першочерговим завданням держави в напрямку реформування митної політики. Річ у тім, що контрабанда є тісно пов'язаною із фінансово-кредитною системою

держави, міжнародною діяльністю, паливно-енергетичною сферою, сферою оподаткування і легального бізнесу, приватизації, інвестицій. Значна частка експортно-імпортних операцій в нашій державі має контрабандне походження, що негативно здійснює вплив на економічний розвиток держави, дестабілізує внутрішній ринок і є підґрунтям для вчинення корупційних дій на усіх рівнях влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням контрабанди та напрямкам її протидії, досліджували в своїх роботах такі науковці: В.І.Волошин, С.А. Гадойбоєв, А.Г. Гуліцький, О.І. Губа, А.В. Ільїна, В.М.Колдаєв, М.Б.Крупкіна, Ю.В. Ложкін, О.М. Омельчук, та інші.

Постановка завдання. Мета нашого дослідження полягає в здійсненні аналізу поставок контрабанди в Україну та пошук ефективних напрямків її протидії.

Виклад основного матеріалу дослідження. З 2011 року в законодавчому аспекті поняття «контрабанди» в Україні не пов'язане із торговельними оборотами, адже відповідно до Кримінального кодексу України предметами «контрабанди» є виключно: 1) культурні цінності, отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброя чи боєприпаси (окрім гладкоствольної мисливської зброї чи бойових припасів до неї), частини вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальні технічні засоби негласного одержання інформації (стаття 201 ККУ); 2) наркотичні засоби, психотропні речовини, їхні аналоги або прекурсори чи фальсифіковані лікарські препарати (стаття 305 ККУ) [1].

Натомість в Митному кодексі України передбачається адміністративна відповідальність за різні способи незаконного переміщення товарної продукції через митну територію нашої держави і ухилення від оподаткування митними платежами (переміщення їх поза митним контролем чи із приховуванням від митного контролю; недекларування товарної продукції; дії, які спрямовані на неправомірне звільнення від справляння митних платежів або зниження їхнього

розміру, а також інші протиправні дії, які спрямовані на ухилення від їх сплати тощо) [2].

В табл.1 відобразимо обсяг контрабанди в Україну та втрати бюджету внаслідок здійснення контрабанди в розрізі митних платежів.

Таблиця 1

Динаміка обсягу контрабанди в Україну та втрати бюджету внаслідок здійснення контрабанди в розрізі митних платежів за 2013 – 2018 роки (млрд. дол. США)

Показники	Роки					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Обсяги контрабандних поставок в Україну	15,3	10,3	8	8,9	10,3	11,9
Втрати бюджету , в тому числі	4,6	3,1	2,4	2,7	3,1	3,6
Мито	1,1	0,7	0,6	0,7	0,8	0,9
Акциз	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ПДВ	3,3	2,2	1,7	1,9	2,2	2,6

Джерело: складено автором на основі [3]

З таблиці 1 бачимо, що обсяги контрабандних поставок в Україну за звітний період зменшились на 3,4 млрд. дол. США, або на 22,22%. Найбільшими вони були у 2013 році – 15,3 млрд. дол.. США. Відповідно і зменшилась динаміка втрат бюджету від поставок контрабанди за звітний період на 1 млрд. дол. США. ,або на 21,73%. Найбільшими втрати були у 2013 році 4,6 млрд. дол.. США. В структурі втрат найбільшу кількість займає ПДВ, його втрати за звітний період зменшились на 1,4 млрд. дол.. США., або на 21,21%. Незважаючи на позитивне зменшення які обсягу контрабанди так і втрат від неї, дані показники для України є високими.

Основними категоріями товарів, які поставлялись в Україну контрабандним шляхом у 2018 році були: машини і електроніка 21,4%, хімічні продукти 14,3%, автотранспорт 10,6%, текстиль і одяг 9,8%, і аграрна галузь - в

середньому по 5% на кожну підгалузь: продукти тваринного та рослинного походження та харчова продукція. В структурі географічного розподілу, то найбільші порушення в міжнародній торгівлі спостерігаються із «сусідами» нашої держави по сухопутному кордону і найбільшими торгово-економічними партнерами в міжнародних відносинах: Польща (16,7%), РФ (15,7%), Німеччина (9,5%), Угорщина (7,1%) і Китай (3,9%).

В нашій державі існує 2 головні проблеми, які забезпечують контрабандну життєздатність: існуючі законодавчі прогалини, котрі формують проблему відсутності інструментарію боротьби із порушенням митних правил; спотворення внутрішнього ринку і основних принципів конкуренції від чого страждає, зокрема, легальний бізнес [3].

Щоб вирішити дані проблеми і зменшити рівень контрабанди і порушення митних правил, на наше переконання, необхідно: відкрити доступ співробітникам митниць ДФС до баз даних інших провладних органів і підприємницьких структур; вибірково здійснювати перевірку за певними методологічними вказівками всю документацію за товарами, яка проходять крізь “зелений”, “червоний” і “жовтий” коридори; збільшити рівень безпеки переміщення міжнародних вантажів та створити економічно - вигідні умови для учасників ЗЕД; впроваджувати міжнародні стандарти та нормативи. Також варто впроваджувати нові пріоритети митної політики, зокрема потрібно модифікувати систему митного оподаткування для мінімізації таких явищ, як контрабанда і порушення митних правил.

Отже, сучасна контрабанда в нашій державі давно переросла свої ранні класичні форми та на сучасному етапі є однією із складових організованої злочинності в економічній сфері. В процесі дослідження ми встановили, що обсяги контрабандних поставок в Україну за звітний період та втрати бюджету від них зменшились. Під час дослідження ми виявили основні проблеми життєздатності контрабанди та запропонували напрями їх вирішення. Реалізація даних напрямів дозволить забезпечити інвестиційної привабливості в державі , збільшить надходження додаткових фінансових ресурсів до

державної скарбниці, захистить національні інтереси держави, поліпшить систему перетину через державний кордон.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI II Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI II Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Аналіз обсягів контрабанди в Україні: масштаби, прямі / непрямі втрати бюджету та економіки. URL: <https://platforma-msb.org/analiz-obsyagiv-kontrabandy-v-ukrayini-masshtaby-pryami-nepryami-vtraty-byudzhetu-ta-ekonomiky/>
4. Ільїна А. В. Загрози економічній безпеці держави в контексті митного оподаткування / А. В. Ільїна, О. І. Губа // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. - 2012. - № 2. - С. 82-88. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2012_2_13.

Мельник Лілія Олександрівна,

студентка групи ОМЛ-18-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ПРОБЛЕМА ЗАНИЖЕННЯМ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ

В Україні проблема заниження митної вартості товарів становить серйозну загрозу економічним інтересам держави. Оскільки митна вартість є основою для обчислення митних платежів, вона стає об'єктом для маніпуляцій

багатьма недобросовісними учасниками зовнішньоекономічної діяльності, які бажають знизити законний податковий тягар.

Згідно з оцінками вітчизняних експертів та їх зарубіжних колег, вартісні правопорушення можуть призвести до скорочення податкових надходжень до бюджету держави на 50 %. В Україні, правопорушення пов'язані із заниженням митної вартості товарів традиційно складають до 40 % всіх митних правопорушень [4], тобто щорічно завдяки заниженню митної вартості бюджет країни не дораховує трохи більше 4 млрд. дол. США. Акцентуємо увагу на тому, що питання фінансових втрат є вельми актуальним для нашої держави, бюджет якої формується, переважного, за рахунок митних і податкових надходжень.

Для розуміння всієї важливості ефективного контролю над митницею, хочемо зазначити, що доходи бюджету від зовнішньої торгівлі формуються не лише з мита (27,1 млрд. гривень або 3 % доходів державного бюджету в 2018 р.), а й імпортного ПДВ, що генерує для України, країни з однією з найбільш відкритих економік у світі, левову частку надходжень до бюджету. Так, в 2018 р з 374 млрд. гривень надходжень податку на додану вартість, – 295,4 млрд. гривень або 79 % було сформовано саме за рахунок імпортного ПДВ. Спільно з митними платежами та імпортним акцизом – це 40,2 %, або майже половина доходів держбюджету [2]. Бюджетні втрати держави не є єдиним негативним наслідком такого роду економічного правопорушення. Недостовірне декларування митної вартості товарів згубно впливає на конкурентоспроможність країни в цілому, підриваючи тим самим ринковий принцип справедливої конкуренції. В результаті декларування товарів за заниженими цінами на внутрішньому ринку країни створюється дисбаланс між дешевими імпортними товарами і дорогими товарами вітчизняного виробництва.

З огляду на негативні для країни наслідки, пов'язані з недостовірним декларуванням митної вартості товарів, питання вимірювання масштабів цього явища стає вельми актуальним. До того ж, дане питання становить певний

науково-дослідний інтерес, оскільки на сьогодні немає єдиної методики комплексної оцінки обсягів нелегального імпорту.

Можна виділити кілька методів оцінки нелегального імпорту, які використовуються в різних державних установах та наукових колах:

- 1) метод опитування експертів або експертних оцінок;
- 2) метод «дзеркальної» статистики;
- 3) метод вивчення та аналізу внутрішнього ринку і попиту.

Використання першого методу – методу опитування експертів – характерно для оцінки нелегального імпорту в окремому сегменті торгівлі товарами. Суть методу «дзеркальної» статистики полягає в зіставленні даних митної статистики про вітчизняний імпорт товарів із даними країн-партнерів про експорт тих же товарів в Україну. Зіставлення дозволяє розглядати кожен окремий товаропотік із двох точок зору: з точки зору відправника вантажу і з точки зору його отримувача. Розбіжності в оцінках понад прийняті припущення можуть вказувати на неузгодженість статистичного обліку в країнах-партнерах, але найчастіше вони свідчать про порушення контролю та обліку [1, с. 38].

Метод вивчення й аналізу внутрішнього ринку та попиту полягає в тому, що для відображення загальної динаміки розмірів заниження митної вартості та «човникової торгівлі» НБУ зіставляє темпи зростання вітчизняного виробництва споживчих товарів, офіційний імпорт і запаси в торгових організаціях. НБУ, використовуючи дані Державної служби статистики України та ДФС України, оцінює вартість незареєстрованого ввезення споживчих товарів шляхом порівняння кількості проданих через роздрібну торгівлю товарів з обсягами їх внутрішнього виробництва та офіційним імпортом. Розбіжність між цими величинами становить незареєстрований імпорт кінцевих споживчих товарів. Таким чином, можливість використання різних методів оцінки обсягів недостовірного декларування митної вартості дозволяє визначити ефективність вжитих державою заходів митного регулювання та контролю зовнішньоторговельної діяльності.

Системними заходами в ефективній боротьбі із заниженням митної вартості та недостовірним декларуванням, на нашу думку, є реалізація наступних заходів:

- впровадження технології попереднього інформування між митними органами про вартість товарів ризику;
- створення системи контролю митної вартості після випуску товарів, заснованої на методах аудиту та аналізу ризиків недостовірного декларування;
- автоматизація процедур контролю митної вартості в процесі митного оформлення із застосуванням принципу вибіркового контролю;
- створення інформаційної бази даних цін на найбільш податкоємні товари;
- створення інституту, який сприяє прискоренню та підвищенню ефективності контролю митної вартості на етапах попереднього і наступного контролю – інституту уповноважених економічних операторів на основі оцінки критеріїв їх законослухняності. Незважаючи на те що МК України передбачив запровадження інституту уповноважених економічних операторів в Україні жодне підприємство ще не отримало такого статусу;
- організація тісної взаємодії митних органів ДФС України з іншими державними органами при проведенні спільних перевірочних заходів;
- підвищення якості аналітичної роботи митних органів ДФС України з вивчення обставин та умов зовнішньоторговельних угод на предмет наявності факторів, що впливають на «штучне» заниження цін товарів.

Подальший розвиток податкової та митної справ повинен базуватися на створенні й упровадженні єдиних обов'язкових систем електронного обліку купівлі-продажу товару обліку; визначення та електронного обліку бази оподаткування; електронної інтегрованої системи відслідковування руху товарів по всьому ланцюгу постачання, у тому числі в різних країнах; безперервного митного, податкового та аудиторського контролю від кордону до кінцевого покупця на основі уніфікованого товарознавчого опису товарів,

уведення його до бухгалтерського, податкового та митного обліку, який здійснюватиметься в електронному вигляді [3].

Тільки перехід на новий рівень керування дасть можливість створити механізм, який ефективно працюватиме на забезпечення національних інтересів та безпеки України.

Список використаної літератури:

1. Жуковская В. М., Чертко Н. Т. Масштабы и формы теневого импорта в России. Российский внешнеэкономический вестник, 2006. № 2 (Февраль). С. 37 – 48.
2. Руденко Т. Аналіз обсягів контрабанди в Україні: масштаби, прямі/непрямі втрати бюджету та економіки. URL: <http://apitu.org.ua/node/119> (дата звернення: 26.09.2019)
3. Пашко П.В., Пашко Д.В. Інституціональне забезпечення координованої реалізації податкової та митної політики в Україні. / К. - Фінанси України. - №5. – 2019. – С. 97 - 123.
4. Шевчук С. В. Аналіз динаміки здійснення митної справи в Україні. Економічна наука, 2018. № 8. С. 65 – 70.

Невмержицька Ірина Олександрівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна,**

к.е.н., доцент кафедри митної справ

ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

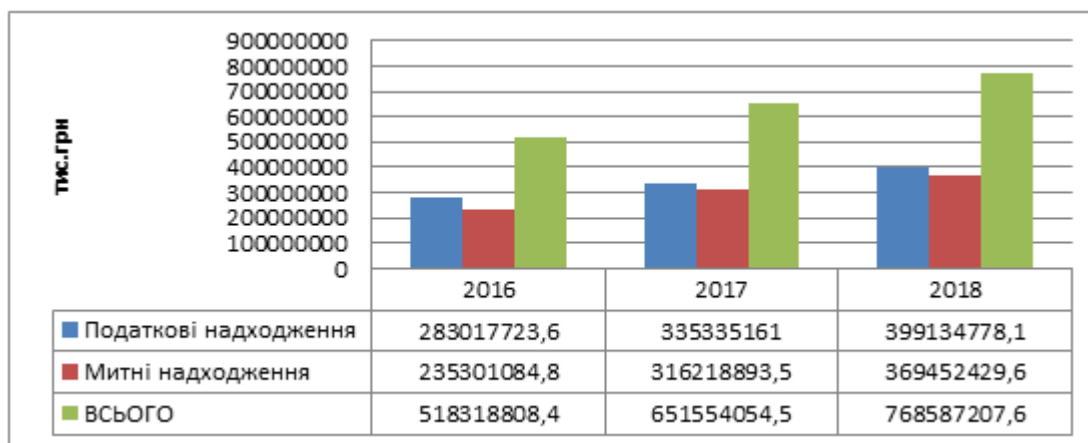
З часу вступу України до СОТ в науковій літературі значна увага приділяється митним платежам, їхній структурі, реалізації їх фіскальної функції. Це актуалізує питання дослідження управління митними платежами

під час проведення експортно-імпортних операцій, адже від ефективного справляння залежить стабільність надходження митних платежів та підтримка стійкості фінансової системи держави загалом.

Дослідженням фіскальної ефективності митних платежів займалися такі науковці, як: Бережнюк І, Голинський Ю, Гребельник О, Тополенко Н, Пашко П, Проценко Т та інші.

Протягом останніх десяти років в Україні широко застосовуються митні інструменти, завдяки яким забезпечується захист національних державних інтересів. Головними із яких є митні платежі, які є важливими важелями регулювання міжнародної діяльності і основним джерелом наповнення державної казни. У МКУ, до митних платежів відносяться: «мити; акцизний податок та ПДВ із ввезених на митну територію України підакцизної продукції [1].

Для того аби визначення фіскальної ефективності митних платежів порівняємо їх із податковими платежами (рис 1).



Джерело: розроблено автором на основі офіційних даних ДФС України [2]

Рис 1 Динаміка податкових і митних платежів до Державного бюджету України в 2016 - 2018 роках (тис.грн)

З рис 2.1 динаміка державної казни від податкових надходжень протягом досліджуваного періоду збільшилась на 250268399,30 тис. грн.. В цілому ж митні платежі поступали в 2016 році податковим на -47716638,85 тис. грн, в 2017 році ситуація змінилась і вже податкові митні платежі поступали

податковим всього лиш на 19116267,42 тис. грн, а в 2018 році різниця становила 29682348,46 тис. грн. Загалом динаміка митних платежів в 2016 - 2018 роках підвищилась на 134151344,80 тис. грн..

Структура митних платежів показана на рис 2.2.

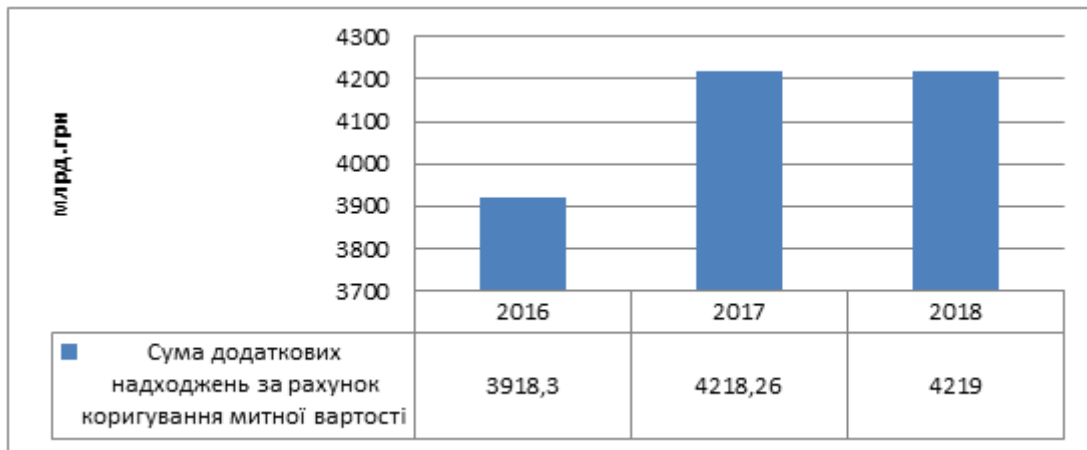


Джерело: розроблено автором на основі офіційних даних ДФС України [2]

Рис 2.2 Динаміка структури митних платежів в 2016 - 2018 роках (тис. грн)

З рис 2 в структурі митних платежів, найбільшу кількість займає ПДВ, його динаміка збільшення за 2016 – 2018 склала - 262438489,5 тис. грн, друге місце посідає акцизний податок, надходження якого у 2016 - 2018 роках зменшилось на 135817556,2 тис. грн, третє місце посідає ввізне мито, його динаміка за 2016 - 2018 роки збільшилась на 6559380,58 тис. грн.

Митниці ДФС України в 2018 році забезпечено реалізацію заходів щодо контролю правильності визначення митної вартості товарів. Загальна сума додаткових надходжень грошових коштів від коригування митної вартості в 2018 році склала 4,219 млрд. грн., що на 0,764 млрд. грн. чи на 15 % менше показника 2017 року (рис 3.).



Джерело: розроблено автором на основі офіційних даних ДФС України [2]

Рис 3 Динаміка додаткових надходжень за рахунок коригування митної вартості за 2016 – 2018 роки млрд. грн

Загальна сума додаткових надходжень від коригування митної вартості в загальних надходженнях державного бюджету нашої держави в 2018 році становила 1,3%.

Незважаючи на позитивну динаміку надходження митних платежів, на сучасному етапі існує безліч проблем під час їхнього справляння, основними з яких є:

- значна та невиправдана кількість формальних процедур, перезавантаженість працівників митниць ДФС, довгі черги і корупція на українських митницях;
- проблема правильності встановлення країни походження товарної продукції і ідентифікація коду під час переміщення товарної продукції через митну територію держави внаслідок чого відбувається заниження розміру ввізного мита і, водночас, зменшення суми нарахування ПДВ;
- значний рівень тіньової економіки, масштабність котрої стала важливою домінантною не лише економічного, але й суспільного життя держави.

Основними напрямками вирішення даних проблем є: поліпшення організаційно-нормативного і інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності митниць ДФС України; посилення контролю митниць ДФС України щодо правильності класифікації і визначення країни походження товарної продукції; спрощення оформлення митних процедур та регулювання

діяльності; введення в дію ефективних загальних та галузевих методів стосовно протидії корупції; використання спрощеного порядку митного оформлення товарної продукції; надання податкових пільг та знижок; формування дієвої системи управління персоналом на митницях ДФС України.

Отже, протягом 2016 – 2018 років динаміка надходжень від митних платежів збільшилась на 5%. Найбільшу частку серед яких займає ПДВ із ввезених на митну територію нашої держави товарів та послуг, його частка в структурі дохідної частини зведеного бюджету в 2018 році склала 38,43%. Задля покращення фіскальної ефективності митних платежів в Україні необхідно здійснити вище перелічені заходи.

Список використаної літератури:

1. Митний кодекс України. URL: [Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки..](#)
2. Офіційні дані Державної фіскальної служби України <http://sfs.gov.ua/>
3. Голинський Ю. О. Управління митними платежами при здійсненні експортно-імпортних операцій та шляхи його покращення [Текст] / Ю. О. Голинський, О. В. Яцишин // Молодий вчений. — 2018. — №10.

Нізельська Марія Анатоліївна,

студентка групи МEB-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: Лепеха Марина Олександрівна,

старший викладач кафедри митної справи

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Для різних країн світу існують індивідуальні загрози митній безпеці. У деяких країнах загрозу становлять контрабанда наркотиків і зброї, незаконна міграція (як суспільно небезпечна й така, що сприяє підвищенню рівня

терористичної загрози), в інших – так звана економічна чи «товарна» контрабанда (фактично ухилення від сплати податків). Також загрози для митної безпеки деяких країн світу можуть становити незаконне переміщення через митний кордон контрафактних товарів, підакцизних товарів (особливо цигарок та автомобілів), валютних і культурних цінностей, належне митне регулювання (застосування митних процедур, тарифних і нетарифних ставок, установлення належного рівня податків і зборів) і контроль за повнотою сплати митних та інших платежів, а також правильністю бази оподаткування.

Окрім того, з огляду на те що митну безпеку необхідно розглядати як стан захищеності кордонів держави, можна виокремити такі реальні й потенційні загрози для безпеки державного кордону: намагання змінити лінію державного кордону України або відторгнути частину її території; прикордонні конфлікти, озброєні й неозброєні провокації; незаконне перетинання державного кордону великою кількістю прикордонного населення через виникнення регіональних або прикордонних конфліктів; незаконне ввезення чи вивезення зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних речовин, вантажів без митного та інших видів контролю, екологічно небезпечних технологій, речовин і матеріалів; незаконне ввезення літератури та магнітних носіїв, що мають зміст антидержавного, терористичного, сепаратистського, націоналістичного й екстремістського наряду; перетинання державного кордону поза пунктами пропуску; використання підроблених, недійсних, чужих паспортних документів або їх відсутність під час перетинання державного кордону в пунктах пропуску [2].

Дослідженням проблем митної безпеки та іноземного досвіду у сфері забезпечення митної безпеки займалися такі зарубіжні та вітчизняні вчені й науковці, як В.Б. Авер'янов, Л.О. Бицька, Л.О. Врублевська, Н.І. Гавловська, Р.М. Дацків, М.А. Кочубей, М.М. Левко, В.Я. Настюк, К.І. Новікова, О.В. Осадча, П.В. Пашко, П.Я. Пісной, С.М. Перепьолкін, В.В. Ченцов та ін. Разом із тим проблема розроблення найбільш дієвих засобів протидії контрабанді й іншим порушенням митних правил з урахуванням міжнародного досвіду

забезпечення митної безпеки зумовлена змінами соціально-економічних умов у державі, розвитком науково-технічного прогресу, змінами у сфері злочинності й іншими факторами.

У науковій літературі зазначається, що основні відмінності в механізмах державного управління митною справою зумовлюються пріоритетами митної політики, визначенням статусу й функцій митної служби, а адміністративна підпорядкованість може бути класифікована так: міністерства та відомства економічно-фінансової групи (міністерству фінансів, економіки, торгівлі тощо); міністерства адміністративно-політичної групи (міністерству внутрішніх справ, закордонних справ тощо); інша адміністративна підпорядкованість; автономний статус [3].

Саме з урахуванням пріоритетів митної політики держави та загроз митній безпеці країни пропонується розглянути систему органів провідних країн світу, на які покладається функція із забезпечення митної безпеки, і розглянути їхні повноваження.

Так, у Німеччині з 1 січня 2016 року запроваджено нову модель митного управління, на чолі якої як вищий федеральний орган натеper – Генеральна митна дирекція (Generallzolldirektion). З метою забезпечення митної безпеки федеральне законодавство покладає на митні органи Німеччини досить широкі повноваження. Окрім стягування митних платежів і контролю за переміщенням товарів через кордон, до сфери повноважень митних органів зараховано як боротьбу з контрабандою наркотичних, тютюнових і лікерогорілчаних виробів, зброї та боєприпасів, так і запобігання фінансуванню й припинення фінансування тероризму [4].

У США забезпеченням митної безпеки займаються багато органів, проте після терористичних атак 11 вересня 2001 року основну увагу на кордоні уряд цієї країни спрямував на напрямі забезпечення захисту американського народу від терористичних атак. Саме тому більшість служб та організацій, що забезпечують митну безпеку, входять до складу Міністерства внутрішньої безпеки США, основними завданнями якого є запобігання тероризму, безпека

кордонів, управління імміграційними процесами, координація відомств при надзвичайних подіях тощо [1].

До завдань митної служби Республіки Польща належить реалізація державної митної політики, а також виконання інших завдань, а саме: контроль за дотриманням митного права, а також інших нормативних документів, пов'язаних із переміщенням товарів через кордон; справляння митних зборів та інших платежів, пов'язаних із переміщенням товарів; податковий контроль, стягнення акцизного податку; співпраця в реалізації спільної європейської політики; ведення статистики внутрішнього товарообігу між країнами-членами ЄС (INTRASAT); запобігання незаконному вивезенню культурних цінностей; контроль за легальністю працевлаштування іноземців; співпраця з митними органами інших країн ЄС і міжнародними організаціями [5].

Забезпеченням митної безпеки Великої Британії займаються декілька органів, основні з яких – Державна служба з податкових і митних зборів (Her Majesty's Revenue & Customs), Національне агентство з питань злочинності (National Crime Agency), Прикордонні війська (UK Border Force), Агентство з віз та імміграції (UK Visas and Immigration) [1, с. 3].

Проаналізувавши систему державних органів, які здійснюють реалізацію державної митної політики та забезпечення митної безпеки інших країн, можемо зробити висновок, що однією з функцій митних органів є запобігання правопорушенням (у тому числі й кримінальним). Така функція корелюється з діяльністю митних органів і нашої держави

Отже, на підставі проведеного аналізу можемо підсумувати, що система забезпечення митної безпеки країни формується залежно від загроз безпеці конкретної країни чи союзу держав, яка включає в себе адміністративну підпорядкованість суб'єктів забезпечення митної безпеки, їхню мету і правовий статус. Систему забезпечення митної безпеки України варто формувати з урахуванням міжнародного досвіду провідних країн світу. У зв'язку з цим убачається необхідним реформування суб'єктів забезпечення митної безпеки України. Окрім того, необхідним є розширення повноважень

щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності митними органами й уніфікація митного та кримінального процесуального законодавства України в частині, що стосується забезпечення дієвих механізмів реалізації митними органами оперативно-розшукових заходів щодо злочинів, ознаки яких можуть бути виявлені під час здійснення митного контролю.

Список використаної літератури:

1. Попівняк О.І. Міжнародний досвід забезпечення митної безпеки. Правова просвіта: електронне науково-фахове видання. 2018. № 2. URL: http://www.pravo.nayka.com.ua/pdf/2_2018/82.pdf.
2. Цевельов О.В. Реальні та потенційні загрози для національної безпеки України у сфері охорони державного кордону. URL: <https://matrix-info.com/2017/09/06/realni-ta-potentsijni-zagrozy-dlya-natsionalnoyi-bezpeky-ukrayiny-u-sferi-ohorony-derzhavnogo-kordonu/>.
3. Ченцов В.В. Митна служба в системі державного управління в зарубіжних країнах: компаративний аналіз. Університетські наукові записки. 2009. № 1 (29). С. 333–339.
4. Петрова І. Митна служба Німеччини в інтегрованій системі митних служб європейського союзу. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 1. С. 121–126.

Стецюк Яна Олександрівна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТОВАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

В сучасних умовах розвитку перед Україною гостро постає питання митного оформлення імпортованих транспортних засобів. Безпосередньо вирішення цієї проблеми потребує обґрунтованого та виваженого аналізу досвіду зарубіжних країн. В даному дослідженні розглянуто систему митного оформлення транспортних засобів таких країн як: Канада, Австралія та Гонконг. Головною відмінністю митного оформлення даних країн є те, що хоч вони і функціонують на різних континентах, їх система права має однакові корні англосаксонського типу.

У Канаді контроль за здійсненням процесу імпорту транспортних засобів відповідає Канадське агентство прикордонних служб, що керується у своїй діяльності положеннями Митного закону, Закону про безпеку автотранспорту та Правилами техніки безпеки рухомих транспортних засобів.

Згідно з чинними правилами на територію Канади дозволено ввозити транспортні засоби, що можуть бути віднесені до однієї із зазначених груп:

- транспортні засоби, що підпадають під реєстрацію у Програмі реєстрації імпортованих транспортних засобів (RIV Program) – це транспортні засоби, які були придбані на території США;
- транспортні засоби, що не підпадають під реєстрацію у RIV Program – до цієї групи належать всі інші транспортні засоби, включаючи транспортні засоби, що відповідають Канадським стандартам безпеки автомобільних

транспортних засобів, транспортні засоби щодо яких не діє регулювання та транспортні засоби, що імпортуються тимчасово [1].

Належність імпортованого транспортного засобу до першої чи другою групи впливає на те, які саме податки та платежі доведеться сплатити власнику. Загалом Законом передбачено сплату мита, акцизного податку та податку на товари та послуги (goods and services tax - GST). Мито сплачується з ввезених транспортних засобів, якщо країною їх походження є будь-яка країна окрім США та Мексики.

Процедура сплати податку на товари та послуги визначається тим, куди саме імпортується транспортний засіб. Якщо транспортний засіб імпортується до Нової Шотландії, Нью-Брансвіку, Ньюфаундленду та Лабрадору, Онтаріо або Британської Колумбії, імпортер повинен сплатити як податок на товари та послуги, так і регіональну частину гармонізованого податку з продажу (HST), коли вони ліцензують свій транспортний засіб. В інших провінціях податок з продажу сплачується під час ліцензування транспортного засобу [2].

Крім того, власники імпортованих транспортних засобів повинні додатково сплачувати акцизні податки у двох випадках:

- якщо імпортований автомобіль оснащено кондиціонером;
- якщо витрати пального є більшими за 13 літрів на 100 км. та якщо автомобіль було введено в експлуатацію після 19 березня 2007 року [1].

На відміну від Канади, у Гонконзі контроль за процесом імпорту та реєстрації транспортних засобів одночасно здійснюють три органи: Митна та акцизна служба, Департамент охорони навколишнього середовища і Департамент транспорту Гонконгу.

Процедура митного оформлення імпортованого транспортного засобу включає декілька етапів:

- 1) перед відправленням автомобіля у Гонконг необхідно отримати дозвіл від Департаменту захисту навколишнього середовища, яким підтверджується, що даний транспортний засіб повністю відповідає стандартам щодо рівня викидів та шумового забруднення;

2) протягом 14 днів з моменту ввезення імпортер зобов'язаний подати до Митної та акцизної служби точне та повне декларування транспортного засобу. Крім того, протягом 30 днів з моменту ввезення транспортного засобу імпортер повинен заповнити форму «Імпортне відшкодування (Import Return)». У разі не виконання даної умови імпортер повинен буде сплатити штраф у розмірі 500 000 доларів США та відбути 12 місячне покарання з позбавленням волі;

3) після прибуття імпортного автомобіля в Гонконг необхідно звернутись до Центру експертизи транспортних засобів для здійснення перевірки автомобіля;

4) наступним етапом є подання заявки на першу реєстрацію автомобіля, сплата першого реєстраційного податку та реєстраційного внеску за реєстрацію транспортного засобу, оплата ліцензійного платежу за автомобіль та отримання ліцензії від Фонду допомоги жертвам дорожньо-транспортних пригод. Варто зазначити, що транспортні засоби, які імпортуються до Гонконгу не підлягають сплаті мита, однак ставки реєстраційного податку є досить високими. Так, при ввезенні автомобілів для приватного користування з перших 150 000 доларів США оподаткованої вартості необхідно сплатити 40% податку; з наступних 150 000 доларів США 75%; на наступні 200 000 доларів США - 100%; з решти вартості - 115% [4].

Схожий підхід до регулювання імпорту транспортних засобів діє і в Австралії. Перш ніж імпортувати будь-який автомобіль у цю країну, необхідно звернутися до Департаменту інфраструктури та регіонального розвитку для отримання Дозволу на імпорт транспортного засобу (Vehicle Import Approval). Крім того, власник несе відповідальність за те, щоб транспортний засіб відповідав Вимогам до біологічної безпеки імпортованих автомобілів. Щодо транспортних засобів обладнаних кондиціонером або холодильною системою, діє вимога про наявність імпортової ліцензії на викиди озоноруйнівних речовин та синтетичних парникових газів [3].

В Австралії, як і в Канаді, передбачено сплату мита, податку на товари та послуги (GST) та, в окремих випадках, податку на розкішні автомобілі (luxury car tax - LCT) [3].

Ставка мита визначається відповідно до Закону про митний тариф (1995 р.) та сплачується за митною вартістю транспортного засобу. Варто зазначити, що в Австралії діє два основних підходи до оцінки митної вартості транспортного засобу – традиційний та альтернативний.

Відповідно до традиційного підходу митна вартість транспортного засобу визначається як ціна транспортного засобу, за яку він був придбаний, конвертована в австралійські долари за офіційним курсом обмін на дату експорту транспортного засобу з місця експорту. Альтернативний підхід застосовується у разі неможливості використання традиційного. У даному випадку митна вартість може визначатись за ціною аналогічного товару або ж за допомогою експертної оцінки вартості транспортного засобу [4].

Як свідчить проведене дослідження, процес митного оформлення імпортованих транспортних засобів у розглянутих країнах має ряд спільних рис – це значна увага до відповідності транспортного засобу чинним екологічним нормам та правилам, поширена практика сплати додаткових, відмінних від мита, платежів під час ввезення та оформлення транспортного засобу. На нашу думку, Україна повинна більше уваги приділяти аналогічним питанням під час імпорту транспортними засобами в Україну, що покращить екологічну ситуацію в країні та поповнить бюджет держави.

Список використаної літератури:

1. Memorandum D19-12-1 Importation of Vehicles URL: <https://www.cbsa-asfc.gc.ca/publications/dm-md/d19/d19-12-1-eng.html>
2. Guidelines for Importation and Registration of Motor Vehicle URL: http://www.td.gov.hk/en/public_services/licences_and_permits/vehicle_first_registration/guidelines_for_importation_and_registration_of_mot/index.html
3. Importing a motor vehicle URL: <https://www.homeaffairs.gov.au/busi/cargo-support-trade-and-goods/importing-goods/importingmotor-vehicles>

4. Guide to the valuation of imported road vehicles URL:
<https://www.homeaffairs.gov.au/>

Струтинська Катерина Вікторівна,

студентка групи ММБ-17-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Микитенко Тетяна Владиславівна,**

к.е.н., доцент кафедри митної справ

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СПРИЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ З БОКУ МИТНИХ ОРГАНІВ

Глобалізація кидає виклик основам захисту прав інтелектуальної власності, адже інтелектуальна власність не є територіальною з погляду свого застосування та свого значення. Інтелектуальна власність є невід’ємною складовою міжнародної торгівлі й глобальної економіки. Разом із тим, оскільки права інтелектуальної власності є приватними і територіальними за своїм характером правами, виникає потреба забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

Країни, зокрема ті, що розвиваються, шукають для себе можливості, аби створити сприятливий клімат для залучення інвестицій, у тому числі іноземних, для розвитку бізнесу, стимулювати більш високу економічну активність. Для досягнення цієї мети одним із важливих міркувань є створення міцного і збалансованого режиму інтелектуальної власності, який має сприяти комерційній та промисловій діяльності у цілому. Зокрема у Доповіді Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) за 2015 рік «Револьюційні інновації та економічне зростання» зазначено, що інтелектуальна власність перебуває у центрі інноваційного зростання національних економік [1].

Для України, що взяла курс на євроінтеграцію з початку 2000-х рр., й активно його реалізує, питання захисту прав інтелектуальної власності набувають додаткового змісту. Зокрема, уклавши у 1994 р. Угоду про партнерство та співробітництво з ЄС, а також вступивши у 2008 р. до СОТ (що потягло за собою застосування Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угоди TRIPS) [4]), Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити рівень захисту сфери інтелектуальної власності, аналогічний існуючому в Європейському Союзі. Зазначені зобов'язання не є голослівними, адже на сьогодні економічні санкції за невиконання цієї умови вже застосовувалося відносно країн – членів СОТ (зокрема, щодо Данії, Ірландії, Греції).

В Україні, незважаючи на значні зрушення в напрямі формування якісної нормативної щодо питань правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, питання з порушеннями прав інтелектуальної власності (ПІВ), а отже, і з захистом таких прав, залишаються здебільшого не вирішеними.

Охорона прав інтелектуальної власності здійснюється засобами цивільного, кримінального, адміністративного, у тому числі й митного права. Згідно зі ст. 256 МК України митний контроль та митне оформлення товарів, що містять інтелектуальну власність здійснюється у встановленому порядку. Більш детально особливості переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, урегульовано Постановою КМУ № 412 від 28 квітня 2001 р. «Про затвердження Положення про порядок реєстрації та переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності [2, с. 5].

Для забезпечення митного контролю при переміщенні через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, інформація про зареєстровані товари надсилається до усіх митних органів України.

Імплементация заходів, покликаних забезпечити належний захист ПІВ при переміщенні товарів через митний кордон, є частиною міжнародних

зобов'язань України. Так, вказана сфера прямо згадується в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – ТРІПС), прийнятій у межах Світової організації торгівлі, та в Угоді про асоціацію. Слід відзначити, що вказані вимоги вже частково імплементовані у національне законодавство України. Зокрема, діє митний реєстр об'єктів ПІВ, в якому станом на 22.07.2019 рік зареєстровано 4074 ОПІВ, але діючих ОПІВ лише 1358. Склад об'єктів права інтелектуальної власності подано на рисунку 1 [3].

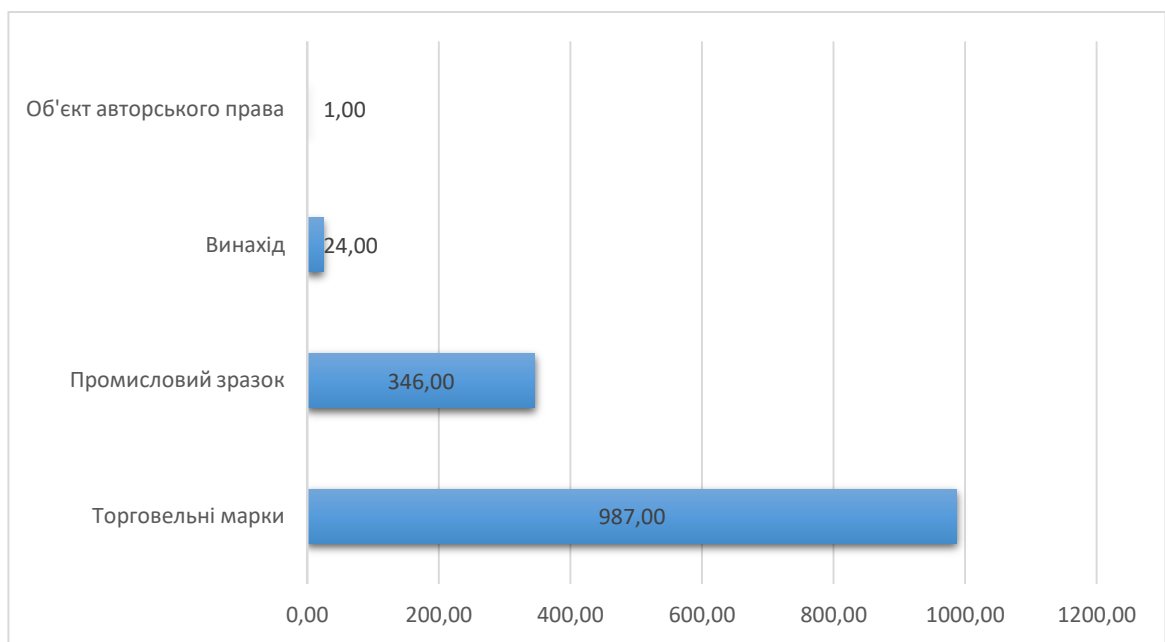


Рис.1. Митний реєстр ОПІВ станом на 22.07.2019 рік [3]

Водночас, Статистика ДФС свідчить, що митні органи не є активними у частині вжиття інших заходів щодо протидії порушенням ПІВ.

Таким чином можна зробити висновок, що перед Україною, яка обрала для себе інноваційний шлях розвитку та розбудову економіки знань, стоїть невідкладне завдання щодо створення умов для належного та ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

Наразі в Україні відсутній суттєвий прогрес наближення законодавства щодо прав інтелектуальної власності в митній сфері відповідно до європейських норм та принципів.

Зважаючи на це, Україні необхідно, по-перше, визначитися з принципом вичерпання прав. Зацікавлені сторони повинні дійти консенсусу щодо затвердження в українському законодавстві національного або міжнародного принципу вичерпання прав. Це пришвидшить схвалення та імплементацію необхідних законодавчих змін для наближення українського законодавства у сфері захисту ПІВ на митному кордоні України. По-друге, прийняти зміни до Закону «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг», що звузить можливості для зловживань «патентних тролів» із використанням Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності. По-третє, удосконалити процедури митного призупинення оформлення товарів, знищення контрафактної продукції. І на останок створити систему моніторингу дотримання ПІВ в Україні.

Список використаної літератури:

1. World Intellectual Property Report 2015 «Breakthrough Innovation and Economic Growth» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2015.pdf.
2. Митний кодекс України: закони і законодавчі акти /Інформаційно-правовий центр "Ксилон"; Ред. В. М. Жилінков. - Харків: 2006. - 192 с.
3. Перелік об'єктів права інтелектуальної власності, включених до митного реєстру. Державна фіскальна служба України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/100237.html>
4. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС) від 15.04.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018.

Петрук Ярослав Анатолійович,

студент групи ММБ-17-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: Борса Вадим Вікторович,

старший викладач кафедри митної справи

ПРИНЦИП «ЄДИНОГО ВІКНА» НА МИТНИЦІ

Реалізація стратегічного курсу на інтеграцію України до європейського політичного, економічного та правового простору та створення передумов для набуття Україною членства у Європейському Союзі досить ефективно сприяють утвердженню України як впливової європейської держави.

В умовах інтеграційних процесів потужним інструментом вирішення проблеми наближення законодавства України з питань державної митної справи до стандартів Європейського Союзу, а також розвитку державної митної справи при реалізації Угоди про асоціацію Україна–ЄС є запровадження концепції «єдиного вікна», спрямованої на суттєве скорочення часу при перетині кордонів та проведенні зовнішньоекономічних операцій.

Згідно постанови Кабінету Міністрів від 25 травня 2016 р. № 364 у пунктах пропуску та місцях митного оформлення товарів в Україні запрацювала автоматизована електронна система «Єдине вікно», через яку здійснюються всі види контролю та проводиться обмін інформацією про товари, що переміщуються через кордон України між різними службами контролю та митницями в автоматичному режимі. Розпочада вона працювати на добровільних засадах.

Основними нововведеннями зазначеної постанови КМУ № 364 є:

1. скорочується кількість контролюючих органів на кордоні за рахунок:
 - посадові особи митниць перевірятимуть дозвільні документи, які на сьогодні перевіряються посадовими особами Державної екологічної інспекції;

- посадові особи Державної прикордонної служби України перевірятимуть рівень радіоактивного забруднення транспортних засобів та вантажів, що ввозяться на митну територію України. Ці перевірки на сьогодні здійснюються посадовими особами Державної екологічної інспекції;

- скасовується санітарно-епідеміологічний та екологічний контроль товарів, що переміщуються через митний кордон.

2. скасування необхідності отримання підприємствами позитивного висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи для здійснення санітарно-епідеміологічного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України.

«Єдине вікно» - це один з важливих антикорупційних кроків, який мінімізує людський фактор при прийнятті рішень контролюючими органами, стимулює їх перехід на європейські принципи здійснення державного контролю та сприяє міжнародній торгівлі.

Згодом, з урахуванням усіх консультацій та практичного досвіду застосування механізму "єдиного вікна" в інших країнах, Мінфін розробив проект з удосконалення цієї системи. І 31 січня Кабмін схвалив це рішення. Тож з 1 лютого 2018 року система «єдиного вікна» діє в обов'язковому порядку в рамках диференційованого підходу – з урахуванням особливостей транспортних операцій.

Перші результати застосування принципу «єдиного вікна» як обов'язкової процедури під час здійснення митного оформлення при ввезенні товарів на митну територію України свідчать про позитивну динаміку його застосування. Так, у 16 митницях ДМСУ показник застосування принципу «єдиного вікна» при митному оформленні імпорту наблизився до 90%.

Лише протягом 3 та 4 травня із 10,2 тис. поданих митних декларацій, згідно з якими товари підлягали тим чи іншим видам державного контролю, 8,2 тис. оформлено за принципом «єдиного вікна». Це становить 80,6% від загального обсягу оформлених декларацій. Зокрема, за період з 01.02.2018р. по 10.06.2018р. кількість МД, оформлених за принципом «єдиного вікна» в

Україні, в цілому склала 604 тис. (78,8%), зокрема: імпорт 371, 7 тис. (81,6%), експорт 218,2 тис. (88,2%), транзит 14,4 тис.(22,5%).

Найбільший відсоток оформлень товарів підприємствами із застосуванням «єдиного вікна» мають такі митниці ДФС як Полтавська – 100%, Луганська – 100%, Івано-Франківська – 97,7%, Рівненська – 97,4%, Львівська – 95,8% та Волинська – 94,7%.

Не зважаючи на те, що «Єдине вікно» відкрилось повністю, воно все-одно не досконале і потребує реформування.

Серед проблем з якими стикались декларанти при застосуванні принципу «єдиного вікна» під час митного оформлення товарів є обов'язковість у 100 % випадків догляду товарів, що підлягають фітосанітарному контролю.

Це в свою чергу нівелює мету функціонування «єдиного вікна» як електронного сервісу, спрямованого на пришвидшення та спрощення проходження встановлених процедур контролю.

Негативно впливає на ефективність діяльності «Єдиного вікна» наступне:

- бюрократизація процесу проходження фітосанітарного виду контролю, зокрема, відсутність можливості оплати послуг контролюючої служби засобами електронного переказу;

- відсутність єдиного реєстру міжнародних сертифікатів, що в свою чергу унеможливорює використання електронних еквівалентів фітосанітарних сертифікатів, право на яке передбачено Міжнародною конвенцією про захист рослин, до якої Україна приєдналась ще у 2006 році.

Влада намагається удосконалити роботу «Єдиного вікна». Розроблені депутатами законопроекти №7010 та №7010-1 вносять суттєві зміни у секторальне законодавство. Вони стосуються запровадження повноцінного електронного обігу документів у сфері видачі дозволів контролюючими органами. Проте деякі ключові проблеми досі не вирішено.

Для уникнення проблем у роботі «Єдиного вікна» необхідно:

1. Залучити фінансову допомогу. В Україні проект реалізується на кошти ДФС та Мінфіну. Очевидно, що ці ресурси недостатні. У країнах, що розвиваються, такі проекти реалізуються завдяки міжнародній допомозі;

2. Створити проектний офіс на рівні Кабміну, який би безпосередньо опікувався розвитком «Єдиного вікна». Із залученням рангу віце-прем'єра чи міністра Кабінету Міністрів та голів бізнесасоціацій.

3. Подолати бюрократизм. «Єдине вікно» - це один з важливих антикорупційних кроків, який мінімізує людський фактор при прийнятті рішень контролюючими органами, стимулює їх перехід на європейські принципи здійснення державного контролю та сприяє міжнародній торгівлі. Але деякі обмеження в самій системі «єдиного вікна» нівелюють дану інформацію.

Отже, не зважаючи на те, що впровадження системи «Єдиного вікна» майже миттєво дали результати, є низка проблем які потрібно ще вирішити та вдосконалити.

Якщо даний принцип отримає хороше фінансування, окремий орган, який буде слідкувати та вдосконалювати дану систему, цей принцип зможе реалізувати свій потенціал ще краще і стане найпотужнішим інструментом спрощення торгівлі.

Список використаної літератури:

1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF> -Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2016 р. № 364«Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна”».
2. Закон України від 06.09.2018 р. № 2530-VIII «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України».
3. URL: : <https://biz.nv.ua/ukr/experts/jak-pratsjuje-jedine-vikno-na-mitnitsi-2458133.html> «Як працює “єдине вікно” на митниці?»

4. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/336286.html> - ДФС: Від сьогодні застосування «єдиного вікна» є обов'язковим при виконанні митних формальностей:

Чорнокур Максим,

студент групи ЕПБ-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування і митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

МІСЦЕ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Результати інтелектуальної творчої діяльності людини займають у загальносвітовому об'ємі вартості власності домінуюче місце, а тому потребують надійної охорони від будь-яких протиправних посягань. Обрана нашою країною стратегія побудови цивілізованих ринкових відносин, забезпечення соціальної орієнтації економіки та інноваційного соціально-економічного розвитку, що спирається насамперед на активізацію власного інтелектуального потенціалу, обумовила нагальну необхідність формування ефективного вітчизняного механізму охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Протягом останнього десятиріччя в Україні здійснювався активний правотворчий процес у цьому напрямі, і сьогодні вже можна стверджувати, що в нашій країні створена сучасна законодавча база щодо охорони та захисту інтелектуальної власності. Щодо вітчизняної системи правових джерел, що складається з конституційних норм, норм кодексів, законів, низки підзаконних актів, то вона загалом відповідає міжнародним вимогам, визначеним Угодою

про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – Угода TRIPS). Зокрема, Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) відзначила значні позитивні зміни в українському законодавстві в цій сфері. Але значна кількість контрафактної та фальсифікованої продукції, що реалізується в Україні, а також обсяги її поширень все ще завдають значної шкоди не лише економіці нашої держави, а й іміджу України загалом. Тому міжнародна спільнота зовсім не випадково вказує нашій державі на необхідність застосування дієвих заходів охорони та захисту інтелектуальної власності, які не лише декларують, а приносять практичний результат. І, не дивлячись на функціонування в Україні доволі розгалуженої системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності, є необхідність пошуку якісно нових шляхів розв’язання проблеми посилення охорони та захисту прав суб’єктів права інтелектуальної власності. Значну частину повноважень у сфері охорони та захисту прав власників покладено на органи, що здійснюють контроль за переміщенням вантажів та товарів через митний кордон України[1].

З кожним роком, з огляду на ефективність дій митниць зі сприяння охороні та захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України, збільшується кількість звернень із заявами правовласників чи уповноважених ними осіб про сприяння захисту майнових прав інтелектуальної власності. Запобігаючи обігу контрафактних товарів у державі шляхом реалізації визначених у МК України заходів зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні, митниці створюють сприятливі умови для легального бізнесу. Проте у діяльності митниць щодо реалізації Розділу XIV МК України («Сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України»), як свідчить практика, є низка нагальних проблем, які потребують вирішення. Ці проблеми можна своєю чергою поділити на проблеми правового забезпечення, кадрового забезпечення, матеріально-технічного забезпечення, організаційної діяльності та взаємодії митних органів з іншими суб’єктами публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності[2].

Існує низка проблем, які перешкоджають ефективній та якісній роботі системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності. З метою їх усунення та оптимізації роботи митниць, оперативного внесення змін у нормативно-правові акти, які регулюють сферу інтелектуальної власності, сприяння розвитку бізнесу, пришвидшення зовнішнього товарообороту тощо необхідно насамперед скоротити час на прийняття рішень митницями щодо здійснення митного оформлення, що переміщуються через митний кордон, або їх призупинення чи виконання інших митних процедур, передбачених законодавством. Крім того, доцільно розробити якісно відмінну модель взаємодії митних органів із іншими суб'єктами сприяння охорони і захисту прав інтелектуальної власності. Основною характеристикою цієї моделі повинна стати мінімальна кількість ієрархічно складних взаємозв'язків, відсутність дубляжу у внутрішніх взаємозв'язках, можливість безпосередньої взаємодії митниць із іншими суб'єктами охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Крім того, видається доцільним, аби така інформація безпосередньо отримувалась посадовою особою підрозділу митного оформлення, а не за посередництва посадової особи спеціалізованого підрозділу. Такий підхід дає змогу усунути ще один зайвий внутрішньовідомчий взаємозв'язок – надсилання інформації про внесення нових об'єктів прав інтелектуальної власності у митний реєстр зі спеціалізованого підрозділу у підрозділ митного оформлення[3].

Вітчизняна практика взаємодії митниць з іншими органами державної влади, як зазначено вище, має характер субординації. Таке становище призводить до надто повільного вирішення проблем, які потребують оперативного розв'язання. Можливість вирішувати нагальні питання із мінімальною кількістю бюрократичних формальностей забезпечило б значно ефективніше функціонування системи охорони і захисту прав інтелектуальної власності в Україні та наблизило б нашу країну до стандартів Європейського Союзу.

Список використаної літератури:

1. Комаров О.В. Юридичний статус та повноваження суб'єктів митних правовідносин. Lex portus. 2017. № 6. С. 75–84.
2. Миколенко О.М. Об'єкт адміністративно-деліктних правовідносин в доктрині адміністративного права. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2018. Вип. 31. С. 52–54.
3. Голубєва Н.Ю. Вимоги до об'єкта зобов'язальних правовідносин. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2013. Т. 13. С. 363–374.

СЕКЦІЯ 4. РОЗВИТОК ПОСТ-МИТНОГО АУДИТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РЕАЛІЗАЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Буднік Інна Олександрівна,
студентка групи ОМЛ-19-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Сушкова Олена Євгенівна,**
доцент кафедри митної справи УДФСУ, к.е.н., доцент

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

На даний момент актуальним є питання економічної безпеки країни, захисту від транспортування нелегальних товарів, що загрожують здоров'ю людей та їх безпеці, а також протидія транскордонній злочинності.

Проблемам управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності у напрямку дослідження теоретичних та прикладних аспектів слід відзначити здобутки таких авторів як: П. Пашко, П. Пісной, С. Терещенко, Т.

Савунова, А. Войцещук, А. Журавльова, С. Єлкін, О. Єлкіна, Л. Попова та інші [1, с.86].

Під ризиком в сфері зовнішньоекономічної діяльності можна позиціонувати ймовірність настання несприятливих подій, результатом яких стануть збитки та втрати майна суб'єктів ЗЕД.

Ризики, що виникають під час здійснення ЗЕД, залежать від багатьох об'єктивних причин: об'єктивна невизначеність майбутнього; постійна нестабільність економічних процесів у всіх країнах світу; об'єктивна неповнота вихідної інформації, недостатність інформації, наявність комерційної таємниці про діяльність суб'єктів ЗЕД; умови ЗЕД, які полягають у тому, що обмін товарами залежить від співвідношення між світовим попитом і світовою пропозицією на ці товари; лібералізація ЗЕД, що ґрунтується на такому принципі: завдяки вільній торгівлі, оснований на порівняльних витратах, світова економіка може досягти ефективнішого розміщення ресурсів і вищого рівня матеріального добробуту країн-учасниць; торговельні бар'єри: різноманітні види мит, податки, імпорتنі квоти, система ліцензування, створення завищених стандартів якості і безпеки продукції або просто бюрократичні заборони в митних процедурах, валютні курси [2, с. 36-37].

Управління ризиком - це процес зменшення або уникнення збитків у разі створення або настання ризикових подій. Слід відзначити, що мінімізація збитку і зниження ризику - не аналогічні поняття. Зниження ризику означає або зменшення можливих збитків, або зниження ймовірності настання несприятливих подій. Наведемо етапи процесу управління ризиком (рис. 1).

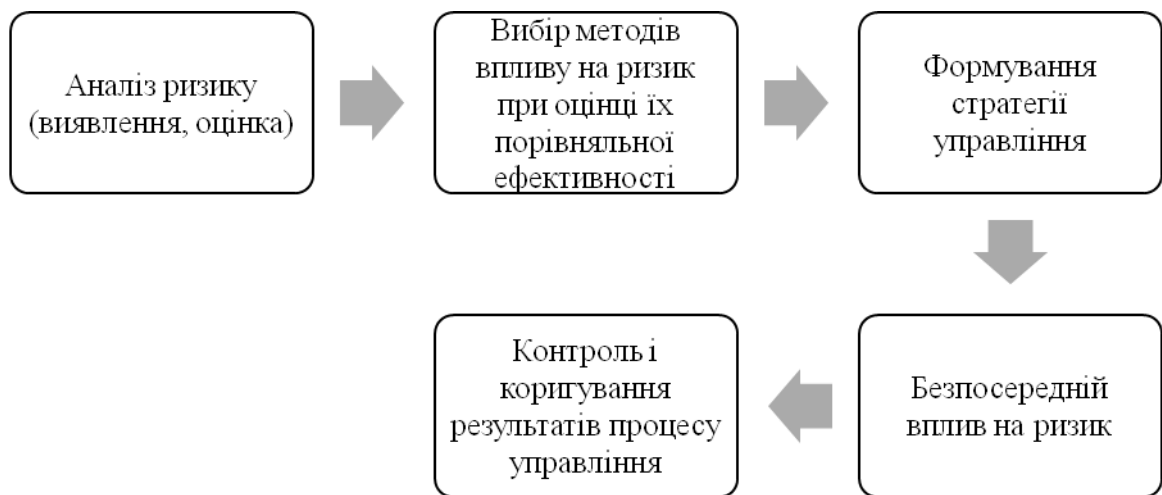


Рис. 1 - Загальна схема процесу управління ризиком [3, с.344]

Тобто, процес управління ризиком відбувається від етапу аналізу ризику, що має на меті одержання необхідної інформації про структуру, властивості об'єкта і наявних ризиків, та закінчується етапом контролю і коригування результатів реалізації обраної стратегії з урахуванням нової інформації.

Механізм мінімізації ризиків в Україні під час митного контролю повинен передбачати використання різних джерел інформації для виявлення ризиків і заходів з їх мінімізації; заходи з мінімізації ризиків відповідно до профілю, а також самостійно посадовою особою митного органу, якщо це можливо; використання інформаційно-технічних і програмних засобів під час митного контролю.

Виділимо наступні групи методів, що спрямовані на зменшення можливих збитків (табл. 1).

Таблиця 1

Основні методи зменшення можливих збитків [3, с.346]

№	Метод зменшення можливих збитків	Характеристика методу
1	Страховання	Захист від фінансових наслідків внаслідок настання несприятливих подій (використання різних видів полісів, договорів страхування)

2	Хеджування	Використання біржових ф'ючерсних контрактів і опціонів
3	Застосування різних методів і форм розрахунково-кредитних відносин, що зводять до мінімуму ризик неплатежу за поставлені товари, або неотримання товарів проти їх сплати	Проведення математичних розрахунків (застосування безвідкличного акредитиву при розрахунках за постачання товару; використання банківських гарантій)
4	Аналіз і прогнозування кон'юнктури на зовнішньому ринку, планування і своєчасна розробка заходів з метою уникнути можливих збитків, викликаних несприятливими кон'юнктурними змінами	Аналіз і прогнозування кон'юнктури (попиту, пропозиції, ціни) на зовнішньому ринку
5	Інші методи	Ухилення, компенсація наслідків, локалізація, розподіл

Тобто, головним методом, щодо зменшення можливих збитків слід вважати страхування, метою якого є захист майнового збитку внаслідок настання несприятливих подій. Проте, перелічені вище методи зменшення можливих збитків не в змозі забезпечити абсолютний захист, хоча можуть істотно зменшити їх.

Завданням системи управління ризиками в митниці є створення сучасної ефективної системи митного контролю, виходячи з принципу вибірковості з метою спрощення процедур міжнародної торгівлі для осіб, які працюють без порушення митних правил, та проведення поглибленого дослідження ризикових осіб, а також оптимального розподілу ресурсів контролюючого

органу, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню рівня митної безпеки [1, с.86].

Українська митниця сьогодні – це, перш за все, економічна безпека країни, захист від транспортування нелегальних товарів, що загрожують здоров'ю людей та їх безпеці, протидія транскордонній злочинності.

Поряд з цим, один з основних векторів її розвитку – підвищення рівня сервісного обслуговування, спрощення митних процедур та полегшення переміщення громадян та транспортних засобів [4].

Наприкінці 2017 року відбулися істотні зміни, щодо управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

По-перше, 27 грудня 2017 року Кабінет Міністрів затвердив Стратегію розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року та План заходів з її реалізації [4].

По-друге, 06.09.2018 року відбулися зміни в Митному кодексі згідно Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України», зокрема в частині 3 статті 363, де зазначається, що автоматизована система управління ризиками функціонує на центральному рівні та передбачає застосування випадкового відбору [5].

Автоматизована система управління ризиками (СУР) забезпечує визначення однакового обсягу та форм митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення незалежно від того, якому органу доходів і зборів подано митну декларацію (інший документ, що може використовуватися замість митної декларації відповідно до Митного кодексу України), для здійснення митних формальностей [5].

Особливістю є те, що у разі якщо посадовою особою органу доходів і зборів за результатами застосування СУР прийнято рішення про необхідність проведення певної митної формальності щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення, інформація про прийняття такого рішення

невідкладно вноситься такою посадовою особою до автоматизованої системи управління ризиками.

У середньому щомісяця модулі автоматизованої системи аналізу та управління ризиками забезпечують проведення автоматизованої оцінки ризиків близько 200 тис. митних декларацій, 290 тис. переміщень комерційних та 1,26 млн. переміщень пасажирських транспортних засобів у наземних пунктах пропуску через державний кордон [4].

На мою думку, питанню щодо системи управління ризиками приділено недостатньо уваги у Митному кодексі України.

Отже, враховуючи нагальні потреби сучасного рівня розвитку світової торгівлі та необхідність приведення процедур митного контролю у відповідність до нього, основними напрямками, щодо вдосконалення національної системи управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності повинні стати: удосконалення нормативно-правової бази; подальша розбудова центрального та регіональних офісів системи управління ризиками; впровадження модуля Автоматизованої системи управління ризиками в морських і повітряних пунктах пропуску; запровадження сучасної системи зв'язку та електронних комунікацій.

Список використаної літератури:

1. Костенко А. О. Розбудова системи управління ризиками в частині відбору підприємств для проведення митного аудиту в Україні / А. О. Костенко, П. В. Пашко. // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2018. – №1. – С. 86–90.
2. Лубенченко О. Е. Моделі прийняття рішень із залученням зовнішніх аудиторів з метою мінімізації ризиків зовнішньоекономічної діяльності / О. Е. Лубенченко. // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2015. – №4. – С. 34–41.
3. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

4. Уряд затвердив Стратегію розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-zatverdiv-strategiyu-rozvitku-sistemi-upravlinnya-rizikami-u-sferimitnogo-kontrolyu-na-period-do-2022-roku>

5. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495 VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.

Гайченя Діана Василівна,
студентка групи МСБ-16-2

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Сторожук Олександр Володимирович,**
к.е.н, доцент кафедри митної справи

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ ПОСТ-МИТНОГО АУДИТУ ЯК ФОРМИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИНОСТІ

На сьогоднішній день Україна перебуває на етапі впровадження дієвого інституту пост-митного контролю. В той час як в розвинутих країнах він відіграє ключову роль в митному контролі, який застосовується митними органами під час здійснення митного контролю. *Актуальність* теми полягає в тому що інтеграція України у світове господарство зумовлює пошук нових більш ефективних методів у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Тобто особливої актуальності набуває така форма митного контролю, як проведення документальних перевірок суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності після здійснення процедури митного оформлення. *Метою роботи* є дослідження та вивчення стану пост-митного аудиту в Україні та визначення перспектив подальшого розвитку пост-митного аудиту як форми митного контролю. *Основним завданням* є аналіз пост-митного аудиту в системі митного контролю,

а також запропонувати напрямки удосконалення та вказати на перспективи розвитку.

Розглянемо економічний зміст поняття «пост-митний аудит». Так, О. О. Берзан визначає, що митний аудит – це комплекс взаємопов’язаних заходів, які здійснюються митними органами з метою проведення перевірок діяльності учасників ЗЕД після завершення митного оформлення. Поділяють цю думку і дослідники Т. С. Єдинак та В. Ю. Єдинак, які зазначають, що митний пост-аудит є різновидом зовнішнього загальнодержавного контролю, що здійснюється спеціальними органами державної влади митними органами після завершення процедури митного контролю та митного оформлення випущених в обіг товарів [1, с. 2].

На основі аналізу досліджень Н.Б. Гусак та О.О. Берзан можна визначити, що пост-аудит здійснюється: [1, с.3]

- на основі методів аудиту;
- з метою проведення перевірок діяльності учасників ЗЕД після завершення митного оформлення;
- є процесом збору та оцінки відомостей, що були заявлені під час митного оформлення товару;
- для перевірки законності, доцільності, достовірності інформації, наданої суб’єктом зовнішньоекономічної діяльності, шляхом перевірки фінансових документів, декларацій та інших документів суб’єкта ЗЕД, що надаються до митного органу під час переміщення товарів та транспортних засобів.

Відповідно до законодавства та досвіду країн Європейського Союзу митний пост-аудит спрямований на: [2, с. 105]

- контроль за імпортом після випуску товарів у вільний обіг;
- контроль пільгових режимів (транзит, зберігання вантажів на митних складах, переробка на митній території, тимчасове ввезення та ін.);

– перевірку організації управління операторів, внутрішніх процедур і систем, які використовують для реєстрації даних, що стосуються до експортних чи імпортних товарів;

Згідно з дослідженнями М.О. Харкавого напрямками підвищення ефективності митного пост-аудиту в Україні мають стати: [3, с. 124]

– проведення стандартизації форм і методів контрольної діяльності митних органів;

– забезпечення митних органів кваліфікованими фахівцями у галузі аудиту, їх належне матеріальне забезпечення;

– розвиток системи аналізу та управління ризиками;

– налагодження тісної взаємодії між контролюючими органами України та митними органами іноземних держав.

В процесі дослідження розвитку митного пост-аудиту слід зазначити, що упродовж 12 місяців 2018 року митницями ДФС виявлено 48,9 тис. порушень митних правил із вартістю предметів правопорушень на суму 3,4 млрд грн. Порівняно з відповідним періодом минулого року кількість складених протоколів про порушення митних правил збільшилась на 51%, а вартість предметів правопорушення в 2 рази. Це говорить про те, що з кожним роком митний пост-аудит вдосконалюється та дає можливість ефективніше працювати митним органам.

Отже, формування ефективної системи митного пост-аудиту значною мірою сприятиме швидкому та ефективному виконанню митними органами своїх завдань і функцій: контролю за дотриманням законодавства України з питань митної справи, захисту економічних інтересів України, здійсненню митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, вдосконаленню форм і методів їх здійснення.

Список використаної літератури:

1. Сливка О.Г. Пост-аудит як форма митного контролю в Україні та його перспективи. Ужгородського національного університету 2018.

2. Батанова Л.О. Митний пост-аудит в Україні та проблемні аспекти його здійснення в сучасних умовах. Одеська юридична академія, м. Одеса 2016.
3. Харкавий М.О. Митний пост-аудит: вітчизняний та зарубіжний досвід. «Податки і фінансова політика» 2015
4. Костенко О.А. Механізм розбудови митного контролю після випуску товарів в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фінансової служби України, № 1, 2017

Морозова Ірина Володимирівна,

студентка групи МЕН-16-1

Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Супруненко Світлана Анатоліївна,**

к.е.н, доцент кафедри менеджменту

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю будь-якого підприємства базується на системі оцінки ризиків зовнішньоекономічної діяльності (далі –ЗЕД) . Проблема реалізації концепції «ризик-дохід» є однією з ключових у діяльності суб'єктів ринкових відносин.

Проблеми управління ризиком розглядали у своїх працях:І. Бузько, Г. Вербицька, О. Верес, Ю. Коцюба, В. Лук'янова, Б. Шевчик та ін.

Управління ризиками – особливий вид діяльності, спрямований на пом'якшення впливу ризику на результати діяльності підприємства, фірми, компанії. [1]. Управління ризиком реалізується як підсистема у функціональній структурі підприємства. До її основних елементів відносяться:

- **об'єкти управління** – у внутрішньому та зовнішньому середовищах. До перших відносяться фінансово-господарські операції, технології, процеси,

виробничі ресурси, інформація та комунікації. До числа других – діяльність партнерів, постачальників, споживачів та клієнтів, а також політичні, економічні, соціальні процеси у макро- та транснаціональному середовищах;

- **суб'єкти управління** – працівники, посадові особи, консалтингові підприємства, яким надано обов'язки та повноваження для моніторингу, виявлення, ідентифікації та дослідження ризиків, їх впливу на ЗЕД.

- **засоби управління** – сукупність принципів, процедур, методів попередження несприятливих подій у операційній, фінансовій та інвестиційній діяльності підприємства в зовнішньоекономічному (далі – ЗЕ) сегменті;

- **індикатори ризику** – система ключових показників, які характеризують рівень ризику фінансово-господарської діяльності у ЗЕ сегменті.

Ризик-менеджмент впроваджується на двох функціональних рівнях: аналітичному та загальноорганізаційному, сутність яких визначається загальною логікою будь-якого процесу управління[2].

Принципи управління ризиками включають:

1. Виділення ризиків, що належать до першочергового вирішення.
2. Оцінку імовірності настання ризику і розміру можливого збитку.
3. Оцінку передачі ризиків з урахуванням співвідношення між страховою премією і страховою сумою.

Відповідно до цих принципів в стратегічному ризик-менеджменті виділяють наступні методи управління ризиком:

Перший метод — усунення, запобігання ризику: уникати катастрофічних ризиків, здатних викликати втрати, близькі до розміру власних оборотних коштів (ризик можна вважати критичним, якщо втрати чистого прибутку можуть досягти 75%).

Другий метод управління ризиком — зменшення несприятливого впливу тих чи інших факторів на результати виробництва й у цілому підприємницької діяльності.

Третій метод ризик-менеджменту — його передача, переклад. Цей метод реалізується шляхом формування ефективної системи страхування усіх видів ризику, створення акціонерних товариств й інших аналогічних дій.

Найбільш діючий метод ризикового менеджменту є четвертий — оволодіння ризиком. Застосовується, коли потенційні втрати незначні, коли робиться все можливе для попередження чи зниження збитку від впливу обставин, коли, головне, чітко виявити шанси на одержання високого доходу.

Усвідомлюючи ризики, підприємець повинен спиратися на знання економічних, природних, інших законів і закономірностей, на належний фундамент інформації, на науково розроблену теорію прийняття управлінських рішень і механізм їх реалізації. Пропонуємо здійснити попередню перевірку потенційного партнера, з яким планується укласти контракт. Для цього необхідно оцінити ефективність його функціонування. Тільки після проведеної оцінки та здобутої інформації можна зробити конкретні висновки щодо його надійності та платоспроможності. Так, ризик невиконання партнером зобов'язань за контрактом можна уникнути за рахунок наступних заходів:

- укладання договору про наміри, де оговорюється строк, протягом якого сторони можуть внести зміни;

- відображення в договорі намірів щодо матеріальної відповідальності за відмову від підписання контракту та умов про виникнення можливих форс-мажорних обставин;

- відображення умови про розгляд можливих суперечок через арбітражний суд;

На нашу думку, саме застосування поданих вище заходів дозволить зменшити кількість непередбачуваних обставин, пов'язаних з ризиком. Також, варто зазначити, що для подолання загрози неплатоспроможності партнера використовуються наступні інструменти:

- передбачення умови про чинність контракту після надходження коштів на розрахунковий рахунок виконавця;

- передача права власності замовнику після повної сплати вартості товару;

- використання послуг банку щодо акредитивної форми розрахунків;
- укладання угоди з банком на факторингове обслуговування можливої дебіторської заборгованості.

Для зменшення можливих збитків використовують наступні методи: страхування; хеджування, тобто використання біржових ф'ючерсних контрактів і опціонів; застосування різних форм і методів розрахунково-кредитних відносин; аналіз і прогнозування кон'юнктури на зовнішньому ринку, планування і своєчасна розробка заходів; інші методи [3].

На практиці усі запропоновані методи управління ризиком зовнішньоекономічної угоди застосовуються у формі введення до зовнішньоторговельного контракту визначених застережень чи доповнень до основних умов угоди для зниження імовірності настання ризику. Тому необхідно розробляти контракт індивідуальний для кожної угоди, для кожного окремого підприємства, ураховуючи його фінансові можливості і ризикованість його керівника, адже рівень чи величина ризику підприємства різні.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств вимагає особливої уваги з боку ризик-менеджменту з наступних причин:

1) угоди і реалізовані проекти відрізняються великим масштабом. Тому з фінансової точки зору для організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств ризик найчастіше носить критичний або катастрофічний характер;

2) підвищений ризик такої діяльності пов'язаний з відмінностями правових систем держав;

3) географічною роз'єднаністю окремих елементів виробничої, транспортної, торгової і інших видів діяльності, що є елементами зовнішньоекономічної угоди.

Таким чином, враховуючи те, що ризик є обов'язковим елементом будь-якої економіки — нестабільність, мінливість середовища, в якому здійснюються операції на зовнішньому ринку, є однією з головних причин, що викликають у реальному житті ризик зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Із метою покращення управління ризиками ЗЕД на підприємствах можна

запропонувати комплекс інструментів ризик-менеджменту, використовувати в ході проведення всіх етапів і стадій зовнішньоекономічної угоди, що дозволить більш гнучко управляти та опановувати ризиками ЗЕД.

Список використаної літератури:

1. Шиманська Л. М. Модель управління ризиками у ЗЕД підприємства // Економіка та управління підприємствами. – 2016. - №6. – С. 146–150.
2. Чайкова О.І. Методичний інструментарій щодо формування та реалізації стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства // Вісник Міжнародного Слов'янського університету.– 2012.– №2. – С. 42–46.
3. Конспект лекцій з курсу: «Управління ризиками в зовнішньоекономічній діяльності» // Тернопільський національний економічний університет. – 2010. – URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/609/2081.pdf>

Савчук Зоя Миколаївна,

студентка групи МСБ-16-2

Навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи

Науковий керівник: **Лепеха Марина Олександрівна,**

старший викладач кафедри митної справи

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОСТ-АУДИТУ ЯК ФОРМИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Пост-митний аудит є однією із найвідоміших форм митного контролю, що здійснюються в Україні при виконанні митними органами покладених на них завдань та функцій. Через це пост-аудит постає як один із засобів підвищення ефективності діяльності митних органів. Так як Україна, тільки розвивається в сфері впровадження дієвого інституту пост-митного контролю, то дане питання є досить актуальним у теперішній час і потребує детального вивчення.

Питаннями пов'язаними з митним пост-аудитом займалися такі вчені-економісти О. О. Кнішек [1], В. О. Шереметинська [3], О. Сливка [2], О. А. Гончарук, О. М. Вакульчик [1], П. В. Пашко та інші.

Мета даної роботи полягає у визначенні сутності поняття пост-аудиту як однієї із форм митного контролю, пошуку основних його проблем, що виникають в роботі та виокремленні шляхів удосконалення даного напрямку.

Для більш детального вивчення даної проблематики, ознайомимося із самою суттю пост-митного аудиту, його основною системою роботи.

Єдиного чіткого визначення пост-митного контролю на даний момент ще немає, тому кожен науковець самостійно визначає сутність даного поняття.

Так, спираючись на дані Кіотської конвенції «пост-аудит – це форма митного контролю, яку здійснюють митні органи для перевірки правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, через вивчення бухгалтерських документів, рахунків, систем управління бізнесом після завершення митного оформлення» [4].

Такі науковці, як О. М. Вакульчик та О. О. Кнішек схиляються до того, що «пост-митний контроль – це система заходів, методів та прийомів, які використовують посадові особи митних органів під час організації та проведення на основі методів аудиту контролю законності, повноти й достовірності відображення зовнішньоекономічних операцій у системі бухгалтерського обліку і звітності, правильності нарахування та своєчасності сплати митних податків і платежів підприємствами-суб'єктами ЗЕД до державного бюджету» [1, с. 52].

Спираючись на думки вчених, Всесвітня митна організація (ВМО) визначає митний пост-аудит «як процес, що дозволяє працівникам митних органів проводити контроль за достовірністю даних митних декларацій шляхом перевірки книг, записів, бізнес-систем, комерційних даних фізичних осіб/підприємств, задіяних у міжнародній торгівлі» [3, с. 5].

На основі цих даних, розуміємо, що мета митного пост-аудиту полягає у тому, щоб перевірити наскільки правильно заповнено митні декларації на

товари та чи достовірно вказані всі дані, під час перевірки інших документів і відомостей, що стосуються даного товару чи операцій, що будуть з ним проведені [2, с. 202].

Здійснення митного контролю відбувається в досить нестабільних умовах, що викликано недосконалим митним законодавством, негативним відношенням платників податків до митної системи та низьким рівнем їх податкової культури. В зв'язку з цим, виникає досить багато проблем у даній сфері.

Тому до основних проблем пост-аудиту можемо віднести такі:

1. проблема співпраці суб'єктів ЗЕД та митних органів – проблеми полягає в тому, що митні органи повинні більш чітко розуміти, що суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності є основними споживачами їхніх послуг і в зв'язку з цим для них необхідно створювати сприятливіші умови для ринкового господарювання;

2. використання людського фактору при проведенні пост-аудиту – недостатній професійний рівень працівників митних органів може значно вплинути на результати їхніх перевірок. При цьому важливу роль відіграють досить часті випадки корупції серед працівників митниці;

3. низька методологічна база пост-аудиту – в зв'язку з чим працівник вивчає лише вузьке коло документації суб'єкта, а не здійснює перевірку усіх сторін його діяльності;

4. здійснення правопорушень суб'єктами ЗЕД – в основному до таких правопорушень відносять надання недостовірної інформації про декларування товарів, заниження їх митної вартості, невірне визначення коду товару, країни його походження. Ще одним, можна сказати, найбільш популярним правопорушенням є ненадання суб'єктом ЗЕД інформації у електронному вигляді, що перешкоджає проведенню митного пост-аудиту.

5. недостатня матеріальна забезпеченість митного аудитора – так, як в Україні митний пост-аудит – це досить новий напрям здійснення митного контролю, то забезпечення митного аудитора знаходиться на низькому рівні, через відсутність нормативних актів про цей вид діяльності;

6. низький рівень інформаційної взаємодії між суб'єктами ЗЕД та митними органами [3, с. 11-12].

Тому для того, що пост-аудит як форма митного контролю ефективно функціонував необхідно, перш за все вирішити вище перераховані проблеми. Для цього потрібно:

1. створити відповідний орган пост-митного контролю при митницях;
2. провести кваліфікований підбір кадрів;
3. проводити систематичні тренінги з набуття необхідних навичок посадових осіб, на яких покладено обов'язок здійснювати пост-митний контроль;
4. законодавчо визначити поняття пост-митного контролю в МКУ;
5. забезпечити необхідну взаємодію митних органів з іншими органами державної влади для ефективного та об'єктивного проведення пост-митного контролю;
6. створити, так звані здорові відносин між працівниками митниці та суб'єктами, які переміщують товари через митний кордон [2, с. 202-203].

Таким чином, проаналізувавши вище сказане, можемо дійти висновку, що митний пост-аудит в Україні має досить багато проблем, які необхідно вирішувати у найближчому майбутньому. Адже саме такі проблеми значно впливають на ефективність роботи митних органів, в зв'язку з чим значно знижується рівень економічної безпеки України та загалом її економічний розвиток.

Список використаної літератури:

1. Вакульчик О. М., Кнішек О. О. Концептуальні засади діяльності митних органів з пост-митних перевірок суб'єктів ЗЕД / О. М. Вакульчик, О. О. Кнішек // Вісник академії митної служби України. - 2009. - №2. - С. 46–54.
2. Сливка О. Постаудит як форма митного контролю в Україні та його перспективи / О. Сливка // Адміністративне право і процес. - 2018. - №6/2018. - С. 201-203.
3. Шереметинська В. О. Особливості проведення митного пост-аудиту в

Україні. / В. О. Шереметинська // Ефективна економіка. - 2016. - №3. - С.1-15.

4. International convention on the simplification and harmonization of customs procedures, - 18.05.1973 / [Електронний ресурс] / / World Customs Organization. –

Режим доступу:

http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrumentan/pf_revised_kyoto_conv.aspx.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАННЯ в Університеті ДФС України за митним спрямуванням

Університет державної фіскальної служби України — єдиний в Україні вищий навчальний заклад, який здійснює профільну підготовку фахівців для податкових та митних органів.

Кафедра митної справи ННІ економіки, оподаткування та митної справи здійснює підготовку здобувачів вищої освіти IV рівня акредитації за такими напрямками :

Спеціальність 073 «Менеджмент» навчає формувати управлінську систему, ефективно використовувати наявні ресурси, координувати та контролювати діяльність, проводити аналіз та прогнозування, приймати обґрунтовані організаційно-управлінські рішення стратегічного й тактичного характеру.

Бакалавр – Спеціалізація «Менеджмент митної справи»		
Мета освітньої програми — підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців з ґрунтовними теоретичними знаннями та практичними навичками з державної митної справи, оподаткування, організації і методики митного контролю та діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; — надання професійної освіти у сфері митної справи з можливостями працевлаштування або продовження навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.	Професійні компетентності — володіння навичками застосування основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД і здійснення контролю за достовірністю класифікації товарів відповідно до УКТ ЗЕД; — вміння застосовувати правила визначення країни походження товару та навички здійснення контролю за достовірністю відомостей, заявлених про країну походження товару; — вміння застосовувати методи визначення митної вартості та навички контролю заявленої митної вартості переміщуваних товарів через митний кордон України; — володіння навичками заповнення та контролю митної документації; — володіння навичками щодо обчислення митних платежів та контролю правильності їх обчислення, повноти і своєчасності сплати.	Працевлаштування Бакалавр з менеджменту митної справи може обіймати первинні посади за професійними назвами робіт, які є складовими класифікаційних угруповань, що потребують базової вищої освіти та відповідають кваліфікації за дипломом бакалавра. 1229.1 Начальник митного посту 2419.2 Консультант із зовнішньоекономічних питань 2419.3 Спеціаліст з кадрової роботи та державної служби 2419.2 Експерт із зовнішньоекономічних питань 3441 Інспектори митної служби 3449 Інші державні інспектори
Магістерська програма «Менеджмент митної справи»		
Мета освітньої програми — формування та розвиток загальних і професійних компетентностей в галузі теоретичної та прикладної підготовки, здійснення наукових досліджень з державної митної справи, оподаткування, теоретичного обґрунтування митної і податкової політики та митної безпеки. — здобуття знань з менеджменту, який передбачає зайнятість та можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання: здобуття третього освітньо-наукового рівня (аспірантура, докторантура).	Професійні компетентності — вміння здійснювати контроль за дотриманням учасниками ЗЕД законодавства України при проходженні митних процедур; — володіння навичками застосування форм і технологій митного контролю товарів відповідно до заявленого митного режиму; — вміння здійснювати контроль за дотриманням заборон і обмежень відповідно до законодавства про державне регулювання зовнішньоторговельної діяльності; — володіння навичками з виявлення фальсифікованого і контрафактного товару і призначенням експертизи; — володіння навичками застосування методів збору і аналізу даних митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики для прийняття управлінських рішень у зовнішньоторговельній діяльності та діяльності митних органів; — володіння навичками забезпечення інформацією в галузі митної справи державних органів, організацій і окремих громадян та інформаційної підтримки зовнішньоторговельної діяльності на території України; — володіння навичками використання електронних способів обміну інформацією та засобів їх забезпечення, що застосовуються митними органами;	Працевлаштування Магістр з менеджменту митної справи може обіймати за кодами Класифікатора професій ДК003-2010: 1229.1 Начальник митного поста 2419.2 Консультант із зовнішньоекономічних питань 2419.3 Спеціаліст з кадрової роботи та державної служби 2419.2 Експерт із зовнішньоекономічних питань 3441 Інспектори митної служби 3449 Інші державні інспектори

Перевагою навчання за освітньою програмою "Менеджмент митної справи" є проходження переддипломної практики в митних органах України (обласні митниці, митні пости) та преорітетне працевлаштування випускників Університету ДФС України в митних органах України.

Спеціальність 071«Облік і оподаткування» допоможе у сфері розвитку й управління податковими процесами й бюджетними відносинами управляти фінансовим станом підприємства, розуміти сутність податкових ризиків, вміти здійснювати внутрішній контроль і вести податковий облік, консультувати у сфері оподаткування тощо.

Магістерська програма «Митна логістика»		
Мета освітньої програми	Професійні компетентності	Працевлаштування
— підготовка професійних кадрів з високим рівнем освіти в області митної логістики, які здатні здійснювати митні операції, ефективно управляти процесами фінансово-господарської діяльності, мінімізувати фінансові ризики, організовувати обліково-аналітичні процеси у роботі митних органів відповідно до міжнародних вимог та тенденцій розвитку; — сприяння формуванню у студентів науково-теоретичних знань та практичних навичок, компетентностей необхідних для працевлаштування та можливості здобуття третього освітньо-наукового рівня (аспірантура, докторантура).	— володіння навичками організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства, розробляти та впроваджувати сучасні методи управління ЗЕД на підприємстві в умовах глобалізації; — вміння організовувати зовнішньоекономічні перевезення та розробляти схеми поставок товарів у міжнародних системах поставок; — вміння вести документообіг при міжнародних поставках; — володіння навичками організації посередницької діяльності щодо надання послуг в галузі митної справи (митний брокер та митний перевізник); — володіння навичками організації діяльності транспортно-експедиційних підприємств; — володіння навичками щодо оптимізації митних платежів та забезпечення контролю повноти і своєчасності їх сплати; — вміння застосовувати на практиці положення міжнародного митного законодавства, враховуючи специфіку діяльності суб'єкта ЗЕД.	Магістр з митної логістики може обіймати за кодами Класифікатора професій ДК003-2010: 3422 Агент з митного оформлення вантажів та товарів 3422 Брокер митний 1475.4 Менеджер (управитель) з логістики 1475.4 Менеджер (управитель) із зовнішньоекономічної діяльності 1443 Менеджер (управитель) з транспортно-експедиторської діяльності 2419.2 Логіст 2419.2 Консультант із зовнішньоекономічних питань 2419.2 Експерт із зовнішньоекономічних питань

Перевагою навчання за освітньою програмою "Митна логістика" є можливість отримати сучасні знання зі всіх сфер функціонування та управління діяльністю підприємства (митна сфера, оподаткування, бухгалтерський облік, інформаційні системи) . Це дозволить випускникам працевлаштуватись в провідні компанії України, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, або організувати власну посередницьку діяльність щодо надання послуг в галузі митної справи (митний брокер, агент з митного оформлення вантажів та товарів та митний перевізник).

Дирекція Навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи:

Адреса: вул. Університетська, 31, м.Ірпінь, Київська обл., 08201, корпус В, каб. 601, 606

Тел. +380 (4597) 61-599 **E-mail:** 33.01@nusta.edu.ua

Кафедра митної справи:

Адреса: вул. Університетська, 31, м.Ірпінь, Київська обл., 08201, корпус В, каб. 632, 620, 607

Тел. +380 (44) 492-91-55

E-mail: 33.03@nusta.edu.ua customs1724@ukr.net

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

«МИТНИЙ FORUM»

**Матеріали круглого столу
(засідання студентського товариства
кафедри митної справи)**

06 листопада 2019 р.

Відповідальний за випуск – Сушкова О.Є.

Форматування та комп'ютерна верстка – Буднік І. О.

Матеріали подано у авторській редакції.

**Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного
правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.**